

This document is an historical remnant. It belongs to the collection Skeptron Web Archive (included in Donald Broady's archive) that mirrors parts of the public Skeptron web site as it appeared on 31 December 2019, containing material from the research group Sociology of Education and Culture (SEC) and the research programme Digital Literature (DL). The contents and file names are unchanged while character and layout encoding of older pages has been updated for technical reasons. Most links are dead. A number of documents of negligible historical interest as well as the collaborators' personal pages are omitted.

The site's internet address was since Summer 1993 www.nada.kth.se/~broady/ and since 2006 www.skeptron.uu.se/broady/sec/.

Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi

Sociology of Education and Culture Research Reports

Nr 34

Uppsala – en akademiskt dominerad gymnasieskola

Ida Lidegran

SEC, ILU, Uppsala universitet
<http://www.skeptron.ilu.uu.se/broadly/sec/>

2 rev. uppl. maj 2006.

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi
(Sociology of Education and Culture)

Postal address SEC, ILU, Uppsala University
 Box 2136, S-750 02 Uppsala

Phone switchboard 018-4712444, int. +46 18 4712444
Telefax 018-4712400, int. +46 18 4712400
URL <http://www.skeptron.ilu.uu.se/broady/sec/>

Editor of this series: Donald Broady

Ida Lidegran är doktorand i pedagogik och verksam inom Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC), Uppsala universitet.

Rapporten är skriven inom ramen för forskningsprojektet "Gymnasieskolan som konkurrensfält", finansierat av Vetenskapsrådet, UVK.

Ida Lidegran

Uppsala – en akademiskt dominerad gymnasieskola

SEC Research Reports/Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi, No. 34

Oktober 2004, 2 rev. uppl. maj 2006

ISSN 1103-1115

© Författaren och Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Diagramförteckning.....	4
Tabellförteckning.....	4
Inledande ord.....	7
Några grundläggande villkor för Uppsalaregionens gymnasieskola.....	9
Elevströmmar – avgränsning av studieobjektet.....	9
Elevflödet relaterat till val av program.....	13
Uppsalaregionen – koncentration av akademiskt kapital.....	15
Intag på förstahandsval.....	18
Koncerttänkande – en kompensatorisk ambition.....	20
Skolorna.....	21
Pedagogiken som vapen.....	28
Skolornas och programmens olika storlek.....	29
Kommunala och fristående skolornas storlek.....	29
Nationella programmens storlek.....	31
Skolornas programutbud.....	34
Pojk-, flick- och könsblandade program och skolor.....	39
Betyg relaterat till program och skola.....	44
Skolkapitalets fördelning mellan program.....	44
Skolkapitalets fördelning mellan skolorna.....	46
Social rekrytering ur ett relationellt perspektiv.....	49
Programmets sociala rekrytering.....	49
Skolornas sociala rekrytering.....	51
Sociogeografiska rummet.....	54
Rummet av gymnasieutbildningar.....	54
Avslutande ord.....	58
Appendix.....	61

Diagramförteckning

Diagram 1 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Tierp och ort för gymnasiestudier.....	11
Diagram 2 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Östhammar och ort för gymnasiestudier.....	11
Diagram 3 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Uppsala och ort för gymnasiestudier.....	11
Diagram 4 Den sociala sammansättningen i Uppsala, Tierp och Östhammar jämfört med riket, sorterad efter minskad andel i Uppsala kommun.....	16
Diagram 5 Utbildningskapital i Uppsala, Tierp och Östhammar jämfört med riket.....	17
Diagram 6 Totala antalet elever 1997-2001 i Uppsalaregionens skolor.....	30
Diagram 7 Andel elever som går på fristående gymnasieskola i Uppsala kommun, årskurs två, IV-elever är ej medtagna, 1997-2001.....	31
Diagram 8 Andelar elever i årskurs två på NV och SP (ej SM och LG), Uppsala kommun, 1997-2001.....	32
Diagram 9 Andelar elever i årskurs två på SM, NVLG och SPLG, Uppsala kommun, 1997-2001.....	33
Diagram 10 Andelar elever i årskurs två på yrkesförberedande program, Uppsala kommun, 1997-2001.....	34
Diagram 11 Fördelning av antal elever i årskurs två på yrkes- och studieförberedande program i Uppsalaregionens skolor.....	35
Diagram 12 Fördelning av andelar elever i årskurs två som går nationellt program, lokal gren och specialutformat program i Uppsalaregionens skolor.....	37
Diagram 13 Förhållandet mellan andelar elever i årskurs två som går på nationellt program och lokala inriktningar/specialutformat program i Uppsalaregionen, 1997-2001.....	38
Diagram 14 Elevantal i årskurs två på ett urval av program i Uppsala kommun, 1997-2001.....	39
Diagram 15 Könsfördelningen av elever i årskurs två på de olika gymnasieprogrammen i Uppsalaregionen, 1997-2000.....	40
Diagram 16 Andel flickor och pojkar, årskurs två, Uppsalaregionens skolor, 1997-2001.....	41
Diagram 17 Social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	41
Diagram 18 Pojkar, social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	42
Diagram 19 Flickor, social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	43
Diagram 20 Social grupp fördelat på gymnasieskolorna i Uppsalaregionen, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), 1997-2001, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	44
Diagram 21 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till val av gymnasieprogram (elever i årskurs två), Uppsala kommun, 1997-2001.....	45
Diagram 22 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till Uppsalaregionens skolor, 1997-2001.....	46
Diagram 23 Andel elever i årskurs två med högsta avgångsbetyg från gymnasiet, Uppsalaregionen, 1997-1999.....	49
Diagram 24 Gymnasieprogrammets sociala sammansättning, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2000, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	50
Diagram 25 Gymnasieprogrammets sociala sammansättning, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2000, sorterad efter minskande andel höga betyg.....	51
Diagram 26 Skolornas sociala rekrytering, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), Uppsalaregionen, 1997-2001, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.....	52
Diagram 27 Skolornas sociala rekrytering, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), Uppsalaregionen, 1997-2001, sorterad efter minskande andel höga betyg.....	53

Tabellförteckning

Tabell 1 Uppsalaregionens kommuner och invånarantal.....	10
Tabell 2 Elevflöde med utgångspunkt i eleverna i årskurs nio i länet åren 1997-2001 och med hänsyn tagen till elevernas sociala ursprung.....	12
Tabell 3 Andelar av sociala grupper med utgångspunkt i eleverna i årskurs nio i länet åren 1997-2001.....	13
Tabell 4 Elevflöde från kranskommunerna till Uppsala kommuns gymnasieprogram, 1997-2001.....	13
Tabell 5 Val av gymnasieprogram (första program som eleverna börjar på) i länets kommuner, 1997-2001.....	14
Tabell 6 Andel elever med höga medelbetyg från grundskolan, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2001.....	47
Tabell 7 Gymnasieprogram- och grenförkortningar.....	61
Tabell 8 Näringsgrenstruktur i riket och i Uppsala kommun. Förvärvsarbete över 16 år med bostad i aktuell region (dvs riket och Uppsala kommun) år 2001.....	61
Tabell 9 Avtal om gymnasieutbildningar mellan regionens kommuner.....	62
Tabell 10 Elevflödet med utgångspunkt i var eleverna gick ur årskurs nio (Uppsala läns kommuner är medtagna) och i vilken kommun de går årskurs två i gymnasiet.....	63
Tabell 11 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Tierp, Östhammar och Uppsala och ort för gymnasiestudier.....	64

Tabell 12 Elevflödet med utgångspunkt i vilken kommun som eleverna i årskurs två på gymnasiet har gått ur årskurs nio.....	65
Tabell 13 Elevflödet med utgångspunkt i var eleverna går ur årskurs nio (Uppsala läns kommuner medtagna) och i vilken kommun de sedan avslutar sina gymnasiestudier.....	66
Tabell 14 Totala antalet elever år 1997-2001 i Uppsalaregionens skolor.....	67
Tabell 15 Antal elever i årskurs två i kommunal, landsting och fristående gymnasieskola, Uppsala kommun, 1997-2001.....	67
Tabell 16 Andel elever som går i årskurs nio i fristående skola och socialt ursprung, 1994-2001.....	67
Tabell 17 Andel elever i årskurs nio i de olika grundskolorna i Uppsala och socialt ursprung, 1994-2001 sammanslaget. Skolor med mindre än 10 elever finns ej med.....	68
Tabell 18 Andel elever i gymnasiet årskurs två som har gått på kommunal och fristående grundskola i Uppsala, 1997-2001.....	69
Tabell 19 Andelar elever i årskurs två på nationella programmen, Uppsala kommun, 1997-2001.....	70
Tabell 20 Andelar elever i årskurs två på nationella programmen, Uppsalaregionen, 1997-2001.....	70
Tabell 21 Antal elever på yrkes- och studieförberedande program i Uppsalaregionens skolor, årskurs två, 1997-2001.....	71
Tabell 22 Andelar elever på nationellt program och lokal gren i Uppsalaregionens skolor, årskurs två, 1997-2001.....	72
Tabell 23 Förhållandet mellan nationella program och lokala inriktningar/ specialutformat program, Uppsalaregionen, 1997-2001.....	73
Tabell 24 Förhållandet mellan nationella program och lokala inriktningar/ specialutformat program, Uppsala kommun, 1997-2001.....	73
Tabell 25 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997, radprocent.....	73
Tabell 26 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997, kolumnprocent.....	74
Tabell 27 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1998, radprocent.....	74
Tabell 28 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1998, kolumnprocent.....	75
Tabell 29 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1999, radprocent.....	75
Tabell 30 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1999, kolumnprocent.....	76
Tabell 31 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 2000, radprocent.....	76
Tabell 32 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 2000, kolumnprocent.....	77
Tabell 33 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 2001, radprocent.....	77
Tabell 34 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 2001, kolumnprocent.....	78
Tabell 35 Gymnasieprogrammets fördelning av flickor och pojkar, baserat på elever i årskurs två, regionen, 1997-2001.....	78
Tabell 36 Fördelning av flickor och pojkar på de olika gymnasieprogrammen, regionen, 1997-2000.....	79
Tabell 37 Könsfördelning på regionens skolor, regionen, elever i årskurs två, 1997-2001.....	79
Tabell 38 Pojkar och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, regionen, 1997-2000.....	80
Tabell 39 Pojkar och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.....	80
Tabell 40 Flickor och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, regionen, 1997-2000.....	80
Tabell 41 Flickor och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.....	81
Tabell 42 Sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.....	81
Tabell 43 Sociala grupper fördelat på Uppsalaregionens skolor, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), 1997-2001.....	81
Tabell 44 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till val av gymnasieprogram (elever i årskurs två), Uppsala kommun, 1997-2001.....	82
Tabell 45 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till Uppsalaregionens skolor, 1997-2001.....	84
Tabell 46 Pojkars grundskolebetyg och val av program, årskurs två, regionen, 1997-2000.....	85
Tabell 47 Flickors grundskolebetyg och val av program, årskurs två, regionen, 1997-2000.....	85
Tabell 48 Andel elever som gått ut gymnasiet efter tre år, årskurs två, regionen.....	86
Tabell 49 Utbildningar med de största andelarna elever som har de högsta betygen och som går ur gymnasiet efter tre år, årskurs två, regionen, 1997-1999.....	86
Tabell 50 Avgångsbetyg från gymnasiet för elever som genomgått gymnasiet på tre år, årskurs två, regionen, 1997-1999, ej utb. färre än 20 elever.....	87
Tabell 51 Skolornas sociala rekrytering, föräldrarnas inkomst, utbildningsnivå, härkomst, social position, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), regionen, 1997-2001.....	88

Tabell 52 Skolornas sociala rekrytering, föräldrarnas inkomst, utbildningsnivå, härkomst, social position, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), regionen, åren 1997-2001 sammanslagna.....	89
Tabell 53 Gymnasieprogrammets sociala rekrytering, föräldrarnas inkomst, utbildningsnivå, härkomst, social position, elever i årskurs två, regionen, åren 1997-2000 sammanslagna.	90
Tabell 54 Skola, utbildning 27 sociala grupper, regionen 1997-2000.....	91
Tabell 55 Koordinater och bidragsvärden för korrespondensanalysens två första axlar.	93

Inledande ord

Uppsalas gymnasieskola har i dag ett helt annat utseende än för, låt säga, tjugo år sedan, före 1991 års gymnasiereform.¹ Då existerade ett linjegymnasium med treåriga teoretiska och tvååriga praktiska linjer. Det fanns ett antal nationella linjer och utrymmet för profileringar var marginellt. Friskolor var sällsynta företeelser och eleverna kom in på utbildningarna via sina betyg. Intagningssystemet byggde även i stor utsträckning på en närhetsprincip. Elever hamnade på den skola som låg närmast hemmet. Ser vi till skolans inre verksamhet var det i mångt och mycket de olika skolämnen som strukturerade arbetet. Dessutom hade man ett femgradigt relativt betygssystem inom vilket det delades ut slutbetyg i de olika ämnen.

Sedan inledningen av 1990-talet har gymnasieskolan genomgått en rad omfattande förändringar, där den underliggande drivkraften har varit att staten lämpat över ansvar på kommunerna – vilket brukar gå under benämningen decentralisering. Förändringarna kan sammanfattas på följande sätt:

Det gamla linjesystemet ersattes i och med 1991 års gymnasiereform av två studieförberedande och fjorton yrkesförberedande nationella program, samtliga treåriga som gav allmän behörighet till högskolestudier. Därutöver skapades det individuella programmet som ett preparandår för de elever som inte klarade av de ökade teoretiska kraven i den nya gymnasieskolan, samt det specialutformade programmet som var ämnat att möta lokala behov. De flesta programmen omfattade ett antal nationella grenar men det gavs även utrymme för skolorna att skapa lokala grenar och profilerade utbildningar. Parallellt med införandet av den nya gymnasieskolan förbättrades villkoren för att driva fristående skolor, vilket resulterat i ett ständigt ökande antal friskolor som kommit att utbilda en allt större andel av eleverna.²

I dag är gymnasieskolan dessutom kursutformad och har ett målrelaterat betygssystem, där eleverna ges kursbetygen underkänt, godkänt, väl godkänt eller mycket väl godkänt. Paroller för verksamheten är ”målstyrning” och ”individualisering”, fenomen som det ”flexibla” kursutformade systemet är tänkt att kunna stötta. Förändringarna har fortsatt in på 2000-talet – om än i samma riktning som under föregående decennium.

I takt med att staten givit kommunerna ansvar för att lösa olika organisatoriska problem – ökade möjligheter att styra över utbildningsutbudet, intagningsförfarandet och hanteringen av friskolornas etablerande – har variationsrikedomen inom gymnasieskolan ökat. I Uppsala togs eleverna under delar av undersökningstillfället in på sitt förstahandsval av gymnasieprogram, ett intagningssystem som skiljer sig från Stockholms kommun, där man valt att ha betygsintag. Vi kommer i denna rapport att undersöka hur intagningssystemet kan antas påverka utbildningsutbudet i Uppsala. En hypotes är att antalet lokala inriktningar och specialutformade program ökar när skolornas rekrytering styrs av elevernas programval och inte i första hand av betyg och närheten till skolan. En annan tänkbar utgång är att somliga program expanderar kraftigt på bekostnad av andra.

Jämförelsen med Stockholm är intressant även ur ett demografiskt perspektiv. I flera avseenden kan vi se Uppsala som en motsats till huvudstaden. I Stockholm finner vi en stark ekonomisk pol – som en följd av överrepresentation av företagsledare och högre tjänstemän inom privat sektor – som helt saknar motstycke i Uppsala. I stället har Uppsala en kraftig överrepresentation av grupper som är knutna till en offentlig sektor (såsom universitetslärare, läkare och högre tjänstemän inom offentlig sektor). Dessa skillnader ger avtryck i gymnasieskolan bland annat genom att vi i Stockholm finner en talrikare flora av fristående

¹ Rapporten är skriven inom ramen för forskningsprojektet *Gymnasieskolan som konkurrensfält* som bedrivs av *Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (SEC)* vid Institutionen för lärarutbildning i Uppsala. Projektet är finansierat av Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté och projektperioden är 2002-2004. För en närmare projektbeskrivning se <http://www.skeptron.ilu.uu.se/broadly/sec/gyko.htm>.

² *Studier av gymnasieskolan och högskolan som fält*, www.skeptron.ilu.uu.se/broadly/sec/sec-28.pdf, s. 14.

skolor. I Stockholm intar dessutom flera av friskolorna dominant positioner; dit söker sig elever med stora kapitaltillgångar (i form av höga betyg och högt socialt ursprung).³

Uppsalas prägel av universitetsstad får konsekvenser för stadens gymnasieskola. För det första befinner sig gymnasieskolan i skuggan av ett stort universitet och för det andra domineras gymnasieskolan av grupper med mycket utbildningskapital. Det senare leder till att gymnasiestrukturen i Uppsala är karaktäriserad av de utbildningsinvesteringar som en akademisk elit är beredd att göra. Man skulle även kunna tänka sig att universitetsstaden öppnat upp för ett nära samarbete mellan gymnasieskolorna och universiteten.⁴

En ambition med föreliggande rapport är även att ta reda på om, och i så fall hur, skolorna konkurrerar med varandra om elever. Gymnasieskolan kan ses som ett konsumtionsfält där elever – och indirekt deras föräldrar – konsumerar utbildning och där skolorna konkurrerar om elever. Frågan är vilka elever som konkurrerar och om vilka elever det konkurreras? För att uttrycka sig mer precist handlar det om att analysera hur olika elever med hänsyn till kön, socialt ursprung, nationell härkomst och grundskolebetyg fördelar sig på de olika skolorna och utbildningarna. Ett alternativt angreppssätt hade varit att utgå från en viss social grupp, låt säga flickor som kommer från läkarhem, och analysera denna grupps utbildningsinvesteringar och utbildningskarriärer. Här är vi primärt intresserade av fältet, eller bättre uttryckt, rummet av skolor och utbildningar.⁵

För att besvara frågan om hur rummet av utbildningar är strukturerat, utgår vi från ett datamaterial omfattande alla elever i gymnasieskolan i Uppsala län åren 1997-2001.⁶ Ett första steg är att bestämma vår population. Efter en analys av hela länets elevflöden och med utgångspunkt i existerande samarbetsavtal kommer fokus att vara på Uppsala, Tierp och Östhammar kommuner, vilka har ett mer formaliserat samarbete kring intagning. Uppsala påverkas intressant nog ytterst lite av Stockholms växande friskolemarknad – få elever väljer att söka sig från Uppsala – och vi kan därmed sluta oss till att vi har att göra med ett autonomt gymnasiesystem där konkurrensen mellan kommunerna för Uppsalas del i stort sett enbart handlar om ett inflöde av elever. För kranskommunerna, och då framför allt för Tierp och Östhammar, är det en annorlunda situation. Här tappar man elever till Uppsala. Om vi nu inte för Uppsalas del kan tala om en interkommunal konkurrens kvarstår frågan om det finns en inomkommunal sådan mellan de olika skolorna. Det är inte helt enkelt att ge ett entydigt svar på frågan. En serie intervjuer med Uppsala kommuns skolans rektorer och centrala administratörer och analyser av politiska dokument, skolornas hemsidor genomfördes under 2002-2003. De inhämtade uppgifterna pekar mot att det i Uppsala finns ett koncentrant tänkande. Tänkan det innebär att alla kommunala skolor ska ta ett gemensamt ansvar för att inte vissa skolor blir alltför impopulära i relation till de övriga, vilket justeras bland annat genom programplaceringar, satsningar på ombyggnationer av lokaler och med hjälp av ett delvis kompensatoriskt ekonomiskt styrsystem. Detta till trots finns en latent konkurrenssituation hela tiden närvarande. En av de intervjuade skolledarna framhåller att personen i fråga skulle, om det behövdes, strida hårt för att få behålla det naturvetenskapliga programmet. Troligt är att det framför allt är det mest prestigefyllda gymnasieprogrammet, det naturvetenskapliga, som striderna skulle stå om, ifall det var nödvändigt.

³ Donald Broady, Mats B. Andersson, Mikael Börjesson, Jonas Gustafsson, Elisabeth Hultqvist och Mikael Palme, "Skolan under 1990-talet – sociala förutsättningar och utbildningsstrategier" i *Välfärd och skola*, SOU 2000:39.

⁴ Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet.

⁵ De sociala gruppernas utbildningsstrategier undersöks i Ida Lidegran, *Akademiska eliter. Om utbildningsstrategier bland Uppsalabornas döttrar och söner*, avhandlingsmanus, 2005.

⁶ För en närmare beskrivning av registren se <http://www.skeptron.ilu.uu.se/broady/sec/010428-secreg2-gy.doc>. Många av tabellerna och diagrammen bygger på analyser av en kohort bestående av alla elever som går i årskurs två på gymnasiet. Anledningen till att vi har valt att i de flesta fall utgå från elever i årskurs två är att det är först då som eleverna väljer inriktning på de olika gymnasieprogrammen varför vi då kan skilja elever som går SPSA (sambällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskaplig inriktning) och SPHU (sambällsvetenskapliga programmet, humanistisk inriktning), för att ta ett exempel.

Insatser i spelet om eleverna finner vi exempelvis i hur skolorna förhåller sig till vad som är bra pedagogik. Att det är möjligt att företräda en pedagogik som framhåller ämneskunskaper, läsläsning och att ”våga vara duktig” – när det från statsmakterna lanseras helt andra pedagogiska ideal (ämnesövergripande undervisning, problembaserat lärande och så vidare) – blir begripligt i den kontext som Uppsalas gymnasieskolor är inbäddad i. Här finns ett stort utbud av elever med stora mängder utbildningskapital i bagaget och vilkas preferenser ligger långt från statsmakternas. På detta sätt skulle vi kunna förstå de olika hållningarna om vad ”god pedagogik” är som ett vapen i kampen om de bästa eleverna.

De teoretiska verktyg som ligger bakom det konstruktionsarbete av gymnasieskolans struktur, som vi i detta arbete har gjort, är hämtade från den franske sociologen Pierre Bourdieu.⁷ Det är framför allt hans begrepp fält, kapital och strategier som kommer att nyttjas. Därtill finns ett tydligt fokus på skillnader mellan könen.⁸

Några grundläggande villkor för Uppsalaregionens gymnasieskola

Elevströmmar – avgränsning av studieobjektet

Inledningsvis några ord om hur och på vilka grunder vi har gjort vår geografiska avgränsning av vårt studieobjekt, gymnasieskolan. Att använda länet som geografisk avgränsning, vilket visat sig vara en fruktbar utgångspunkt i analyser av gymnasieskolan i Stockholm och Gävle, är en möjlighet.⁹ Men efter att ha gjort några initiala analyser av elevflödet mellan länets kommuner (Tabell 10 i Appendix) som visar att det framför allt är Tierp och Östhammar kommuner som tappar elever till Uppsala har vi i stället valt att utgå från kommunerna: Uppsala, Tierp och Östhammar.¹⁰ Också Enköping har visst elevflöde till Uppsala men det uppgår inte riktigt till Tierps och Östhammars storlek och dessutom har Uppsala, Tierp och Östhammar ett samarbete kring intagning till gymnasieskolan som inte Enköping ingår i. När vi i fortsättningen talar om Uppsalaregionen menar vi således Uppsala, Tierp och Östhammar kommuner. Uppsala ska ses som den dominerande gymnasieenheten i regionen då kommunen dels är betydligt större än de två övriga, dels för att flödet av elever mellan kommunerna i stort sett är enkelriktat – till Uppsalas fördel.

De tre kommunerna skiljer sig som sagt i storlek. År 2002 har Uppsala kommun 179 673 invånare, Östhammar 21 827 och Tierp 20 088.¹¹ Uppsala kommun har under 2002 minskat något i storlek och vi kan även konstatera att Tierps kommun ökar något under perioden 1997-2002.

⁷ Två centrala inspirationskällor är Pierre Bourdieu, *La Distinction. Critique sociale du jugement*, Les Éditions de Minuit, Paris 1979, för en förståelse av ett socialt rum, samt Pierre Bourdieu, *La nobless d'État. Grandes écoles et esprit de corps*, Les Éditions de Minuit, Paris 1989 för mer utbildningssociologiska resonemang. För en introduktion till Bourdieus nyckelbegrepp se Donald Broady, *Sociologi och epistemologi. Om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*, LHS Förlag, Stockholm (1990) 1991, s. 165-293.

⁸ Se Monique de Saint Martin, ”Une inflexible domination” i Pierre Encrevé & Rose-Marie Lagrave (éds), *Travailler avec Bourdieu*, Flammarion, Paris 2003, s. 323-331.

⁹ Se Skolan under 1990-talet – sociala förutsättningar och utbildningsstrategier i *Välfärd och skola*, Donald Broady, Mats B. Andersson, Mikael Börjesson, Jonas Gustafsson, Elisabeth Hultqvist och Mikael Palme, SOU 2000:39 och *Gymnasieskolan som konkurrensfält. Ett regionalt perspektiv – Gävleborgs län*, SEC-Reports, No 33, SEC/ILU, Uppsala universitet, Uppsala 2004.

¹⁰ Uppsala län består av följande kommuner: Enköping, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar. Knivsta blev egen kommun 1 januari 2003. Tidigare var Knivsta en kommun del i Uppsala.

¹¹ Uppgifterna avser förhållandena den 31 december för valt/valda år enligt den regionala indelning som gäller den 1:a januari året därpå. Uppgifterna är hämtade från SCB:s statistikdatabas, <http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/start.asp>.

Tabell 1 Uppsalaregionens kommuner och invånarantal.

Antal kommuninvånare/år	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Uppsala	185 971	187 302	188 478	189 569	191 110	179 673
Östhammar	22 120	21 921	21 680	21 733	21 842	21 827
Tierp	19 980	19 883	19 803	19 888	19 891	20 088
Total	228 071	229 106	229 961	231 190	232 843	221 588

I gymnasieskolans organisation finns samarbete mellan kommunerna. Det finns samverkansavtal gällande gymnasieprogram för att kunna erbjuda kommunernas presumtiva gymnasieelever alla nationella gymnasieprogram. Samverkansavtal har tecknats mellan Uppsala kommun och ett antal kommuner, exempelvis Enköping, Heby, Norrtälje, Tierp och Östhammar.¹² I avtalen förbinder sig kommunerna att inte starta avtalade utbildningar på egen hand. Avtalens övriga innehåll varierar mellan kommunerna och de kan handla om allt från enstaka utbildningar till överenskommelser om ett större antal utbildningar. De avtal som sluts handlar ofta om att kommunerna vill ha tillgång till något eller några enstaka program som man inte har möjlighet – ofta av ekonomiska skäl – att erbjuda i den egna kommunen.¹³ Tabell 9 visar vilka avtal som 2003 fanns mellan kommunerna. Vi ser att de program som avtalen gäller uteslutande är yrkesförberedande, vilket tycks vara det som kommunerna finner mest angeläget att samarbeta kring. En förklaring till detta är troligen att många av de yrkesförberedande programmen är kostsamma och dessutom inte helt lätta att fylla. Påpekas bör att flera av avtalen gäller för lokala inriktningar på de nämnda programmen.

Uppsala kommun erbjuder vid undersökningstillfället alla nationella program utom industriprogrammet som kommunen alltså har tillgång till via kranskommunerna. Flera kranskommuner har avtal med Uppsala för att få tillgång till det estetiska programmet och medieprogrammet. Samarbetet kring medieprogrammet förstärks väsentligt via dess organisering i Uppsala. Programmet finns bara på en skola, GUC (Grafiskt utbildningscenter). Skolan drivs av flera kommuner gemensamt vilket kan ses som ett sätt för kranskommunerna att se till att ha mer att säga till om i relation till Uppsala än vad man skulle ha med ordinära samarbetsavtal. Därtill finns – som nämndes ovan – avtal om gemensam intagning mellan Uppsala, Östhammar och Tierp, där Uppsala ansvarar för intagningen.

Hur ser flödet av elever mellan kommunerna ut? Tabell 10 visar elevflödet med utgångspunkt i var eleverna gick ur årskurs nio (Uppsala läns kommuner är medtagna) och i vilken kommun de går årskurs två i gymnasiet under perioden 1997-2001. Vi kan utläsa av tabellen att de stora elevströmmarna går till Uppsala kommun. Mellan 7 och 12 procent av eleverna som gått ut årskurs nio i Enköping väljer att studera på gymnasiet i Uppsala, från Håbo väljer mellan 7 och 10 procent av avgångseleverna Uppsala, motsvarande siffror är för Tierp 12 till 18 procent och för Östhammar 16 till 38 procent. Siffrorna visar att Östhammars elevflöde varierar mest över perioden 1997-2001. Få elever som gick i grundskola i Uppsala valde att läsa på gymnasiet på annan ort, vilket är stabilt över perioden. Cirka 95 procent av eleverna som väljer att genomföra sina gymnasiala studier i Uppsala har gått ur grundskolan i samma kommun. Älvkarlebyeleverna hamnar först och främst i Gävle kommun, få kommer till Uppsala.

Diagrammen nedan visar elevflödet mellan Uppsala, Tierp och Östhammar under perioden 1997-2001.

¹² Intagning på elevernas förstahandsval i Uppsala kommuns gymnasieskolor läsåret 1999/2000. Skolförvaltningen, Uppsala kommun, utvärderingsgruppen, rapport 1999:9, s. 7.

¹³ Uppgifterna är hämtade från intervju med administratör på intagningsenheten i Uppsala, intervju 2003-03-28.

Diagram 1 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Tierp och ort för gymnasiestudier.

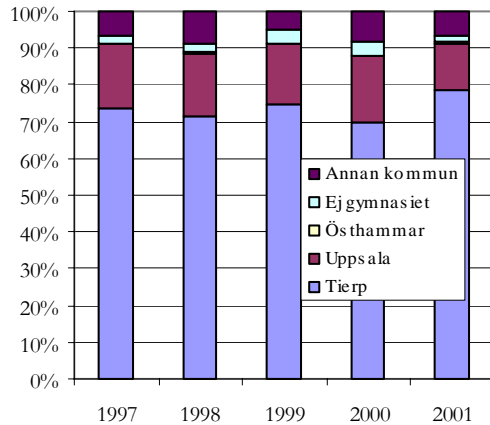

Diagram 2 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Östhammar och ort för gymnasiestudier.

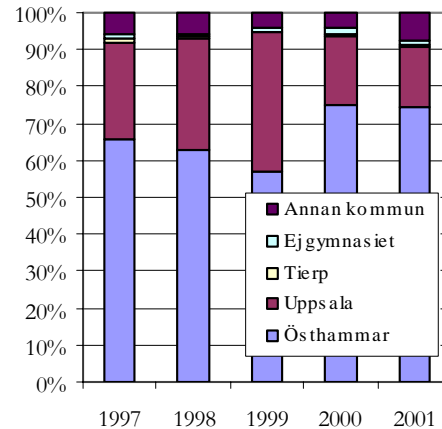
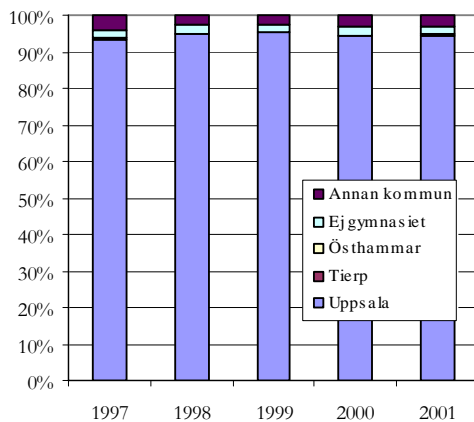

Diagram 3 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Uppsala och ort för gymnasiestudier.

Vi kan konstatera att antalet elever som väljer att åka till Uppsala från Tierp och Östhammar inte har ökat under perioden 1997-2001. Flödet är relativt jämnt under den undersökta perioden. Kranskommunerna verkar snarare kunna behålla fler elever 2001 jämfört med 1997. I Östhammars kommun sker en markant ökning av antalet som stannar i hemkommunen mellan åren 1999 och 2000.¹⁴ Detta visar hur Uppsalas attraktionskraft dämpas av att kranskommunerna ökar antalet nationella program. De kan på så vis motverka ett utflöde av elever. För att komma till Uppsala måste eleverna helt enkelt söka utbildningar som inte finns i den egna kommunen. Att välja mellan att starta upp en utbildning eller att låta elever gå i grannkommunens gymnasieskola är naturligtvis en svår avvägning. Samtidigt som en utbildning kan innebära att fler ungdomar stannar kvar i hemkommunen kräver varje ny utbildning resurser.

¹⁴ Diagram 1 - Diagram 3 bygger på Tabell 11.

Det är påfallande hur enkelriktade elevströmmarna är. Trots samarbetet är det endast åtta elever under perioden 1997-2001 som har gått i grundskola i Uppsala som vi sedan hittar i årskurs två på gymnasiet i Tierp. Motsvarande siffra för Östhammar är tolv Uppsalaelever. Till Uppsala från Tierp kommer under samma period 185 elever och från Östhammar 380 elever.

Tabell 12 tar sin utgångspunkt i eleverna i årskurs två på gymnasiet och visar var dessa gick i årskurs nio. I Enköping ökar andelen elever som gått årskurs nio i hemkommunen från 67 till 82 procent under perioden 1997-2001. I Uppsala är andelen konstant. I Tierp och Östhammar fluktuerar andelen något mer under perioden men det går inte att se någon trend. Heby kommun har ingen egen gymnasieskola utan skickar sina elever till kranskommunerna. Eleverna i Heby kan i årskurs nio välja om de vill läsa i Tierp eller i Uppsala. I ljuset av detta är det intressant att konstatera att vi kan ana en trend under den undersökta perioden. Andelen elever som kommer till Uppsala från Heby har ökat med två procentenheter samtidigt som andelen Hebyelever som väljer Tierp har minskat med tre procentenheter. Det vill säga Uppsalas dragningskraft på Hebyeleverna tycks ha ökat under perioden 1997-2001.

Ur Tabell 13 kan vi utläsa elevflödet med utgångspunkt i var eleverna går ut årskurs nio och i vilken kommun de sedan avslutar sina gymnasiestudier. Ett slående resultat är att det är en relativt stor andel elever som inte avslutar sina gymnasiala studier under perioden 1994-1998. Runt 22 procent av de elever som avslutar grundskolan i Uppsala avslutar inte sina gymnasiestudier. De allra flesta Uppsalaelever avslutar dock gymnasiet i hemkommunen (runt 73 procent). Lägst andel som avslutar sina gymnasiestudier i den kommun de gått ut årskurs nio hittar vi i Östhammar (om vi jämför regionens kommuner).

Om vi ser till elevflödet med utgångspunkt i var eleverna gick ut årskurs nio och i vilken kommun de går årskurs två i gymnasiet, kan vi sluta oss till att det framför allt är från Tierp och Östhammar kommuner som de ”externa” eleverna i Uppsala kommer. Från Enköpings kommun kommer en mindre andel. Vi har därmed på basis av intagningsorganisationen och elevströmmarna mellan kommunerna valt att göra de allra flesta analyserna av antingen kommuner med samarbete kring intagning (Uppsala, Östhammar och Tierp), eller av Uppsala kommun (centralorten i länet). I de flesta fall utgår analyserna från regionen men med Uppsala kommuns gymnasieutbildningar i förgrunden.

Vi har hittills uppmärksammat elever i allmänhet när vi studerat strömmarna. Nu ska vi undersöka från vilka sociala grupper eleverna kommer. Tabell 2 visar andelarna av olika sociala grupper och strömmar mellan länets kommuner och Tabell 3 visar länets olika kommuners fördelning av sociala grupper. Genom att jämföra dessa båda tabeller ser vi att det inte förekommer någon dramatisk överrepresentation av några sociala grupper som väljer Uppsala. Vi finner stora skillnader i andelar mellan vilka elevgrupper som går från Älvkarleby till Uppsala och från Uppsala till Stockholm men här är antalet elever så få så det är svårt att dra några större växlar på dessa resultat.

Tabell 2 Elevflöde med utgångspunkt i eleverna i årskurs nio i länet åren 1997-2001 och med hänsyn tagen till elevernas sociala ursprung.

	Högre Tjänstemän	Högre Tjänstemän Niva	Lägre Tjänstemän	Lägre Förtägnare	Förä Förtägnare	Jordbrukare	Högre Arbetarklass	Lägre Arbetarklass	Övriga	Ej förvärvs- arbetande	SEI-Ej uppg.	Andel tot.	N
Enköping -> Uppsala	9,7	13,8	8,8	5,1	6,0	21,2	22,6	2,3	0,0	10,6	100	217	
Häbo -> Uppsala	18,3	22,6	14,0	4,3	0,0	19,4	9,7	3,2	0,0	8,6	100	93	
Tierp -> Uppsala	4,8	13,9	10,7	7,0	6,4	25,1	22,5	0,5	0,0	9,1	100	187	
Älvkarleby -> Uppsala	12,5	50,0	0,0	0,0	0,0	25,0	12,5	0,0	0,0	0,0	100	8	
Östhammar-> Uppsala	6,8	18,5	10,2	5,2	5,7	16,7	22,5	3,9	0,3	10,2	100	383	
Uppsala -> Stockholm	28,8	15,3	5,1	10,2	0,0	8,5	16,9	0,0	0,0	15,3	100	59	
N	91	161	94	54	47	182	197	24	1	96		947	

SEI-Ej Uppgift = individen finns med i folk- och bostadsräkningen men det finns ingen uppgift om socioekonomisk status, Övriga = individer som inte har gått att klassificera.

Tabell 3 Andelar av sociala grupper med utgångspunkt i eleverna i årskurs nio i länet åren 1997-2001.

	Högre fjansstämnan	Tjand m- nivå	Lägre fjansstämnan	Egna förengare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	Övriga	Ej förvärvs- arbetande	SEL-Ej uppg.	Andel tot.	N
Enköping	11,6	17,4	9,5	5,2	4,4	20,7	18,4	2,4	0,2	10,3	100	2 131
Häbo	12,9	21,7	14,4	4,7	0,3	18,7	17,6	2,3	0,1	7,2	100	1 035
Tierp	5,4	15,6	7,7	5,3	5,7	22,7	26,7	1,5	0,4	9,0	100	1 140
Uppsala	24,1	19,8	9,9	4,1	1,1	11,2	14,3	2,0	0,2	13,3	100	10 294
Älvkarleby	7,1	14,8	10,0	3,9	0,8	20,5	33,1	2,3	0,0	7,5	100	532
Östhammar	10,6	20,7	9,0	5,1	4,1	17,3	22,1	2,7	0,3	8,1	100	1 473
N	3 117	3 195	1 638	736	340	2 411	2 856	347	34	1 931		16 605

Även om det är fler från Uppsala som väljer att studera i Stockholm än i Tierp och Östhammar så är det fortfarande få som väljer att ta sig till huvudstaden för att tillskansa sig gymnasieutbildning. Trots att restiden mellan Uppsala och Stockholms centralstation är 40 minuter väljer endast 59 elever under perioden 1997-2001 att läsa i Stockholm framför Uppsala. Man skulle kunna tänka sig att Stockholms utbud av fristående skolor skulle ha en större dragningskraft på Uppsalaeleverna än vad som är fallet. Ett tänkbart scenario är att med ökande möjligheter till rörlighet mellan kommuner och med kommunikationer som blir allt bättre följer en minskad autonomi för kommunerna. Så är dock inte fallet för Uppsala, trots dess närhet till huvudstadens attraktioner. Resultatet tyder på att vi nog kan tala om ett autonomt rum av gymnasieutbildningar i Uppsala som kan sägas vara oberoende av Stockholms utbildningsflora.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att flödet av elever inom regionen Uppsala, Tierp och Östhammar är präglad av en Uppsaladominans. Trafiken går i stort sett i en riktning, från Tierp och Östhammar till Uppsala och för Uppsalas del handlar den interkommunala mobiliteten om inflöde av elever. Men elevströmmen till Uppsala har inte ökat under perioden 1997-2001, snarare minskat. Och slutligen, Uppsala är – än så länge – en autonom gymnasieregion i relation till Stockholmsområdet.

Elevflödet relaterat till val av program¹⁵

Vi ska kort undersöka till vilka program som eleverna från kranskommunerna söker sig till i Uppsala, och vilka program de Uppsalaelever som väljer Stockholm föredrar se Tabell 4.

Tabell 4 Elevflöde från kranskommunerna till Uppsala kommuns gymnasieprogram, 1997-2001.¹⁶

	BF	BP	EC	EN	ES	FP	HP	HR	HV	IB	IP	IV
Enköping -> Uppsala	0,9	0,5	4,1	1,8	9,2	6,9	0,0	3,2	0,0	2,3	0,0	2,3
Häbo -> Uppsala	0,0	0,0	1,1	5,4	4,3	3,2	0,0	6,5	0,0	0,0	1,1	0,0
Tierp -> Uppsala	0,5	1,6	1,1	1,6	15,5	1,1	0,0	3,7	2,1	0,0	0,0	4,8
Östhammar-> Uppsala	0,3	5,5	6,3	2,6	12,5	7,0	0,5	3,4	0,5	0,0	1,8	3,9
Uppsala -> Stockholm	1,7	0,0	0,0	16,9	5,1	0,0	0,0	3,4	1,7	0,0	0,0	3,4

	LP	MP	NP	NV	OP	SM	SP	TE	Andel	N
Enköping -> Uppsala	2,3	27,2	20,3	2,8	1,4	10,6	3,2	0,9	100	217
Häbo -> Uppsala	3,2	33,3	6,5	10,8	0,0	19,4	5,4	0,0	100	93
Tierp -> Uppsala	2,1	24,1	15,0	2,1	2,7	16,0	4,8	1,1	100	187
Östhammar-> Uppsala	1,6	18,0	12,0	3,4	2,1	8,9	9,4	0,3	100	383
Uppsala -> Stockholm	0,0	15,3	5,1	11,9	0,0	20,3	15,3	0,0	100	59

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medicprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggprogrammet, TE = teknikprogrammet.

¹⁵ För en beskrivning av vad de olika programförkortningarna står för se Tabell 7 i appendix.

¹⁶ Det är endast åtta elever från Älvkarleby som återfinns i Uppsala vilket gjort att detta utbyte inte finns med i tabellen. Vi har även valt att ta med de Uppsalaelever som söker sig till Stockholm.

Det är framför allt MP som drar till sig grannkommunernas elever vilket inte är speciellt konstigt. Som tidigare har nämnts är utbildningen ett samarbete mellan grannkommunerna (Håbo kommun är dock inte med i samarbetet). NP, SM och ES är andra program som lockar grannkommunernas niondeklassare till Uppsala. NP är länsrekryterande vilket bidrar till programmets dragningskraft.

Tabell 5 Val av gymnasieprogram (första program som eleverna börjar på) i länets kommuner, 1997-2001.

	Ej gymnasiet	BF	BP	EC	EN	ES	FP	HP	HR	HV	IB
Enköping	0,8	2,9	3,3	4,6	0,3	5,1	4,5	2,7	5,6	0,1	0,3
Håbo	2,2	1,4	1,9	4,4	0,5	4,0	6,0	3,5	4,9	0,2	0,1
Tierp	1,6	4,1	4,0	6,9	0,6	3,8	8,1	8,2	8,1	0,8	0,1
Ålvkarleby	0,4	6,8	4,3	4,5	0,8	2,4	4,5	3,8	4,1	2,1	0,0
Östhammar	0,8	2,1	1,6	4,6	0,7	3,4	5,3	4,8	6,2	0,2	0,1
Uppsala	1,1	1,6	1,6	2,4	0,5	3,7	2,5	1,9	3,1	0,1	0,5
N	183	351	351	564	82	637	605	470	693	42	60

	IP	IV	LP	MP	NP	NV	OP	SM	SP	TE ¹⁷	Andel	N
	1,4	6,8	0,2	5,4	2,6	15,1	1,7	7,8	23,7	5,2	100	2 131
	1,4	7,2	0,3	7,3	2,5	13,9	1,0	10,1	21,6	5,4	100	1 035
	5,0	5,6	0,4	4,6	2,5	11,9	3,1	3,3	13,9	3,5	100	1 140
	0,6	11,8	0,2	3,0	0,8	12,2	4,1	10,3	21,8	1,5	100	532
	3,7	7,9	0,5	4,9	3,7	14,7	3,8	10,3	18,1	2,4	100	1 473
	0,2	5,4	0,3	5,9	2,0	26,6	2,4	6,5	30,1	1,7	100	10 294
	180	1 016	46	937	377	3 627	403	1 189	4 369	423		16 605

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medicprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggprogrammet, IB = international baccalaureate.

Tabell 5 visar fördelningen av elevernas val av program i länets olika kommuner. Vi har här utgått från det program som eleverna väljer till första gången. Detta kan givetvis skilja sig väsentligt från det program de slutligen avslutar. Slående är hur höga andelar i Uppsala som går på NV och SP, lägger vi därtill även TE och IB som också är teoretiska program hittar vi 60 procent av eleverna på teoretiska program i Uppsala kommun, en andel som är avsevärt högre än riksgenomsnittet som ligger på ungefär 50 procent.¹⁸

Uppsalas andelar kan jämföras med grannkommunernas som har en helt annan fördelning mellan programmen. I Tierp exempelvis hittar vi 12 procent på NV och 14 procent på SP, vilket kan jämföras med Uppsalas andelar som är 27 och 30 procent. MP ligger på 6 procent i Uppsala, vilket är ett par procentenheter över riksgenomsnittet. Lägg därtill det relativt stora inflödet av elever till Uppsalas MP och vi förstår att dess storlek är karaktäristisk för kommunen. Andelen Uppsalaelever som läser på IP är nästan noll (IP är det enda nationella program som Uppsala kommun inte erbjuder). Det är även låga andelar på BF, EC, ES, HP, HR och HV, om vi jämför med riksgenomsnittet.

Att många av de yrkesförberedande programmen är små i Uppsala beror alltså dels på att fler väljer studieförberedande program, dels tycks många elever som orienterar sig mot yrkesförberedande program välja MP i första hand, vilket i sin tur förmodligen är en effekt av intagningssystemet. MP är ett dyrt program och man kan tänka sig att andra kommuner med andra intagningssystem är mer restriktiva i sitt intag till programmet än vad Uppsala är.

Slutsatsen är att Uppsala kommuns koncentration av akademiskt kapital tycks omsättas i gymnasieskolan bland annat genom att söner och döttrar väljer teoretiska program som (i praktiken) förbereder för högre studier. För även om det i den utbildningspolitiska retoriken

¹⁷ TE införs 2000. Åren dessförinnan finns teknisk gren på NV.

¹⁸ När det i rapporten görs jämförelser med riksgenomsnittsvärden av olika slag är dessa hämtade från rapporten *Gymnasieskolans sociala struktur och sociala gruppers utbildningsstrategier- tendenser på nationell nivå 1997-2001*, Mikael Börjesson, SEC-Reports, No 32, SEC/Uppsala universitet, Uppsala 2004.

heter att alla nationella program i dag ger allmän behörighet för högskolan så är det få högskoleutbildningar som nöjer sig med en allmän behörighet från gymnasieskolan vilket gör att de yrkesförberedande utbildningarna i praktiken inte är en reell plattform för högre studier. Men i Uppsala tycks alltså investeringar i gymnasieutbildning som öppnar upp för fortsatta studier vara viktiga. Det är dock en skillnad mellan SP och NV där NV är kungsvägen som möjliggör studier på de allra flesta högskoleutbildningar, vilket inte SP gör i samma utsträckning.

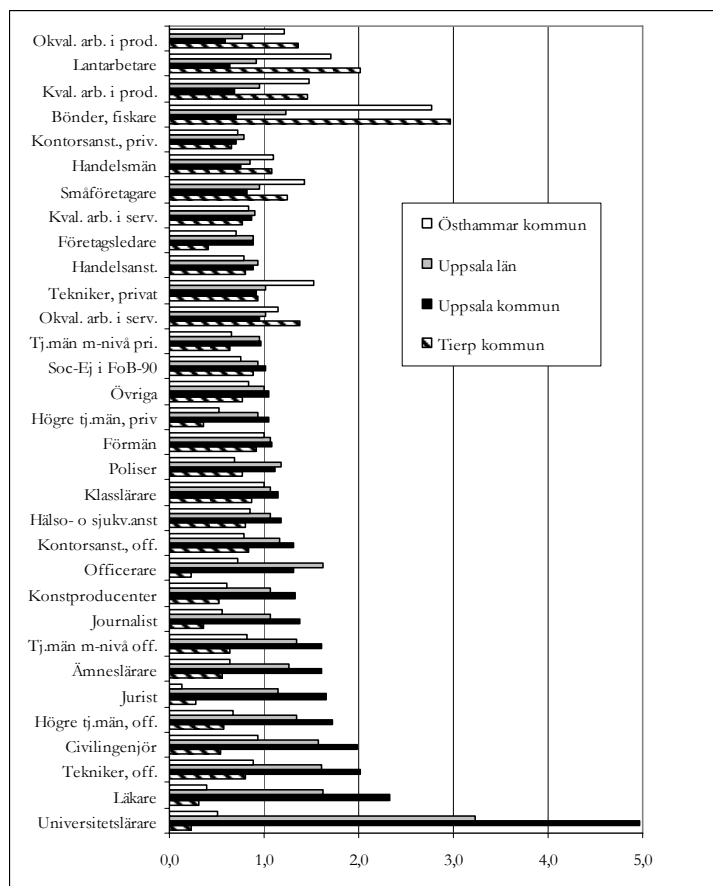
Uppsalaregionen – koncentration av akademiskt kapital

Befolkningsammansättningen är en viktig faktor i den kontext som skolornas utbildningar verkar inom. Att sociala grupper investerar olika mycket och i olika typer av utbildningar är ett känt fenomen. Vi ska nu undersöka den regionala demografin genom att närmare studera Uppsalas, Tierps och Östhammars sammansättning av olika sociala grupper. I diagrammen nedan visar x-axeln vilka grupper som är över- och underrepresenterade i jämförelse med riket, det vill säga värdet 1,0 på x-axeln betyder en sammansättning som överensstämmer med ett genomsnittsvärde på Sveriges befolkningsammansättning. I diagrammen visas alla individer i åldersgruppen 30 till 75 år och uppgifterna är från 2000.¹⁹ Diagram 4 visar fördelningen av sociala grupper och Diagram 5 visar regionens utbildningskapital.²⁰

¹⁹ Uppgifter om mantalsort gäller för 2000 medan yrkesuppgift är hämtade från Folk- och bostadsräkningen 1990 och utbildningsuppgift från LOUISE 1990, 1994, 1997, 2000 (den högsta nivån på utbildning över dessa år är vald).

²⁰ Vi har gjort en klassificering av sociala grupper som kombinerar SEI (socioekonomisk indelning), NYK (nordisk yrkesklassificering) samt sektor. Vi vill komma bort från alltför enkla yrkesklassificeringar och försöker fånga skillnader både vertikalt (kapitalvolym) och horisontellt (kapitalsammansättning). För en mer utförlig genomgång av våra klassificeringsprinciper se Mikael Börjesson och Mikael Palme, *Social klassificering – analyser av olika nomenklatur för social klassificering och sociala gruppers karakteristika*. Paper presenterat på Workshop "Kulturellt kapital och sociala klasser", Uppsala universitet, 12-14 oktober, 2001. Texten finns tillgänglig på adressen: <http://www.skeptron.ilu.uu.se/broadly/sec/p-borjesson-palme-socialklassificering-0110.doc>.

Diagram 4 Den sociala sammansättningen i Uppsala, Tierp och Östhammar jämfört med riket, sorterad efter minskad andel i Uppsala kommun.

Vi ser att grupper som universitetslärare, läkare, tekniker i offentlig sektor, civilingenjörer, högre tjänstemän i offentlig sektor, jurister, ämneslärare, tjänstemän på mellannivå i offentlig sektor är överrepresenterade en halv gång i Uppsala kommun. I Uppsala kommun är universitetslärartätheten fyra gånger så hög jämfört med övriga riket och läkartätheten är mer än dubbelt så hög. Vi finner underrepresentation av arbetare, småföretagare, handelsmän, företagsledare, kontorsanställda i privat sektor, tekniker i privat sektor, lantarbetare, bönder och fiskare. Uppsala kommun kännetecknas således av en stark dominans av utbildningsstarka grupper men även av att grupper inom den privata sektorn är underrepresenterade. Den ekonomiska polen tycks inte vara speciellt stark i Uppsala. I stället intar kulturellt bemedlade grupper (utbildningskapital är en indikator på kulturellt kapital) en dominerande ställning i kommunen. Kort sagt, kommunen innehar en mycket stor mängd akademiskt kapital i jämförelse med övriga riket.

Uppsalas demografiska profil förklaras av att det är en universitetsstad med ett av Sveriges största sjukhus. Överrepresentationen av tjänstemän i offentlig sektor tolkar vi som en effekt av ett stort universitet med en tillhörande stor förvaltning och likaså har Akademiska sjukhuset en stor mängd offentliganställda tjänstemän hos sig. Därutöver har Uppsala kommun flera statliga verk (exempelvis Livsmedelsverket och Läkemedelsverket) och många av de företag som finns är forskningsintensiva sådana.²¹ När vi jämför de olika branscher inom vilka Uppsala kommuns befolkning arbetar, med rikets näringsgrenstruktur ser vi hur Uppsala har betydligt större andel arbetande inom forskning, utveckling och utbildning (15 procent i

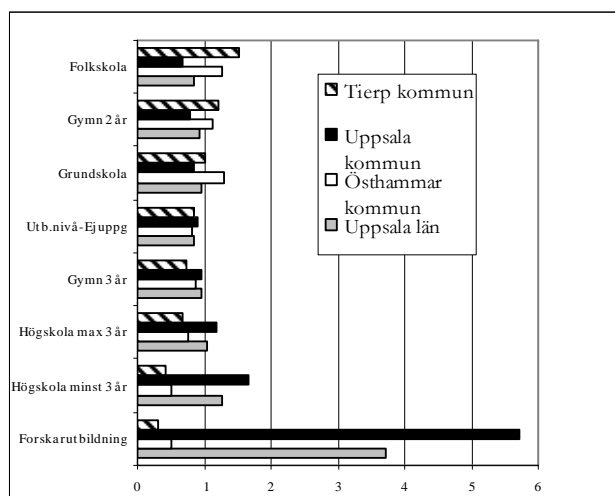
²¹ Uppsala Science Park är ett exempel på den nära kopplingen mellan företags- och universitetsvärlden i Uppsala. Området består av 150 företag och organisationer som har nära till olika forskningsmiljöer. Biomedicin och informationsteknik är de dominerande branscherna. Se <http://www.uppsalasciencepark.se>.

Uppsala och 9 procent i riket) medan det inom tillverkningsindustrin är det omvända förhållandet (9 procent i Uppsala och 18 procent i riket).²² Denna näringsgrenstruktur hänger naturligtvis samman med kommunens stora andelar av kapitalstarka grupper, dess låga andel arbetarklass samt dominansen av offentliganställda.

Jämför vi Uppsala med Tierp och Östhammar är de sistnämndas profil motsatta Uppsalas. I Tierp och Östhammar är arbetarfraktionerna, lantarbetare, bönder och fiskare överrepresenterade och sociala grupper med hög social position underrepresenterade.

Än tydligare blir snedfördelningen av utbildningskapital när vi jämför befolkningens utbildningsnivåer. I Diagram 5 syns skillnaderna mellan kommunerna. I Uppsala kommun har nästan fem gånger fler personer en forskarutbildning jämfört med Sverige i övrigt, vilket kan kontrasteras mot Tierp och Östhammar kommuner där denna grupp är kraftigt underrepresenterad.

Diagram 5 Utbildningskapital i Uppsala, Tierp och Östhammar jämfört med riket.

Några ord även om den politiska och administrativa styrningen. Uppsala styrs 2003 av en majoritet bestående av socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet och där miljöpartiet har en vågmästarroll. Majoriteten i Uppsala var densamma 1998.

År 2003 ändrade den administrativa strukturen form i Uppsala kommun. Sedan 1 januari finns inte kommundelarna kvar och inte heller skolförvaltningen. Detta har inneburit att gymnasieskolan i Uppsala, som tidigare låg under Nämnden för frivillig utbildning (NFU), nu sorterar under en betydligt större enhet vid namn Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som har följande uppdrag:

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för utbildning av ungdomar och vuxna inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särsvux och svenska för invandrare (sf) samt kvalificerad yrkesutbildning och uppdragsutbildning. Ansvaret inbegriper skolhälsovård. Nämnden ska utöva insyn över ansökningar om gymnasiefriskolor. Nämnden ska även yttra sig över ansökningar om gymnasiefriskolor.²³

Utöver utbildningsansvar har den nya nämnden ansvar för frågor som rör arbetsmarknad, sysselsättning, daglig verksamhet, flyktningmottagning och introduktion för flyktingar. För- och grundskolans verksamhet sorterar under Barn- och ungdomsnämnden som ansvarar för socialtjänst, förskola, grundskola, obligatorisk särskola, skolbarnsomsorg samt förebyggande

²² Se Tabell 8. Siffrorna är hämtade från SCB:s databas och de gäller förvärvsarbetande som är över 16 år med bostad i kommunen år 2001.

²³ <http://www.uppsala.se/templates/UKPage.asp?id=3592>.

insatser som stöd till fritids- och föreningsverksamhet.²⁴ Den obligatoriska och den frivilliga skolverksamheten är därmed inordnade under olika nämnder.

Intag på förstahandsval

Under delar av den aktuella undersökningsperioden tas eleverna i Uppsala in på sitt förstahandsval till gymnasieutbildning.²⁵ Nämnden för frivillig utbildning (NFU) beslutade 1997-06-23 att intagning av elever till gymnasieskolan skall ske på deras förstahandsval av program. Till grund för beslutet låg en skrivelse från skolförvaltningen (1997-06-05) där det framhålls att kommunen har ett ansvar att erbjuda samtliga behöriga sökande deras förstahandsval av gymnasieutbildning. Intagningsystemet trädde i kraft 1998/1999. Det finns dock ett par utbildningar som utgör undantag, nämligen frisörutbildningen²⁶ och international baccalaureate (IB). IB är ett internationellt program i den bemärkelsen att det finns i samma form världen över. På IB har man ett annat intagningsförfarande där man förutom intag på betyg har tester och intervjuer. Ungefär hälften av de elever som söker IB tas in.²⁷ Att frisörutbildningen har ett begränsat antal platser hävdas bero på att lokaler, och den utrustning som programmet kräver, inte går att utöka och anpassa efter antalet sökande.

Hur intagningen ska gå till är en politiskt laddad fråga. Att eleverna ska tas in på deras förstahandsval är en något som har drivits av socialdemokraterna. Moderaternas linje är att eleverna ska få välja skola, det vill säga betygsintag.²⁸

Med förstahandsintag garanteras eleverna plats på sitt förstahandsval av program och de väljer alltså inte skola. Men, genom att välja ett program eller önska en särskild inriktning som endast finns på en specifik skola kan eleverna göra ett skolval indirekt. NFU har tagit beslut (1998-11-06) om vilka regler som ska gälla för skolplacering och följande punkter finns med i beslutet:

- att placering på skola i första hand görs med hänsyn till den sökandes val av program
- att önskemål om gren på naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammen får bestämma den sökandes placering på skola
- att val av specialisering (särskild inriktning) skall bestämma den sökandes placering på skola
- att placering på skola av sökande till program och grenar som är fördelade på flera skolor bestäms med hänsyn tagen till bostadsadress och/eller allmänna kommunikationer
- att önskemål om placering på viss skola av särskilda skäl skall anmälas i samband med ansökan till gymnasieskolan den 1 februari och därvid vara styrkt genom intyg från en skolledare, skolpsykolog, skolkurator, skolläkare, skolsköterska eller studievägledare i grundskolan, som har dokumenterat god kännedom om den sökande
- att sökande i övrigt inte erbjuds särskild möjlighet att i samband med ansökan till gymnasieskolan ange önskemål om placering vid viss skola²⁹

NFU skriver även fram att det är viktigt att eleverna blir informerade om för det första att utbildning på gren inom de naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmen kan fördelas på olika skolor om det är många sökande, för det andra att om många elever söker

²⁴ <http://www.uppsala.se/templates/UKPage.asp?id=3539>.

²⁵ Intagningsenheten i Uppsala sköter, förutom Tierp och Östhammar kommuners intagning, även intagningen av elever till friskolorna GUC, Internationella gymnasiet och Uppsala Waldorfgymnasium. Dessa köper in tjänsten av gymnasieintagningen och betalar per förstahandssökande. Livets ords kristna gymnasium (friskola) har sin egen intagning och intagningen till IT-gymnasiet (friskola) går via Stockholm. Intagningsenheten i Uppsala uppmanar dock alla som söker till IT-gymnasiet att skicka ansökan till Uppsala för registrering. Uppsala sänder sedan valen vidare till Stockholm. Enligt intagningsenheten är detta ett sätt att ha kontroll över antalet sökande till olika utbildningar. Intervju med administratör vid intagningsenheten i Uppsala, intervju, 2003-03-28.

²⁶ Frisörutbildningen är en inriktning på hantverksprogrammet.

²⁷ Uppgifter hämtade från intervju med skolledare på Katedralskolan där IB är placerat, intervju, 2003-04-10.

²⁸ Uppgifter hämtade från intervju med skolledare på Ekebyskolan som varit aktiv skolpolitiker i tio år, intervju, 2003-04-16.

²⁹ *Intagning på elevernas förstahandsval i Uppsala kommuns gymnasieskolor läsåret 1999/2000*, skolförvaltningen, Uppsala kommun, utvärderingsgruppen, rapport 1999:9, s. 4.

viss specialisering kan utbildningen komma att placeras på fler skolor, för det tredje att önskemål om skolplacering av särskilda skäl ska vara styrkt med intyg och lämnas i ansökan och för det fjärde att det i övrigt inte kommer att finnas möjlighet att önska vilken skola som man vill bli placerad på.³⁰

Reglerna för skolplacering visar på problematiken att vissa skolor i Uppsala är mer populära än andra, och att programvalen indirekt är skolval. Formellt bygger intagningssystemet på elevernas val av gymnasieutbildning där retoriken lyder att alla ska få läsa den utbildning som man är intresserad av, men systemet tycks i praktiken styras av skolval. Systemet öppnar helt enkelt upp för taktikval, man önskar en inriktning på ett program i sin ansökan till gymnasiet och när det definitiva valet av inriktning sker – först i årskurs två – väljer man den inriktning man egentligen vill gå på och har därmed stor chans att få stanna kvar på den skola man har gått på det första året.³¹

Rutinerna kring intagningen är att den 1 februari gör eleverna sitt val till gymnasieutbildning i Uppsala. Detta val resulterar i en preliminär intagning.³² Redan vid den preliminära intagningen får eleverna reda på sin skolplacering varefter eleverna kan göra omval fram till 30 april. Eleverna kan byta program men man kan inte enbart byta inriktning inom ett program (från SPSP till SPEK exempelvis). Om eleven däremot väljer att byta program får hon eller han även välja en ny inriktning. Varje år väljer cirka fyrahundra elever att göra omval, en siffra som varit relativt konstant under de senaste åren. Elever som gör omval utgör cirka 15 procent av det totala antalet elever om vi utgår från ett genomsnitt av dem som går i årskurs två (2 850 elever) i Uppsalaregionen under perioden 1997-2001. Det vill säga, det är inte en helt oansenlig mängd elever som väljer att byta program efter den första preliminära intagningen där de får reda på vilken skola de blivit placerade på.

När omvalen är klara ska slutbetygen rapporteras in, vilket sker i början av juni. Eleverna söker därmed gymnasieutbildning på vårterminens betyg. Det slutgiltiga intagningsbeskedet får eleverna första veckan i juli. Det finns dock en möjlighet att göra en efteranmälan. Enligt intagningsenheten är det ganska många som väljer att göra det men hittills har man kunnat tillgodose de flesta efteranmälningarna som har kommit in.

Det stora problemet som intagningsenheten brottas med är skolplaceringen. Skolplaceringsproblematiken är inget nytt utan den har funnits under många år och tycks inte ha förvärrats i och med införandet av de nya intagningsreglerna. Det är framför allt till Katedralskolan som eleverna vill, men även Lundellska skolan är populär. Uppenbart är att Katedralskolan har en stark attraktionskraft. Det är inte ovanligt att föräldrar protesterar när elever som vill gå på Katedralskolan inte erbjuds den möjligheten. Argumenten att få sina barn placerade där kan vara allt från att skolan har ett bättre utbud av köror än andra skolor till att morfar gick där och att skolan betyder mycket för familjen. Innan reglerna om skolplacering fanns förekom det att föräldrar skaffade läkarintyg på att deras barn skulle må bättre av att gå på Katedralskolan jämfört med någon annan skola i stan.

Att skolans status bara beror av dess läge, det vill säga hur centralt skolan ligger, verkar inte vara en rimlig slutsats eftersom det finns skolor som ligger minst lika centralt som Katedralskolan som inte tycks ha samma dragningskraft. Erfarenheterna som intagningsenheten vittnar om tyder på att den tradition som Katedralskolan (Uppsalas första läroverk) är bärare av är en mycket gångbar resurs i en utbildningsstark region som Uppsala. Det verkar som den art av utbildningsinvesteringar som föräldrar med mycket akademiskt kapital har gjort stämmer väl överens med den utbildningskultur som framför allt Katedralskolan representerar.

³⁰ Ibid.

³¹ Problemet med taktiska val av inriktning för att komma till en viss skola har kommit upp vid flera intervjuer med skolledare. Det förekommer exempelvis att inriktningar med högt söktryck får betydligt färre elever när det definitiva valet görs vilket bland annat innebär svårigheter med planeringen av lärartjänster.

³² Uppgifter om intagningen är hämtade från intervju med administratör vid intagningsenheten i Uppsala, intervju, 2003-03-28.

Koncerttänkande – en kompensatorisk ambition

Den ekonomiska styrningen av gymnasieskolan i Uppsala bygger på så kallad erfarenhetsgrund. Det vill säga att man beräknar kostnaderna för en elev på ett visst program utifrån tidigare års erfarenheter av vad de olika programplatserna kostar. Kommunens övergripande ekonomiska dokument heter Inriktning verksamhet och ekonomi (IVE) och fastställs varje vår i maj för nästkommande budgetår. I IVE avsätter man pengar till pedagogisk verksamhet för gymnasiet och vuxenutbildningen. Till detta läggs de intäkter som genereras av elever som kommer från en annan kommun. Pengarna går från kommunfullmäktige till det som kallas för uppdragskontoret. Uppdragskontoret har sedan en dialog med det som kallas för utförarsidan, det vill säga med dem som ska producera utbildning.³³ Från och med 2003 är skolorna med i dialogen. Man har även sedan 2003 en programbaserad förhandling i stället för en ”koncerndialog”, vilket var fallet tidigare. Den så kallade koncerndialogen innebar att utförarsidan hade en dialog med uppdragssidan om utbildningen på en övergripande nivå. Därefter hade skolchefen ett samtal med de olika rektorerna och utifrån detta fördelades pengarna. Sedan 2003 är det programmen man förhandlar om. Avtal skrivs mellan uppdragssidan och utförarsidan för varje enskilt program, vilket resulterar i 27 avtal (17 nationella program och 10 specialutformade). Förr skrevs ett avtal för varje skolform och nio avtal internt, det vill säga ett med varje rektor. Även om man för dialogen på programbasis där rektorerna är med så skrivs avtalen fortfarande på koncernbasis. Om det inte står direkt i avtalen att medlen inte får omfördelas till andra program, så har utförarsidan rätt att göra omfördelningar av pengarna mellan de olika programmen.

I det ekonomiska styrsystemet finns det insprängt vad vi kan kalla kompensatoriska åtgärder. Gymnasieeleverna testas i årskurs ett i svenska, engelska och matematik. Testet i svenska är ett centralprov medan proven i engelska och matematik är konstruerade av lärare i Uppsala under ledning av förvaltningen. Elevernas resultat på proven ligger sedan till grund för medelstildelning. Således får en skola med många lågpresterande elever mer resurser vilket ska göra det möjligt att ha mindre elevgrupper.

Den administrativa och ekonomiska styrningen tycks genomsyras av en strävan mot ett concerttänkande.³⁴ Man försöker kompensera skolor som inte har medvind i popularitet med ekonomiska resurser men även genom fördelning av program. Exempelvis var man från politiskt håll länge skeptisk till att starta IB på Katedralskolan, troligen beroende på att skolan redan har ett högt anseende. Man ville i stället lägga utbildningen på Celsiusskolan för att höja denna skolas status. IB hamnade slutligen på Katedralskolan eftersom avgörandet inte låg hos NFU utan hos en internationell utvärderingsgrupp. Ett andra exempel på samma fenomen är placeringen av idrottsprogrammet – som är ett specialutformat program med inriktningar mot samhällsvetenskap och naturvetenskap. Fyrisskolan startade hösten 2003 idrottsprogrammet men programmet flyttades till Celsiusskolan med samma argument som tidigare, det vill säga att öka Celsiusskolans attraktivitet.

Det så kallade concerttänkandet bygger även på att alla kommunala skolor gemensamt ska hjälpa till att ta ansvar för ojämnheter i söktryck. Om färre elever söker till exempelvis det naturvetenskapliga programmet från ett år till ett annat, tar man inte bort programmet på den skola som har det lägsta söktrycket utan man omfördelar elever från de övriga skolorna som har programmet i proportion till storleken på programmet.

Slutligen finns i Uppsala en rektorsgrupp som består av alla kommunala rektorer. Gruppen träffas en gång i månaden och leds av den ställföreträdande skolchefen. På dessa möten diskuteras gemensamma frågor och tanken är att detta forum ska bidra till att öka samarbetet mellan skolorna och stärka ”koncernen”. Någon uttalad konkurrens mellan skolorna tycks inte vara för handen. Men skulle man besluta att plocka bort det

³³ Detta avsnitt bygger på en intervju med ställföreträdande skolchef i Uppsala, intervju, 2002-10-24.

³⁴ Informationen bygger på intervjuer med skolledare. Intervjuer har gjorts med Uppsalas kommunala rektorer samt med rektorer på GUC, Livets ords kristna gymnasium, IT-gymnasiet och Internationella gymnasiet.

naturvetenskapliga programmet på någon skola skulle detta sannolikt inte ske utan stora protester från den berörda skolan, vilket framkom i intervju med skolledare. Den intervjuade rektorn menade att rektorsmötena inte var speciellt stärkande och trodde att detta berodde på den konkurrenssituation som ändå är gällande.

Man skulle kunna uttrycka det som att det finns en potentiell konkurrens mellan skolorna som inte släpps fri. Att så inte sker är sannolikt även en förutsättning för att skolorna ska kunna fungera som en ”koncern”.

Skolorna

Nedanstående presentation av skolorna bygger på intervjuer med skolledare och tillgänglig webbinformation. Intervjuerna genomfördes 2003. Tillgänglig webbinformation är också inhämtad 2003. För undersökningsperioden gäller att Uppsala, Tierp och Östhammar kommun alla har egna gymnasieskolor. Tierp har en gymnasieskola (Högbergsskolan), Östhammar har två (Bruksgymnasiet och Forsmarks skola) och i Uppsala finns tolv gymnasieskolor varav tio är kommunala och resterande två fristående.³⁵ Detta innebär att i Tierp finns ingen inomkommunal konkurrens eftersom utbildningarna endast finns på en skola. I Östhammar finns visserligen två skolor men dessa är av olika karaktär. Bruksgymnasiet är en kommunal skola medan Forsmarks skola är en kommunal skola med riksintag. Kommunen är huvudman men skolan drivs av Forsmarks Kraftgrupp AB. Eleverna kan bara läsa årskurs två och tre på Forsmarks gymnasium och behöriga att söka är de elever som gått första året på det naturvetenskapliga programmet. Intag sker på grundval av betyg. Detta torde göra det svårare att komma in på skolans utbildningar, vilket sannolikt gör att Bruksgymnasiet har en relativt ohotad position i Östhammar kommun.

I Uppsala kommun är situationen annorlunda. Här finns ett antal skolor och flera med samma program – exempelvis det naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmet – vilket möjliggör konkurrens mellan skolorna i kommunen. Skolornas olika tillgångar, möjliga att använda i kampen om potentiella elever, går att spåra i intervjuer med skolledare och i presentationerna av skolorna på webben.

På *Katedralskolans* hemsida står att läsa att ”Katedralskolan är Uppsalas äldsta kända utbildningsinstitution – och en av Sveriges äldsta – med rötter i 1200-talets klerikala utbildning av präster och kyrkliga funktionärer.”³⁶ Skolans historia är utförligt beskriven i jämförelse med övriga skolors presentationer. Det är kombinationen av gamla anor och modern flexibilitet som ska få ungdomar att välja Katedralskolan.

Den totala miljön och verksamheten i Katedralskolan skall kännetecknas av hög grad av professionalism och hög kvalitet. Elevernas vistelse i en professionell och kvalitetsinriktad miljö som förenar historisk medvetenhet med inriktning mot framtiden leder till att de utvecklar attityder, kunskaper och färdigheter som gör det lätt för dem att möta de krav som de ställs inför under fortsatta studier när de kommit ut i arbetslivet och i rollen som medmänniskor och aktiva samhällsmedborgare.³⁷

Traditionellt sett har Katedralskolan – som var Uppsalas första läroverk – varit en teoretiskt inriktad skola, vilket är intressant att sätta i relation till Lundellska skolan, som har en historia av att profilera sig som en progressiv skola. Lundellska skolan var ett reformläroverk i opposition mot dåtidens officiella lärdomsskola, vilket ledde till att praktiska ämnen gavs stort utrymme som en motvikt mot en teoretisk undervisning.

Katedralskolans orientering mot teoretiska studier och mot den akademiska världen finns fortfarande kvar. Exempelvis finner vi lärare som förutom undervisning på Katedralskolan även arbetar på Uppsala universitet (UU) och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). De olika

³⁵ Detta gäller för elever i årskurs två 2001. Efter detta har fler fristående skolor tillkommit.

³⁶ <http://www.katedral.se/historia.php>.

³⁷ <http://www.katedral.se/verksamhetside.php>.

programmen och framför allt den bioteknologiska inriktningen på det naturvetenskapliga programmet har mycket kontakter med universiteten (UU och SLU). Skolan får även hjälp med material från forskningsintensiva företag i stan och från universiteten. Kontakter med universitetsvärlden skapas och upprätthålls via lärarna men förmedlas även av föräldrar. Skolan har också en rad olika internationella kontakter som underhåller den språkprofilering som skolan erbjuder – på Katedralskolan finns *Classe française* och *Deutsche Klasse* samt språkspecialisering i japanska och kinesiska. Kort sagt kan vi konstatera att Katedralskolan besitter stora mängder akademiskt kapital som förmedlas via lärare och föräldrar till de elever som valt att investera i en utbildning förlagd på ”Katte”.

Katedralskolans pampiga lokaler vittnar om dess historia som Uppsalas första läroverk. Men det finns även andra spår som visar på skolans centrala position. Utanför de naturvetenskapliga undervisningssalarna pryds väggarna med utmärkelser från olika tävlingar man vunnit (kemiolympiaden exempelvis som man ofta har vunnit både i lag och individuellt). Även lärarna har blivit uppmärksammade genom lärarpris som delas ut av Vetenskapsakademien. Skolan jämför sig inte med övriga skolor i regionen utan det är prestigefyllda kommunala skolor i Stockholm och Göteborg – Hvittfeldska gymnasiet i Göteborg samt Södra Latin och Kungsholmens gymnasium i Stockholm – som är referenspunkter.

Även *Lundellska skolan*, eller Skrapan som skolan även är känd som, har relativt de andra skolorna mycket historik på sin hemsida.³⁸ Det går att läsa att år 1892 lägger professor J.A Lundell grunden till Skrapan. Ursprungligen var skolans namn Uppsala Enskilda läroverk. Professor Lundells idéer var att skolan skulle erbjuda utbildning från den första klassen till den sista, det vill säga en tolvårig skola. Skolan skulle vara en reformskola som byggde på modern pedagogik vilket innebar allsidig utbildning och där man inte höll på med utantillinlärning utan där teoretisk inlärning varvades med praktiska färdigheter.

Historien bakom namnet Skrapan är att de första klasserna i det nya reformläroverket togs över från Schrammska skolan som var en privat förberedande skola som startades 1868 av en adjunkt vid namn Schram. Detta namn uttalades Skram och han gick under namnet Skrapan, dels på grund av hur hans namn uttalades, dels på grund av att han var sträng och delade ut så kallade skraper – anmärkningar – till eleverna. Ett konkret exempel på att namnet Skrapan fortfarande är vid liv är att skolans webb har adressen <http://www.skrapan.uppsala.se>. Uppsala Enskilda läroverk (som skolan officiellt hette) var privatägd fram till 1960 då skolan kom att byta namn till Lundellska skolan. Skolan är känd inte bara för sina olika namn utan även för sina många flyttar. Lundellska skolan har legat mellan Nedre Slottsgatan och Trädgårdsgatan i centrala Uppsala, inhyst i lokaler som inte var tänkta att användas för skoländamål. Lokalerna byggdes till och anpassades vilket gjorde att skolan, enligt uppgifter på hemsidan, fick en bohemisk etikett. 1984 flyttar skolan från centrala stan ut till Johannesbäck och 1996 flyttar man in i Kronässkolans landstingsdrivna gymnasiums lokaler (på väg ut mot Ulleråker) vilka är de lokaler som man också i dag huserar i. 1998 slogs Kronässkolan och Lundellska skolan samman och drivs sedan dess som en skola i kommunal regi. Skolan har en internationell orientering samt mediaprofil. Ett exempel på det senare är den lokala inriktningen ”naturmedia” som är det naturvetenskapliga programmet påbyggd med mediakurser. Den internationella orienteringen visar sig bland annat i ett specialutformat program med inriktning mot internationell ekonomi och politik som skolan erbjuder. Skolan har kontakt med några olika institutioner vid universitetet och med Ultuna. Rektorn framhåller i intervjun att skolan hela tiden arbetar med att våga prova nya pedagogiska idéer. Man har en tro på att det går att förena en omsorg om individen med mer kollektiva värden. Skolans signum, att pröva nya pedagogiska arbetsätt, var från början ett sätt att framstå som ett alternativ till Katedralskolan. Värnandet om individen går att spåra tillbaka till tiden då skolan var privatägd, menar rektorn. Skolans målsättning kan sammanfattas med stickorden ”kunskap, ansvar, inflytande och respekt”. Den kunskap Lundellska står för är kunskap ”som

³⁸ <http://www.skrapan.uppsala.se/Intranet/internet/HISTORIK.pdf>.

man integrerar med sig själv så mycket att man kan använda den i nya situationer.” Problembaserat arbetssätt är ett självklart ideal.

Lundellska skolan verkar fortfarande vara den skola som konkurrerar med Katedralskolan om elever. Det finns spår av den historiska motsättningen mellan det privata progressiva reformläroverket och det statligt drivna klassiska läroverket i dagens relation mellan skolorna. Ett exempel är den så kallade Katte-Skrapan-kampen vilken innebär att elever från dessa båda skolor utför idrottsliga tävlingar en gång per år.

Celsiusskolan har inte lika lång historia. Skolan startade för 35 år sedan och övertog då handelsgymnasiets roll.³⁹ Därmed fick skolan en inriktning mot ekonomiska linjer men de övriga teoretiska linjerna fanns även representerade. *Celsiusskolan* expanderade i början av 1980-talet då ungdomskullarna ökade. Antalet elever var närmare 1 200 i mitten av 1980-talet. De yrkesförberedande linjerna som fanns på skolan flyttades till andra gymnasieskolor och skolan kom att framöver ha tre program, naturvetenskapligt, samhällsvetenskapligt och individuellt program. Det individuella programmet som startade på *Celsiusskolan* 1996 har inriktning mot invandrar- och flyktingelever (IVIK). Tidigare hade det varit förlagt på Eddaskolan i Uppsala. Nyanlända invandrare och flyktingar tas emot på IVIK där de får lära sig svenska samt läsa in svensk grundskola.

Celsiusskolan är den enda kommunala skolan i Uppsala som vid undersökningstillfället inte har några yrkesförberedande program. Försök har gjorts att skapa lokala inriktningar på de nationella programmen men söktrycket har varit för dåligt så man har lagt ner ambitionen att skapa profileringar.

Skolan brottas med att elever inte aktivt väljer utbildningar på *Celsiusskolan* vilket gör att de elever som inte önskar inriktning på det naturvetenskapliga programmet sannolikt placeras där. En trolig förklaring till att skolan har låg attraktionskraft är att en relativt stor andel av eleverna har utländsk härkomst. Det handlar med andra ord troligen om en ”white flight” – att elever med svenskt ursprung flyr skolor med hög andel invandrarelever.⁴⁰ Problematiken tycks vara känd bland kommunens skolledare, förvaltning och politiker. Kommunen försöker kompensera skolans impopularitet genom att placera program som är attraktiva där. Det är ingen slump att det inte finns något yrkesförberedande program på skolan, eller att man ville att IB skulle placeras på *Celsiusskolan* i stället för på Katedralskolan, eller att man placerat idrottsprogrammet på *Celsiusskolan*. Tydligt är att man från kommunens håll försöker fördela program på ett sätt som ska motverka att vissa skolor blir populärare än andra och hindra den sociala stratifieringen.

Fyrisskolan profilerar sig som en teknisk skola som erbjuder ”framtidens tekniker och naturvetare en bred grundutbildning med möjligheter till individuell specialisering”.⁴¹ På hemsidan talas det mycket om hög standard på teknisk utrustning och skolan framstår som väl utrustad för framtidens teknologiska krav. Skolans internationella kontakter är något som också skrivs fram.

Fyrisskolan har gått från en praktisk realskola till en teknisk naturvetenskapligt inriktad skola med flest paralleller av det naturvetenskapliga programmet i Uppsala. Skolan invigdes 1945 och då var det en praktisk realskola för både flickor och pojkar (skolan gick förr under benämningen Prallan). För flickorna hade man syverksamhet och köksutbildning medan pojkarna sysslade med ”tekniska” spösmål. När trycket ökade på gymnasieskolan att ta in fler elever byggdes skolan ut och på 1960-talet byggde man två nya huskroppar. I detta skede

³⁹ <http://www.celsiusskolan.uppsala.se/om.htm>.

⁴⁰ Begreppet ”white flight” är hämtat från boken *Välfärdsstatens nya ansikte – demokrati och marknadsreformer inom den offentliga sektorn* skriven av Paula Blomqvist och Bo Rothstein, Agora, Stockholm, 2000. Författarna skriver att i Nederländerna har fenomenet ”white flight” under de senaste åren ökat i omfattning och detta i takt med att andelen utomeuropeiska invandrare i landet har ökat. ”Flykten bland vita föräldrar är en konsekvens av den högre mobiliteten hos denna grupp; med andra ord deras större benägenhet att välja skolor utanför sitt respektive bostadsområde” (s. 88).

⁴¹ <http://www.fyrisskolan.uppsala.se/skolan/info.asp>.

tillkom utbildningar inom naturvetenskap och teknik. Trycket ökade ytterligare och på 1980-talet byggde man till ännu en huskropp och 1982 flyttade gymnasiesärskolan in i lokalerna.

Skolans historia av att vara en yrkesskola lever kvar dels genom att man har flera yrkesförberedande program som el- och energiprogrammet, dels genom att teknisk inriktning på det naturvetenskapliga programmet är förlagd på Fyrisskolan (man har sedan 2000 även teknikprogrammet). Dessutom kan man välja en teknisk inriktning på det samhällsvetenskapliga programmet. Den tekniska profilen gör att skolan har en skev könsfördelning med en tydlig pojkdominans. På det naturvetenskapliga programmet finns även en inriktning mot bioteknik som till innehållet är lik Katedralskolans bioteknologiska inriktning.

Ekebyskolan utgjorde fram till 1980-talet en del av Katedralskolan. Vid det aktuella undersökningstillfället var internationalisering Ekebyskolans profilering. Det uttrycks bland annat genom att det finns ett specialutformat program som heter internationella programmet (SMIP).⁴² På skolan finns flera yrkesförberedande program och ett fotbollsgymnasium som är kopplat till det samhällsvetenskapliga programmet. Till detta program väljer Upplands fotbollsforbund ut 25 elever varje år på grundval av fotbollsmeriter. Dessa elever kan välja att gå på vilket program de vill i Uppsala men träningen sker på Ekebyskolan och om de väljer att läsa på det samhällsvetenskapliga programmet hamnar de i Ekeby – vilket de flesta gör.

Mycket har hänt med Ekebyskolan efter den genomförda undersökningen. Sedan höstterminen 2005 har skolan minskat och ändrat inriktning. De teoretiska utbildningarna har flyttats till det relativt nystartade Rosendalsgymnasiet. Kvar på det som numera kallas Ekebygymnasiet är yrkesförberedande program.

År 1945 beslutar Kungliga överstyrelsen för yrkesutbildning *Bolandsskolans* reglemente, vilket var startskottet för skolan som skulle vara en verkstadsskola.⁴³ Man kallade den för Centrala verkstadsskolan och det var landstinget som drev den. Namnet, Centrala verkstadsskolan, lever fortfarande kvar. Under 1940-talet bråkades det om var skolan skulle vara placerad och den var utplacerad på lite olika ställen i Uppsala. På 1950-talet kom man överens om att skolan skulle vara placerad där den är i dag och den stod färdig för invigning 1961.

Skolan jobbar med att få omgivningen att förstå att den inte längre är en verkstadsskola eftersom det inte finns någon verkstadsteknisk utbildning kvar. Den är däremot fortfarande en yrkesskola i den meningen att man har en rad yrkesförberedande program och saknar när intervjuundersökningen genomförs de två nationella teoretiska programmen (NV och SP). Skolan har ett något udda programutbud då mansdominerande program som fordons- och byggprogrammet existerar vid sidan av det estetiska programmet. Blandningen beskrivs på följande sätt på hemsidan ”Bolandsskolan har en dynamisk och vital spänning mellan yrkesteknik å ena sidan och den estetiska inriktningen å andra sidan. Köra lastbil eller dansa? Programmera eller sy?”⁴⁴

Skolan har länge kämpat för att även få driva det samhällsvetenskapliga programmet men utan att lyckas. Kommunen menar att programmet finns på tillräckligt många skolor och att ju fler skolor man sprider programmet på, desto svårare blir det att fylla klasserna högre upp i årskurserna. Bolandsskolan har som motdrag startat ett specialutformat program med inriktningar mot internationell kultur (SMIK).

Det Internationella kulturprogrammet ger dig möjligheter att läsa in i stort sett alla de kurser som erbjuds inom det nationella Samhällsvetenskapliga programmet – dels som valbara kurser, dels också som kurser inom det Individuella valet.⁴⁵

⁴² <http://www.ekebyskolan.uppsala.se/>.

⁴³ Det finns en hel del historik om skolan på hemsidan.

⁴⁴ <http://www.bolandsskolan.uppsala.se/indexe.htm>.

⁴⁵ Ibid.

Skolan har mycket kontakter med arbetslivets olika branschorgan men få kontaktytor med universitetsvärlden vilket inte är särskilt förvånande då den är en utpräglad yrkesskola.

Linnéskolan ligger mitt i centrala Uppsala och har sitt ursprung i 1800-talet. Skolan startade för att förse borgarna i Uppsala med utbildning. Adeln och prästerna hade Katedralskolan men borgerskapet hade ingen skola så de beslutade sig för att bilda en så kallad borgerskapets skola. Eftersom borgerskapets skolor senare kom att kallas för yrkesskolor, är *Linnéskolan* en gammal yrkesskola.

På 1970-talet var skolan näst störst i landet, det var endast motsvarande skola i Malmö som var större. Skolan hade 5 000 elever och 14 skolledare. Den var utspridd på ett 15 till 20-tal olika lokaler och den konkurrerade med läroverken i Uppsala. Numer är skolan relativt liten med sina 720 elever. Frisörutbildningen och handelsprogrammet är kvarlevor från storhetstiden. Till frisörutbildningen är det riksintag och det råder ingen platsgaranti på detta program som därmed utgör ett undantag i intagningssystemet. *Linnéskolan* erbjuder även ett teoretiskt program – det samhällsvetenskapliga.

Fem kilometer nordöst om Uppsala ligger *Jällaskolan* som är en naturbruksskola. Skolan drevs länge i landstingets regi, men 2002 tog kommunen över skolan.⁴⁶ Förutom naturbruksprogrammet har man hand om det individuella programmet och en särskola.

På hemsidan går att läsa:

Men *Jällaskolan* är också en stor skola. Vi har 320 ha odlad mark som hör till skolan. Det är ungefär lika stort som 500 fotbollsplaner. 200 ha skog och mer än 600 djur av vitt skilda arter. Stora som små. 30 hästar och en 80 m lång manege. 20 traktorer och 5 skördetröskor. Något att bita i, eller hur?⁴⁷

Profilen är tydlig, det är en liten och naturnära skola.⁴⁸

Skolan startade 1937 och då handlade det endast om lantbruk. Skogutbildning tillkom först 1972. 1988 var skolan med i en försöksverksamhet kring naturbruksutbildningen. Man utvecklade en utbildning som var en föregångare till programmen i den nya gymnasieskolan (tidigare baserades gymnasiet på olika linjer). När programmen sedan körde igång växte verksamheten och nya inriktningar mot häst- och djurvård tillkom.

Jord- och skogsinriktningarna har minskat i popularitet så det är inriktningarna mot häst- och djurvård som räddat skolans verksamhet då dessa lockar många niondeklassare. Skolan har en kraftig flickdominans. Man tar in ca 120-130 elever varje år och det är cirka 80 procent flickor, vilka framför allt väljer att gå inriktningar mot häst- och djurvård eller naturvetenskap.

Inriktningen mot naturvetenskap startades på initiativ av kommunen. Anledningen var att man ville öka andelen flickor inom den naturvetenskapliga sektorn. Programmet jobbades fram i ett projekt där även representanter för kommunen, Fyrisskolan, Skolförvaltningen och SLU ingick. Eleverna som väljer denna inriktning läser på naturbruksprogrammet plus karaktärsämnen på det naturvetenskapliga programmet och får på så vis samma behörighet till högskolan som det naturvetenskapliga programmet ger. Detta är ett exempel på hur man från kommunens håll går in och startar inriktningar som ska uppfylla mål utarbetade på högre ort.

Skolans förhistoria som en landstingsskola och dess speciella elevrekrytering, ungefär hälften av eleverna kommer från andra kommuner än Uppsala kommun, gör att den inte känner speciellt stor tillhörighet med kommunens övriga gymnasieskolor. Orienteringspunkter har i stället varit andra naturbruksgymnasier och samarbeten med länets kommuner. Därför är den förhållande vis nya situationen, att vara en kommunal skola, till största delen av administrativ art. Uppsala kommun ville att *Jällaskolan* skulle ingå i kommunal regi redan 1998

⁴⁶ <http://www.jallaskolan.nu>.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Texten på *Jällaskolan*'s hemsida har påfallande korta meningar. Jämför exempelvis detta citat med det från Katedralskolan. Skolornas olika layout på hemsidorna indikerar att det är helt olika elevgrupper man vänder sig till.

men kranskommunerna sa nej till detta eftersom man beförde att det skulle bli dyrare att skicka elever till naturbruksgymnasiet om det drevs av Uppsala kommun.

Jällaskolan står för en ”progressiv pedagogik” och man kontrasterar sig mot ”traditionell katederundervisning”. Här står man inte och håller på med ”meningslösa” laborationer utan man tar med eleverna till ladugården”där man hittar mycket som hör kemin till”. Man införde arbetslag 1994, vilket var tidigt eftersom många gymnasieskolor långt senare kom att diskutera om och hur man skulle införa arbetslag. Det kan ses som ett uttryck för den vikt som läggs vid en pedagogik där man arbetar i projektform och ämnesövergripande.

Uvengymnasiet startade 1995. Dessförinnan hette det Ungdomsvägledningen, som hade syftet att hjälpa de elever som inte sökte någon gymnasieutbildning.⁴⁹ Från början fanns bara det individuella programmet men när den aktuella undersökningen genomfördes finns även floristutbildning och en hantverksutbildning för vuxna (där utbildningen är placerad ute hos hantverkare) på Uvengymnasiet. Dessutom finns här ett utbildningsprogram SPUNK (specialutformat program med fria studiegrupper) som startades av vänsterorienterade elever.⁵⁰ Det var på våren 1997 som några elever – de flesta från Katedralskolan – bestämde sig för att försöka utforma sin egen verksamhet i större utsträckning. De var trötta på ”korvstoppskolan” och ville ta mer eget ansvar för sina studier. Elevinitiativet ledde till en försöksverksamhet ute i Hökhuvud (8 mil utanför Uppsala) med kollektivt boende, egna odlingar och matlagning. Eleverna åkte in till Uppsala och gick på den kursverksamhet som de ställde upp på och resten ordnade de i egen regi. Så startade programmet läsåret 1997/1998 men har sedan dess utvecklats till ett etablerat program med många sökande – första året var det åtta elever och 2003 har man cirka 60 sökande till programmet. SPUNK är ett specialutformat program där eleverna kan välja att inrikta sig mot naturvetenskapliga och/eller samhällsvetenskapliga studier.

Uvengymnasiets verksamhet intresserar politikerna i kommunen som har en förståelse för den typ av verksamhet som bedrivs. Skolan har dessutom fått medvind tack vare goda resultat på en enkät som alla skolor genomför sedan 2001 där eleverna svarar på frågor om trygghet, livslångt lärande och delaktighet. För Uvengymnasiet har denna trivselenkät inneburit ökat anseende vilket gjort det lättare för grundskolans studievägledare att föreslå studier på det individuella programmet.

Vi finner under perioden 1997-2001 två fristående skolor med elever i årskurs två i Uppsala kommun, Livets ords kristna gymnasium och GUC.

Livets ords kristna gymnasium är en friskola som vilar på religiös grund. Skolan startade 1990 och har en kristen profil vilket tar sig uttryck i fördjupningsämnet idéhistoria som berör det kristna idéarvets utveckling, ett tilläggsämne som heter bibelkunskap, troslära och teologi på 150 poäng samt genom att det förekommer regelbundna morgonböner och gudstjänster.⁵¹

Skolans främsta rekryteringsbas är elever från rörelsens egen grundskola som expanderar. Man tänker starta fler grundskolor vilket kommer att innebära ett större rekryteringsunderlag till gymnasiet. Gymnasieutbildningarna marknadsförs i kristen press, på kristna konferenser och man försöker att synas på ställen där kristna ungdomar träffas. Skolan har 140 elever och målet är att komma upp i en grupp på 180 elever. Fler får det inte bli enligt Skolverket som satt ett tak vid detta antal elever. Gymnasiet har tre program, barn- och fritidsprogrammet, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmet.

Skolan har en hel del företagskontakter bland annat via elevernas föräldrar eftersom många av dessa har egna företag i området kring skolan. Några kontakter med universitetsvärlden i Uppsala har man inte utvecklat. Däremot har man ett nära samarbete med ett universitet i Oklahoma i USA. Skolans elever kan där läsa teologi, statskunskap, idéhistoria, kulturhistoria, historia och språk.

⁴⁹ <http://www.datortekjb.uppsala.se/rektor.htm>.

⁵⁰ SPUNK har sedan flyttat till Rosendalsgymnasiet och floristutbildningen till Ekebygymnasiet. Därmed är Uvengymnasiet åter en enprogramsskola.

⁵¹ <http://www.livetsord.se/utbildning/gymnasiet.htm>.

Gymnasiet ligger i samma lokaler som kyrkan och övrig verksamhet som församlingen driver – man har exempelvis bokförsäljning och en TV-studie. Den egna grundskolan ligger i ett hus mitt emot huvudbyggnaden.

Grafiskt utbildningscenter (GUC) ligger i närheten av Livets ords kristna gymnasium men har betydligt mer moderna lokaler. GUC startade sin verksamhet 1989 genom ett samarbete mellan Uppsala kommun, kranskommunerna och den grafiska branschen.⁵² Till Grafiskt utbildningscenter är en ”renodlad” friskola kopplad, GUC Media, samt kvalificerade yrkesutbildningar (KY).⁵³ Organisationen består av ett konglomerat av utbildningar som alla orienterar sig mot mediebranschen. På Grafiskt utbildningscenter finns endast medieprogrammet men man kan välja mellan en rad olika inriktningar. GUC Media har specialutformat program med inriktningar mot olika mediebranscher. Att vara en enprogramsskola innebär givetvis en sårbarhet inför en eventuell nedgång i popularitet av medieutbildning.

GUC startades på företagsinitiativ men den komplicerade ägandeformen – Uppsala kommun tillsammans med några kranskommuner är ägare av större delen av koncernen – har gjort att GUC varit ifrågasatt och ofta hamnat i medias blickfång. Medieprogrammet är stort i Uppsala och kostsamt att driva, vilket bidragit till att organisationen varit utsatt för hård kritik. Skolans orientering mot och närhet till företagsvärlden märks bland annat i att lärarna i karaktärsämnen inte är lärarutbildade utan är plockade från yrkeskårer inom mediebranschen.

Vi har i denna rapport valt att endast tala om GUC vilket innebär att vi har slagit samman Grafiskt utbildningscenter och GUC Media och klassificerar båda formerna som friskola. Skälet till detta är dels att det i de register som vi har tillgång till är en inkonsekvent uppdelning mellan skolorna vilket omöjliggör en vettig uppdelning av data, dels att skolorna ligger nära varandra både vad det gäller verksamhet och organisation vilket gör att hopslagningen ger en relativt rättvisande bild av hur det fungerar i praktiken.

Intervjuer har även gjorts med skolledare från två av tillskotten av fristående gymnasieskolor i Uppsala: Internationella Gymnasiet och IT-gymnasiet.⁵⁴

IT-gymnasiets huvudman är ett aktiebolag, IT-gymnasiet i Kista AB. Tydligt är att denna skola genomsyras av ett starkt koncerntänkande. Rektorerna inom koncernen träffas en gång i månaden och man har en VD i stället för skolchef som kommer och besöker skolan regelbundet. Att man 2001 startade upp en skola i Uppsala hade sin grund i att man bedömde att det skulle finnas tillräckligt med elevunderlag, det vill säga Uppsala var en tillräckligt stor stad och det fanns inga andra friskolor som orienterade sig mot IT-sektorn. Målet är satt till 150 elever per årskurs. Det handlar mycket om att ha ett bra söktryck, vilka elever som söker sig till skolan verkar inte spela någon större roll utan det viktiga är att det finns tillräckligt med elevunderlag. Det är dock en överrepresentation av pojkar vilket man ser som ett problem.

Lärarna kallas projektledare och utbildare vilket ska markera att man arbetar annorlunda än i den kommunala skolan. Projektledarna har andra avtal än en ordinär lärare – de har vanlig semestertjänst med 40 timmars arbetsvecka.

Chanserna att lyckas konkurrera med Katedralskolan om elever är uppenbart uteslutna. I stället väljer man att göra en poäng av att man inte är en akademisk skola med traditioner som kan skrämja bort vissa elever. Att gå till IT-gymnasiet ska kännas som att gå till ett vanligt

⁵² Grafiskt Utbildningscenter ägs av Accurat Information AB, Dataoriginal AB, Fyris Tryck AB, Ivan Lund, Marknadsföreningen i Uppsala, NOEriksson Grafisk Form / MDK AB, Ord & Form AB, Reklam & Katalogtryck AB, 4Color Digital Service Center, Samhall AB, TK i Uppsala AB, Uppsala Bokbinderi AB, Uppsala Reklamstudio AB, Uppsalahem AB, AB Uppsala Nya Tidning, Stiftelsen Mediehögskolan i Uppsala, Open Text AB (fd. Centrinity AB), Exit Exhibition, Björn Claéson Affärsutveckling AB, AFS Mediakonsult HB, Embrink Design AB, United Film & TV AB, Östhammars Kommun, Tierps Kommun, Enköpings Kommun samt huvudägaren Uppsala Kommun. Informationen är hämtad från <http://www.GUC.se/>.

⁵³ Friskolan har ca 20 procent av det totala elevantalet.

⁵⁴ Det har inte gjorts intervjuer med skolledare vid Uppsala Waldorfgymnasium eftersom det endast var ett fåtal sökande till skolan (2003). Inte heller har skolledare för John Bauergymnasiet, Cultus gymnasiet, Doctrina gymnasiet, Skogstibble gymnasie- och gymnasiesärskola intervjuats, skolorna hade inte startat sina verksamheter under undersökningsperioden. Detsamma gäller för Rosendalsgymnasiet.

jobb. Skolans pedagogiska vision genomsyras av en tro på ämnesövergripande projekt, PBL och arbete i arbetslag.

I Folkuniversitetets lokaler finner vi det *Internationella gymnasiet*. Skolan ligger inrymd i modernt inredda lokaler och är lokalmässigt integrerad med Folkuniversitetets verksamhet. Redan 1994 startade Folkuniversitetet friskolor i andra städer än Uppsala. Rektorn för Internationella gymnasiet har under många år arbetat som administratör på Folkuniversitetet och varit drivande i startandet av friskolan i Uppsala. År 1999 lade man fram ett förslag till Folkuniversitetets styrelse om att starta en friskola i Uppsala, vilket accepterades. Styrelsen – som är huvudman för skolan – är inte aktivt involverad i själva verksamheten utöver att man får verksamhetsberättelser och har full insyn i skolans arbete.

Det har inte funnits några tveksamheter kring att Folkuniversitetet ger sig in i friskoleverksamhet utan tvärtom har man sett det som en utmaning att ge exempel på vad en bra friskola kan vara. Framför allt har man velat skapa en utbildning där internationella frågor står i fokus i ett ”globalt rättviseperspektiv”. Skolan erbjuder samhällsvetenskapliga programmet med internationell profil.

Skolan har ambitionen att rekrytera elever från alla samhällsskikt och från olika regioner och framhåller att man inte vill skapa en elitskola av något slag. Det vill säga att man önskar vara ett alternativ till andra skolor med internationell inriktning som man menar tenderar att bli elitskolor. På Internationella gymnasiet ska ett brett perspektiv gälla där man innehållsmässigt behandlar global resursfördelning, rättvisa och samhällsutveckling. Man framhåller att skolan ska vara ”idéburen” i den folkbildningstradition som funnits i Sverige sedan sekelskiftet och den ska inte ha kommersiella intressen.

Pedagogiken som vapen

Genom intervjuerna med skolledare och skolornas presentationer av sig själva på webben kan vi sluta oss till några olika förhållningssätt till vad god pedagogik är.⁵⁵ De olika idealen framträder i hur man inreder sina lokaler, vad man anser vara en bra lärare, vad man kallar sina lärare, hur man benämner sina undervisningslokaler, vilka undervisningsmetoder man sätter tilltro till, hur man ser på lärarutbildningen etc. Hur man förhåller sig till vad god pedagogik är kopplat till vilka elever man har i sina lokaler.

På Katedralskolan värnar man om ämneskunskaper. Man tycker att det är viktigt att det är ”tillåtet att få vara duktig”. Läsläsning är ett obligatorium. En fullgod lärare är, anser man, den som har jobbat ett antal år, som hunnit läsa en ansevärd mängd vetenskaplig litteratur och kan svara på elevernas frågor. Detta kan kontrasteras mot skolor som exempelvis Celsiusskolan, IT-gymnasiet och Jällaskolan, där man i stället sätter tilltro till en mer progressiv pedagogik med ämnesövergripande projekt och med lärare som arbetar i arbetslag. En god lärare, menar man här, ska först och främst ”tycka om att arbeta med ungdomar”. På IT-gymnasiet pratar man inte ens om lärare – lärarna kallas för projektledare och utbildare – man försöker i stället tänka bort det mesta som en ”traditionell kommunal skola” står för. Ambitionen är att eleverna ska ”känna att de går till ett jobb, inte till en skola”. På Fyrisskolan står man inför ombyggnationer och då tänker man skapa ”öppna lärmiljöer med fler grupper åt eleverna” och de pedagogiska visionerna är inspirerade av ett PBL (problembaserat lärande) tänkande.

Dessa olika hållningar blir begripliga om vi sätter dem i relation till vilka elever som går på de olika skolorna. Att Katedralskolan kan ägna största delen av sin verksamhet åt ämnesundervisning och genomföra laborationer av mer klassiskt snitt (det vill säga mer i linje med den undervisning som bedrivs vid universitetet, där också delar av lärarkåren arbetar deltid) än vad Jällaskolan exempelvis gör – där man väljer att studera ladugårdens kemi – måste förstås mot bakgrund av de olika elevgrupperna som skolorna rekryterar. Skolornas

⁵⁵ En rektor är både en titel och en bärare av samma titel. Se Annika Ullman, *Rektorn – en studie av en titel och dess bärare*, HLS Förlag, Stockholm, 1997. I denna rapport har vi först och främst sett rektorerna som representanter för skolorna och därmed har de tillgångar som de enskilda individerna burit med sig in i verksamheten inte varit i fokus för analyserna.

elevrekrytering förhåller sig med andra ord till de olika ideal som skolorna företräder om vad en god pedagogik – och i förlängningen vad en god skola – är för något.

Men de olika hållningarna som skolorna uppvisar beror inte endast av elevsammansättningen utan är även inskriven i en utbildningspolitisk kontext. I de progressiva vindar som blåser i statsmakternas korridorer – och som ger avtryck i lärarutbildningarnas utformning – hamnar skolor som företräder så kallad katederundervisning inte högst på listan över framtidens skolor. Denna kontext måste givetvis skollidarna förhålla sig till och verka inom.

Vi skulle här kunna drista oss till att tala om att det försiggår en strid – om än i något lågmäld form – om vad god pedagogik är. En strid där de olika pedagogiska hållningarna kan ses som vapen i kampen om eleverna.⁵⁶

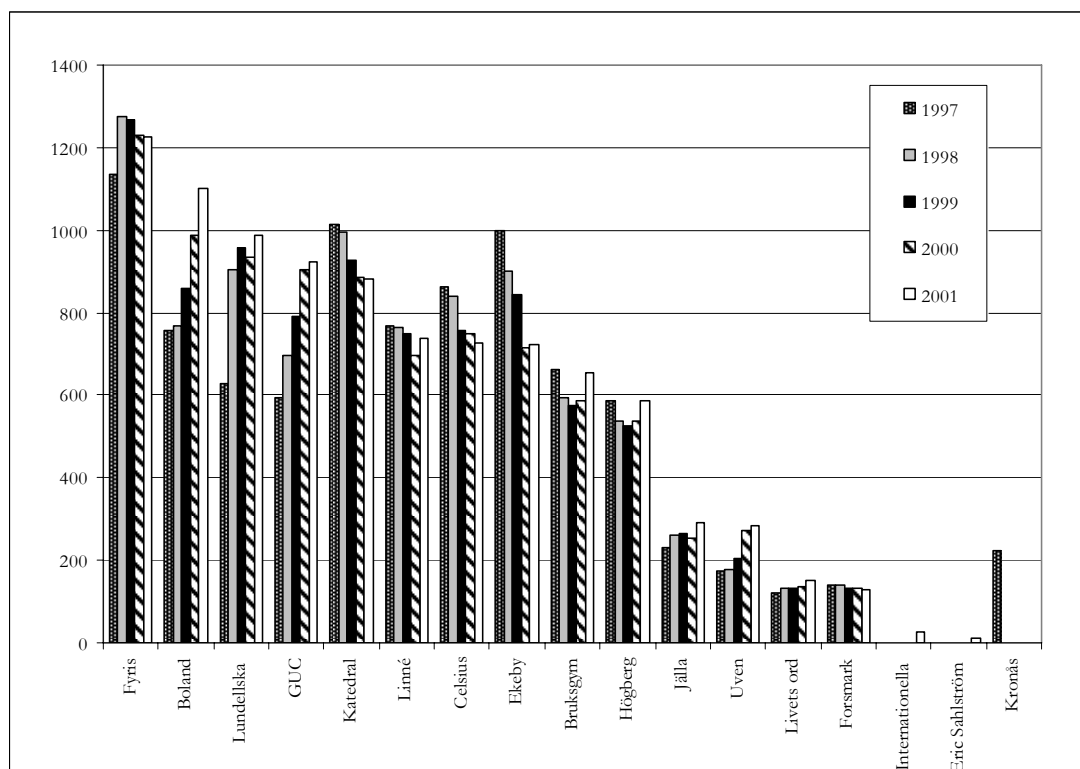
Skolornas och programmens olika storlek

Kommunala och fristående skolornas storlek

De beskrivna skolorna har alla olika karaktär vilket inte så lätt låter sig fångas. En karaktäristik är skolans storlek men än viktigare är det programutbud som skolorna har att laborera med. Skolstorleken betyder sannolikt olika saker för de olika skolorna. En fristående skola har ett annat krav på sig att ha ett visst söktryck än en kommunal skola. Men skillnader finns även mellan kommunala skolor. Man kan tänka sig att om en prestigefylld skola minskar i storlek betyder detta mer – det blir än mer exklusivt att ha gått där – än om en skola som inte har lika hög status gör detsamma.

Diagram 6 och Tabell 14 visar skolornas olika storlekar och hur det har förändrats under perioden 1997-2001.

⁵⁶ Det kommer inte att ägnas särskilt mycket mer utrymme i rapporten åt de nytilkomna friskolorna förutom det som ovan sagts, då alla är alltför unga för att bidra till vår undersökningskohort som består av elever i årskurs två (det vill säga termin tre) under perioden 1997-2001.

Diagram 6 Totala antalet elever 1997-2001 i Uppsalaregionens skolor.

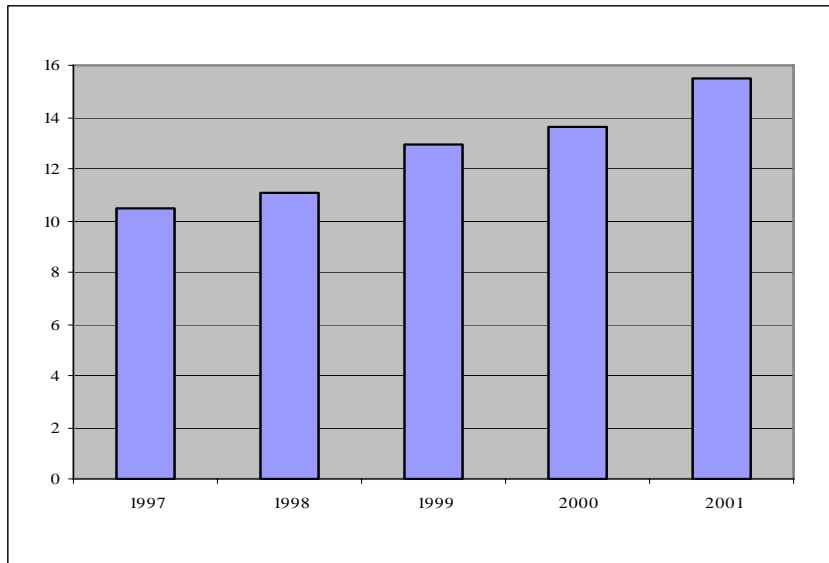
Diagrammet är sorterat efter antal elever 2001. Vi kan konstatera att Fyris skolan har flest elever 2001, Bolandsskolan näst flest och att Lundellska skolan kommer på tredje plats om vi endast tar antalet elever i beaktande. De förändringar i skolstorlek som vi kan skönja inom den aktuella tidsramen är att Katedralskolan, Ekebysskolan och Celsiusskolan tenderar att tappa elever medan Bolandsskolan, GUC och Lundellska skolan har ökat sitt elevantal markant. En förklaring till att Lundellska skolan växer kraftigt 1998 är att den slås ihop med det landstingsdrivna gymnasiet Kronåsskolan vid denna tidpunkt. Kranskommunernas skolor är stabila vad gäller elevantal. Vi ser även att Internationella gymnasiet och Eric Sahlström institutet (Tierp) startar 2001 och är de yngsta skolorna i regionen.

Som vi ovan berörde, behöver det för en kommunal skola inte nödvändigtvis vara en nackdel att krympa. Hotet om att behöva lägga ner på grund av bristande elevantal är knappast överhängande för någon kommunal skola i Uppsala. Men samtidigt innebär en mindre skola att man har mindre resurser till förfogande. Det hela handlar helt enkelt om att maximera sitt utnyttjande av lokaler och se till att varken ha för få eller för många elever i omlopp.

För de fristående skolorna är det en lite annorlunda situation.⁵⁷ De är beroende av ett visst antal elever för att överleva. Man kan dock tänka sig att det även för friskolorna är en svår balansgång mellan att ha tillräckligt med elever för att gå runt, och att inte ha så många att de känner sig anonyma, vilket kan minska skolans attraktivitet.

⁵⁷ Det kan tyckas att vi ägnar alltför stort utrymme åt de fristående skolorna då andelen elever som går på dessa fortfarande är relativt låg i jämförelse med andelen som går i kommunal regi. Men de fristående skolorna är viktiga att undersöka eftersom de expanderar kraftigt i landet vilket förändrar utbildningslandskapet.

Diagram 7 Andel elever som går på fristående gymnasieskola i Uppsala kommun, årskurs två, IV-elever är ej medtagna, 1997-2001.

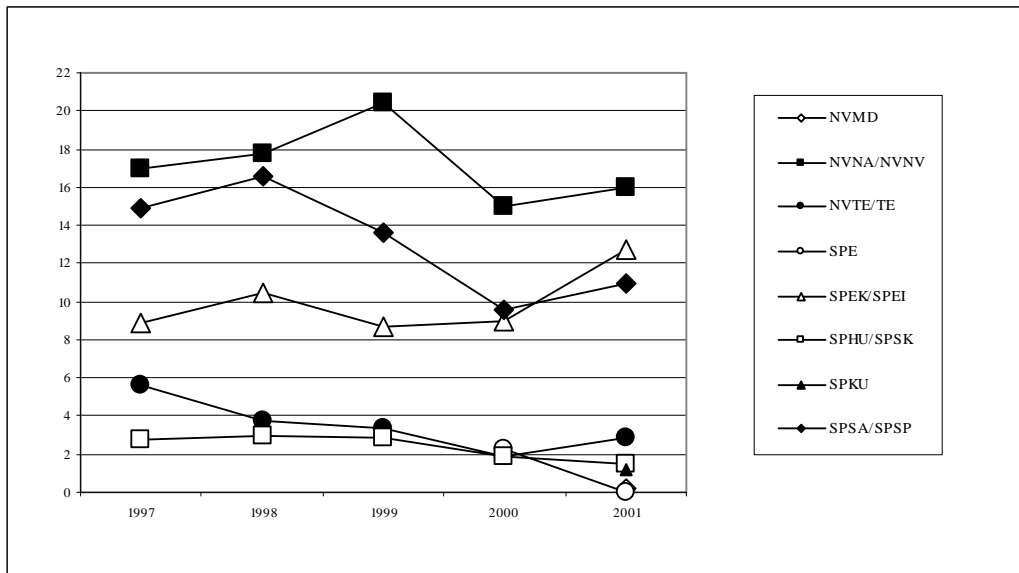
Andelen elever som går på fristående gymnasieskola i Uppsala kommun har ökat under perioden 1997-2001. Ökningen är fem procentenheter (se Diagram 7 och Tabell 15). Viktigt att komma ihåg är att vi valt att slå samman Grafiskt utbildningscenter och GUC Media till GUC och klassificera GUC som fristående skola.

Som tidigare nämnts har fler friskolor tillkommit Uppsala. Men dessa är inte med i diagrammet eftersom vi utgår från eleverna som går termin tre (årskurs två) under perioden 1997-2001. Vi kan således sluta oss till att det är framför allt GUC som står för ökningen.

Ser vi till antalet elever kan vi inte säga att de kommunala skolorna har tappat elever. År 1997 har de kommunala skolorna 1 987 elever, 1998 2 060 elever, 1999 1 968 elever, 2000 2 028 elever och 2001 1 972 elever. Att andelen elever som går på fristående skola har ökat beror av en kombination av att det tillkommit elever (2000 och 2001), att andelen som går i landstingets regi har minskat och att andelen i kommunal gymnasieskola fluktuerar något. Motsvarande elevsiffror för de fristående skolorna är 1997 251, 1998 265, 1999 303, 2000 333 och 2001 375. En tänkbar förklaring till varför skollärdarna på de kommunala skolorna inte tycks besväras särskilt mycket av att det etableras nya fristående skolor är att den kommunalt drivna gymnasieskolan inte tappat någon större mängd elever.

Nationella programmets storlek

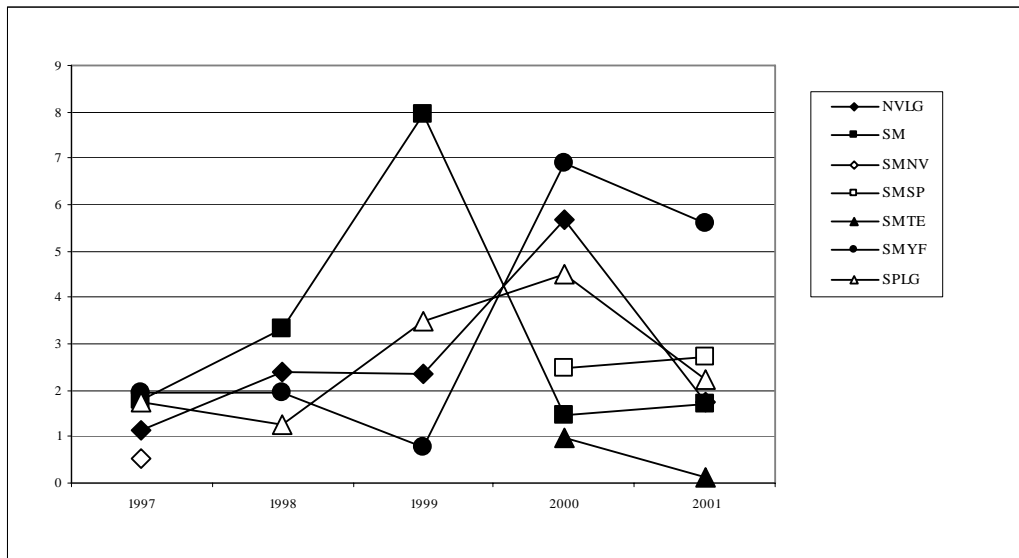
De nationella programmets olika storlek – och förändringar över tid – visas i Diagram 8 - Diagram 10 (se även Tabell 19, i Tabell 20 finns även motsvarande siffror för regionen).

Diagram 8 Andelar elever i årskurs två på NV och SP (ej SM och LG), Uppsala kommun, 1997-2001.

NVMD = naturvetenskapliga programmet, matematik och data, NVNA/NVNV = naturvetenskapliga programmet, naturvetenskap, NVTE/TE = naturvetenskapliga programmet, teknik, SPE = samhällsvetenskapliga programmet, engelskspråkig, SPEK/SPEI = samhällsvetenskapliga programmet, ekonomi, SPHU/SPSK = samhällsvetenskapliga programmet, humanistisk (språk), SPKU = samhällsvetenskapliga programmet, kultur, SPSA/SPSP = samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskap.

NVNA och SPSA är stora utbildningar men vi ser att de minskar under perioden 1997-2001. SPSA tappar mest av de två (4 procentenheter). SPEK däremot går i motsatt riktning och ökar från 9 procent till 13 procent mellan 2000 och 2001. Jämför vi Uppsala med ett riksgenomsnitt kan vi börja med att konstatera att NVNA är en betydligt större utbildning i Uppsala jämfört med riksgenomsnittet. NVNA går från 13 procent till 10 procent i riket medan det ligger mellan 16-20 procent i Uppsala. 2001 är SPSA den större utbildningen av de två i riket (SPSA 11 procent och NVNA 10 procent), vilket inte är fallet i Uppsala (SPSA 11 procent och NVNA 16 procent). SPSA har 2000 och 2001 ungefär lika stor andel elever som riket, för att åren dessförinnan vara ett större program i Uppsala. I Uppsala är NVTE en liten utbildning. 2001 väljer 7 procent NVTE i riket, vilket kan jämföras med Uppsalas andel som uppgår till 3 procent. Uppsala skiljer sig även vad det gäller SPEK. I riket ligger utbildningen stabilt kring 9-10 procent och visar inga tecken på uppgång i popularitet som i Uppsala (1997 9 procent 2001 13 procent).

Diagram 9 Andelar elever i årskurs två på SM, NVLG och SPLG, Uppsala kommun, 1997-2001.

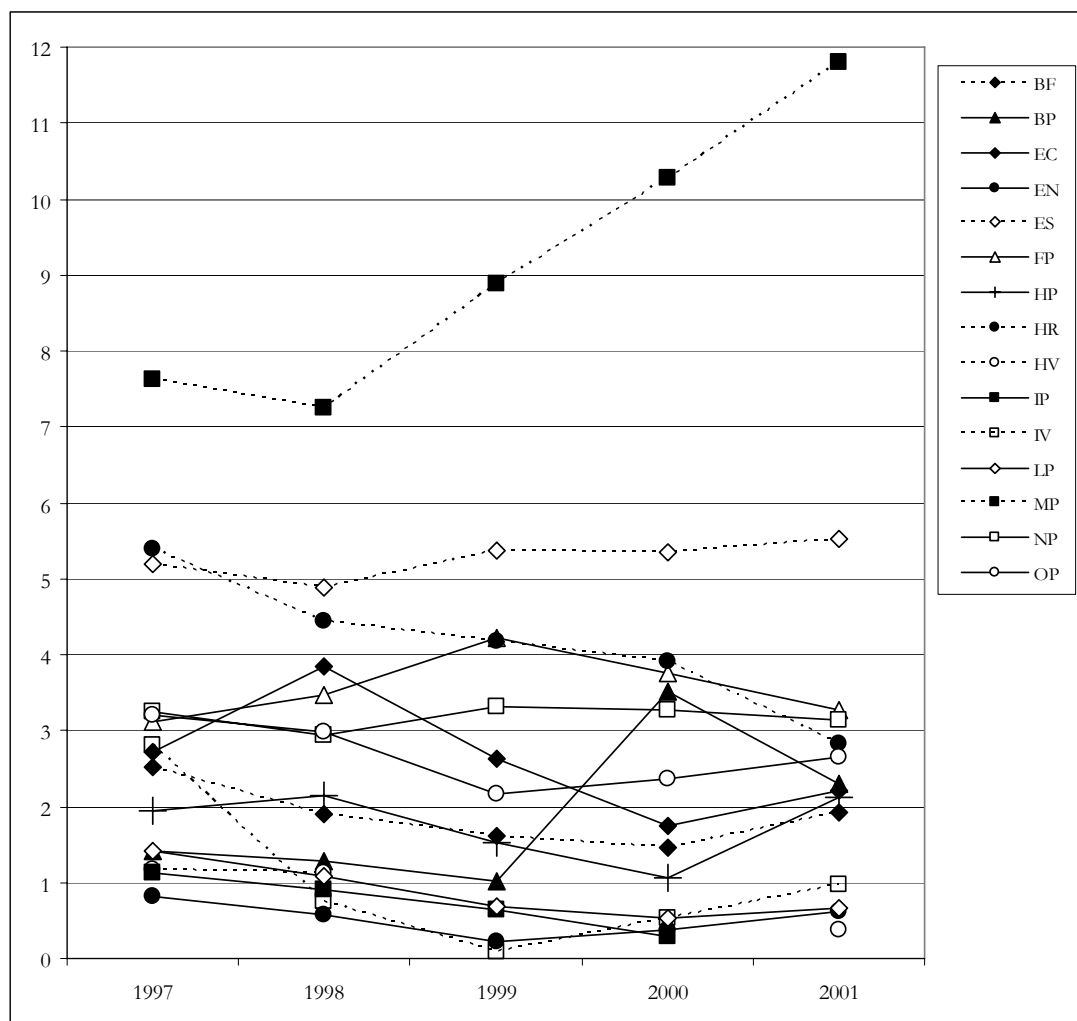

NVLG = naturvetenskapliga programmet, naturvetenskap, SM = specialutformat program, SMNV = specialutformat program, naturvetenskap, SMSP = specialutformat program, samhällsvetenskap, SMTE = specialutformat program, teknik, SMYF = specialutformat program, yrkesförberedande, SPLG = samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskap, SPLG = samhällsvetenskapliga programmet, lokal gren.

Diagram 9 visar fördelningen av elever på SM, NVLG och SPLG. Vi ser att utbildningarna fluktuerar över perioden och det är svårt att se några tydliga tendenser mer än att SMYF ökar i popularitet. Å ena sidan tappar NVLG och SPLG elever mellan 2000-2001, å andra sidan tillkommer SMSP och SMTE 2000 som troligen innehållsmässigt är närliggande program.

Hur andelarna förändras på de yrkesförberedande programmen visas i Diagram 10 . Det första vi kan notera är att MP ökar kraftigt från 7-8 procent till närmare 12 procent. Riksgenomsnittet för andelen elever som går MP ligger kring 5 procent. NP är ett något större program i Uppsala jämfört med ett riksgenomsnitt. Små program i Uppsala jämfört med riket är BF, HP, EC, HR och IP (för 2001 gäller för riket BF, HP och EC 4 procent, HR 5 procent, IP 1,4 procent, i Uppsala BF, HP, EC 2 procent, HR 3 procent och IP 0 procent). Sammanfattningsvis kan sägas att karaktäristiskt för Uppsala tycks vara en tydlig överrepresentation av elever på NVNA och MP, vilket gör att flertalet av de yrkesförberedande programmen och intressant nog NVTE är mindre i Uppsala än vad som kunde förväntas.

Diagram 10 Andelar elever i årskurs två på yrkesförberedande program, Uppsala kommun, 1997-2001.

BF = barn- och fritidsprogrammet, BP = byggprogrammet, EC = elprogrammet, EN = energiprogrammet, ES = estetiska programmet, FP = fordonsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IP = industriprogrammet, IV = individuella programmet, LP = livsmedelsprogrammet, MP = medieprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet.

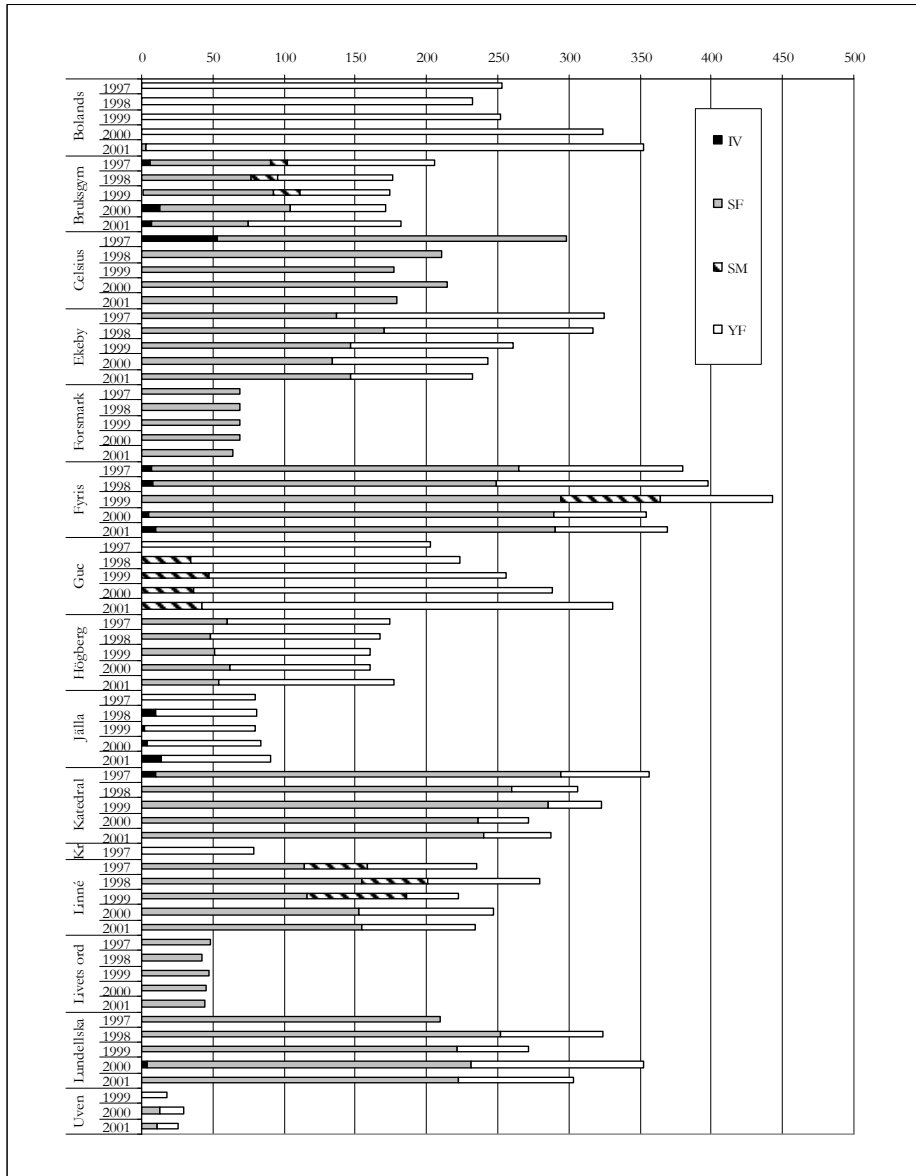
Skolornas programutbud

Eftersom eleverna i Uppsala tas in på sitt förstahandsval av program torde programutbudet spela en viktig roll i kampen om eleverna. Vi undersöker först hur fördelningen av program ser ut och diskuterar senare i rapporten huruvida det förekommer en kamp om eleverna eller inte.

Förhållandet mellan skolor med studieförberedande program och skolor med yrkesförberedande program i Uppsalaregionen ser ut på följande sätt.⁵⁸

⁵⁸ De program som räknas som studieförberedande är: NV, SP, IB, TE (och vissa SM). Det är inte en självklarhet att det är just dessa program som är studieförberedande men vi har i detta skede utgått från den klassificering som användes i samband med gymnasireformen (1991). De resterande programmen klassificerades som yrkesförberedande.

Diagram 11 Fördelning av antal elever i årskurs två på yrkes- och studieförberedande program i Uppsalaregionens skolor.

IV = individuellt program, SF = studieförberedande program, SM = specialutformat program, YF = yrkesförberedande program.

Antalet elever på IV är något missvisande eftersom eleverna egentligen inte kan gå i årskurs två på IV men vi har valt att ta med de IV-elever som trots allt finns med i våra register, eftersom det indikerar vilka skolor som har IV. Men diagrammet ger alltså inte en helt rättvisande bild av fördelningen av IV-elever.

Vi hittar tre renodlade yrkesförberedande skolor i regionen. GUC, Jällaskolan och Bolandsskolan har enbart yrkesförberedande program – Bolandsskolan har dock ett litet studieförberedande program med elever i årskurs två 2001. Forsmarks skola, Livets ords kristna gymnasium och Celsiusskolan har endast teoretiska program (Celsiusskolan har även IV). På Uvengymnasiet har det tillkommit ett studieförberedande program med elever i årskurs två 2000.

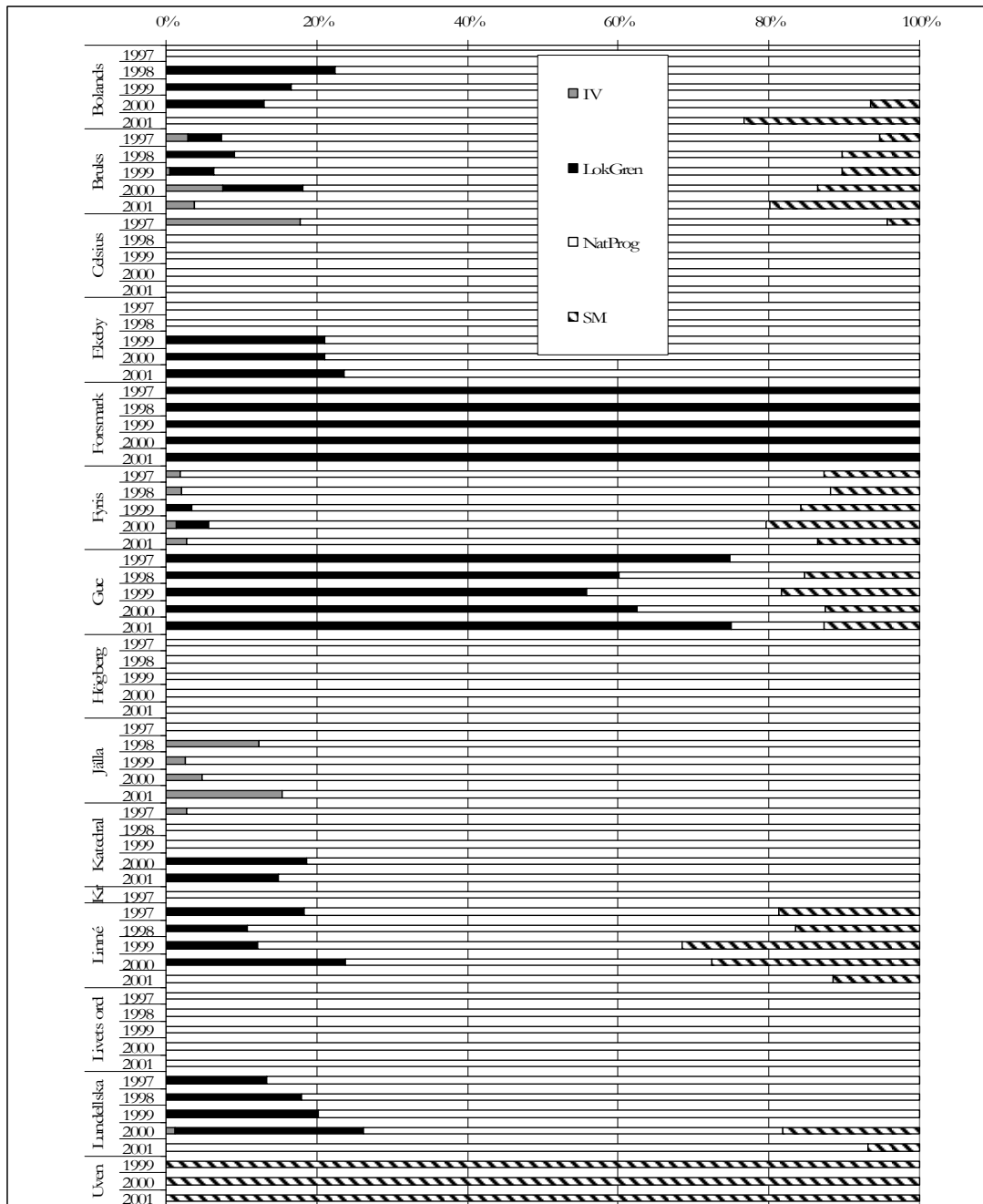
Fördelningen av nationellt program och lokal gren 1997-2001 visas i Diagram 12 och Tabell 22.⁵⁹ Livets ords kristna gymnasium, Jällaskolan och Celiusskolan har inga lokala inriktningar. De två förstnämnda har inte heller några elever i årskurs två som går SM. 1997 går cirka 5 procent av Celiusskolans elever på SM men från och med 1998 finns det inte heller på Celiusskolan några elever på detta program. I intervjun med Celiusskolans rektor framkom att man inte tyckte att det var någon idé att ha inriktningar på skolan då elever inte väljer aktivt dit (det vill säga genom att ange önskad inriktning på program).⁶⁰ Högbergsskolan i Tierp har varken lokala inriktningar eller SM. Forsmarks skola däremot har inga elever som går på nationellt program.

Vi kan även utläsa av diagrammet att andelen som går lokal inriktning ökar på flera skolor 2000. På Katedralskolan exempelvis går cirka 20 procent av eleverna på en inriktning 2000 och åren innan hittar vi inga elever i årskurs två på lokal inriktning. Linnéskolan, Bruksgymnasiet och Lundellska skolan ökar också sina andelar 2000.

⁵⁹ Det finns från år 2000 17 nationella program i gymnasieskolan (dessförinnan fanns det 16 stycken). Lokal gren innebär att programmet har en speciell inriktning som det är tänkt ska ha en koppling till det lokala samhället.

⁶⁰ Intervju med skollärdare på Celiusskolan, intervju 2003-04-09.

Diagram 12 Fördelning av andelar elever i årskurs två som går nationellt program, lokal gren och specialutformat program i Uppsalaregionens skolor.

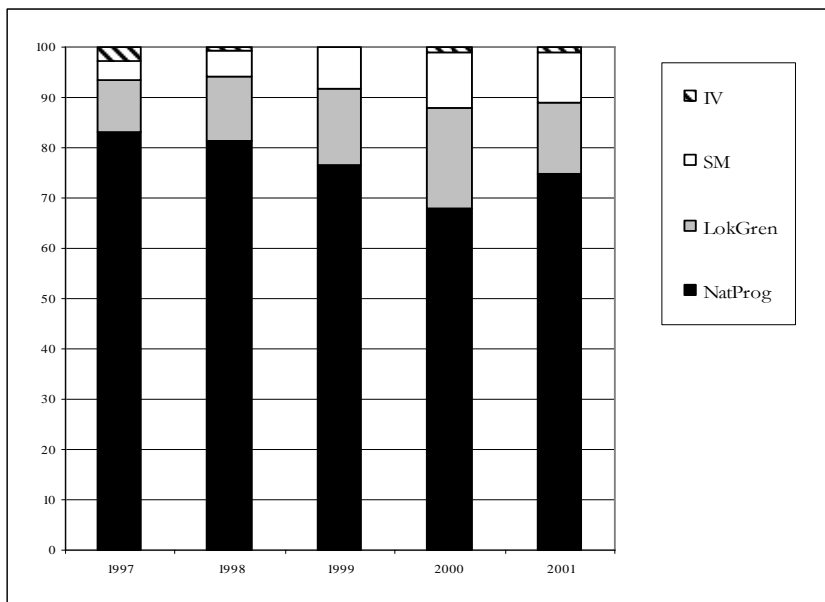

IV = individuellt program, LokGren = nationellt program, lokal gren, NatProg = nationellt program, SM = specialutformat program.

Diagram 13 och Tabell 23 visar att en hopslagning av alla gymnasieskolors program resulterar i en ökning av andelen lokala inriktningar och SM i Uppsalaregionen under perioden 1997-2001.⁶¹ I en jämförelse med riksgenomsnittet kan vi se att det är betydligt fler som går lokal inriktning i Uppsala jämfört med i riket. Troligen är ökningen av lokala inriktningar ett svar på intagningsystemet i Uppsala som trädde i kraft 1998/1999. Eleverna gör, genom att önska inriktning när de söker utbildning, indirekt ett skolval eftersom de lokala inriktningarna är specifika för skolorna.

⁶¹ Vi får i stort sett samma diagram om vi endast tar Uppsala kommun i beaktande. Se Tabell 24.

Diagram 13 Förhållandet mellan andelar elever i årskurs två som går på nationellt program och lokala inriktningar/specialutformat program i Uppsalaregionen, 1997-2001.

IV = individuellt program, SM = specialutformat program, LokGren = nationellt program, lokal gren, NatProg = nationellt program.

Skolornas olika program och förändring i storlek över perioden 1997-2001 visas i Tabell 25-Tabell 34. I Diagram 14 visas fördelningen av elevantalet i årskurs två på NV, SP och program som uppvisar en tydlig trend under den undersökta perioden. Vi har valt NV och SP eftersom dessa program finns på flera skolor i Uppsala och därmed är potentiella konkurrenter.

Bland de yrkesförberedande programmen ser vi att HR och LP uppvisar en minskande trend. ES på Bolandsskolan ökar men det är framför allt MP på GUC som ökar dramatiskt. 1998 finner vi 175 elever på MP och 2001 289 elever, vilket innebär en ökning med 65 procent. Ser vi till NV⁶² och SP uppvisar dessa båda program en olik fördelningsstruktur. SP är mycket mer jämnt fördelat på de olika skolorna än vad NV är (Fyrisskolan har allra flest NV-elever).

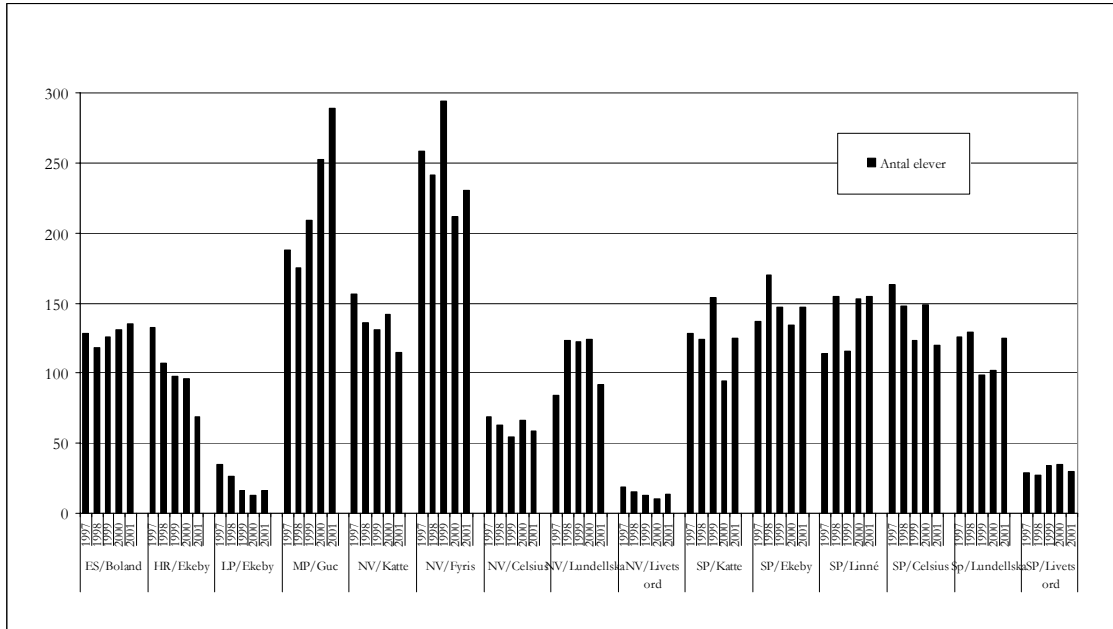
Katedralskolan uppvisar en minskning i antalet NV-elever. Frågan är hur vi kan förstå detta? En första men kanske alltför enkel slutsats är att skolan har tappat mark och att man genom att ha färre NV-elever har förlorat i kampen om de ”bästa” eleverna. Inga övriga tecken visar på att så skulle vara fallet och en alternativ slutsats skulle kunna vara att en skola som Katedralskolan snarare vinner på att minska i storlek. Som vi tidigare såg i Diagram 6 minskar skolan i antal elever under perioden – vilket gör det än mer exklusivt att gå där.

En annan iakttagelse vi kan göra i Diagram 14 är att Celsiussskolan, som vid ett flertal gånger omnämns i intervjuerna med skolledare som en skola med dåligt rykte, inte uppvisar någon tendens till att tappa NV-elever.

Självklart förklarar inte endast fördelningen av NV-elever skolornas relationella position utan det finns en rad andra faktorer som är viktiga att beakta, men det säger ändå något. Det har varit uppenbart i intervjuerna med skolledarna att NV är ett program som väger tungt. Att som skola kunna erbjuda NV innebär att man har tillgång till utbildningskapital på olika sätt. Man har lärare med ämneskompetens i prestigefyllda ämnen som matematik, fysik och kemi, man får ”elever som vill investera i utbildning”, man får elever med föräldrar som tycker det är viktigt med utbildning och som själva har en lång utbildning och så vidare, vilket innebär att man inte bör underskatta betydelsen för skolorna att kunna erbjuda NV.

⁶² TE tillkommer 2001 och har slagits ihop med NV. TE finns bara på Fyrisskolan i Uppsala kommun.

Diagram 14 Elevantal i årskurs två på ett urval av program i Uppsala kommun, 1997-2001.

ES = estetiska programmet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, MP = medieprogrammet, NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet.

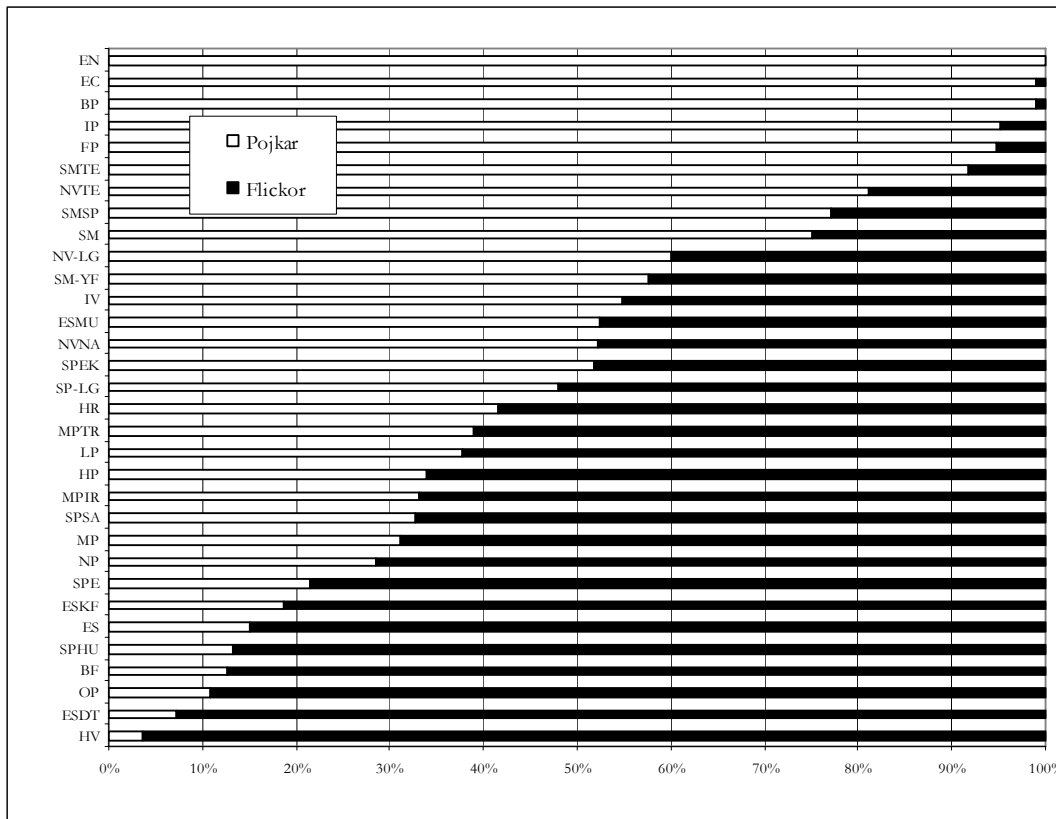
Pojk-, flick- och könsblandade program och skolor

Det var länge sedan vi pratade om flick- och pojkskolor i landet men faktum kvarstår att gymnasieskolans könssegregerade struktur på många sätt består. Ett tydligt exempel är att det fortfarande finns starkt könsmärkta program vilket i sin tur ger upphov till att vissa skolor blir näst intill flick- eller pojkskolor. I Diagram 15 (se även Tabell 35 och Tabell 36) visas fördelningen av flickor och pojkar på de olika gymnasieprogrammen och inriktningarna i regionen.

Bland de mest könsblandade utbildningarna hittar vi NVNV och SPEK. SPSA däremot domineras kraftigt av flickor. Diagram 15 visar även hur flickor har en något snävare ram att förhålla sig till i sitt val av program än vad pojkar har. Det vill säga, det finns fler program med mycket få flickor (eller endast pojkar) än tvärtom. Studerar vi relationen mellan könen på de olika inriktningarna på ES finner vi att inriktningen mot musik har ungefär lika stora andelar av flickor och pojkar, inriktningen mot konst- och formgivning har förhållandet 81 procent flickor och 19 procent pojkar och inriktningen mot dans och teater är än mer könskodad och består av 93 procent flickor och 7 procent pojkar. På MP är flickorna överrepresenterade.

Sammantaget kan vi sluta oss till att flickor fortfarande väljer traditionellt sett kvinnliga utbildningar i stor utsträckning och att pojkar väljer traditionellt sett manliga. Fallet NV är ett tydligt exempel på hur skillnad skapas även på program som i ett första skede tycks vara könsblandade. På NVNA har vi i stort sett lika många flickor som pojkar men ser vi till två mycket närliggande utbildningsvägar, NVTE och SMTE, har vi 81 respektive 92 procent pojkar.

Diagram 15 Könsfördelningen av elever i årskurs två på de olika gymnasieprogrammen i Uppsalaregionen, 1997-2000.⁶³

EN = energiprogrammet, EC = elprogrammet, BP = byggprogrammet, IP = industriprogrammet, FP = fordonsprogrammet, SMTE = specialutformat program, teknik, NVTE = naturvetenskapliga programmet, teknik, SMSP = specialutformat program, samhällsvetenskap, SM = specialutformat program, NV-LG = naturvetenskapliga programmet, lokal gren, SM-YF = specialutformat program, yrkesförberedande, IV = individuellt program, ESMU = estetiska programmet, musik, NVNA = naturvetenskapliga programmet, naturvetenskap, SPEK = samhällsvetenskapliga programmet, ekonomi, SP-LG = samhällsvetenskapliga programmet, lokal gren, HR = hotell- och restaurangprogrammet, MPTR = medieprogrammet, tryckmedia, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, MPIR = medieprogrammet, information och reklam, SPSA = samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskap, MP = medieprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, SPE = samhällsvetenskapliga programmet, engelskspråkig, ESKF = estetiska programmet, konst och formgivning, ES = estetiska programmet, SPHU = samhällsvetenskapliga programmet, humanistisk, BF = barn- och fritidsprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, ESDT = estetiska programmet, dans och teater, HV = hantverksprogrammet.

Att flickor och pojkar väljer gymnasieutbildning på ett – sett ur ett könsperspektiv – traditionellt vis leder till att framför allt Fyrisskolan, Forsmarks skola och Bolandsskolan är pojkskolor medan Jällaskolan, Kronåsskolan⁶⁴ och Katedralskolan är flickskolor (se Diagram 16 och Tabell 37).⁶⁵

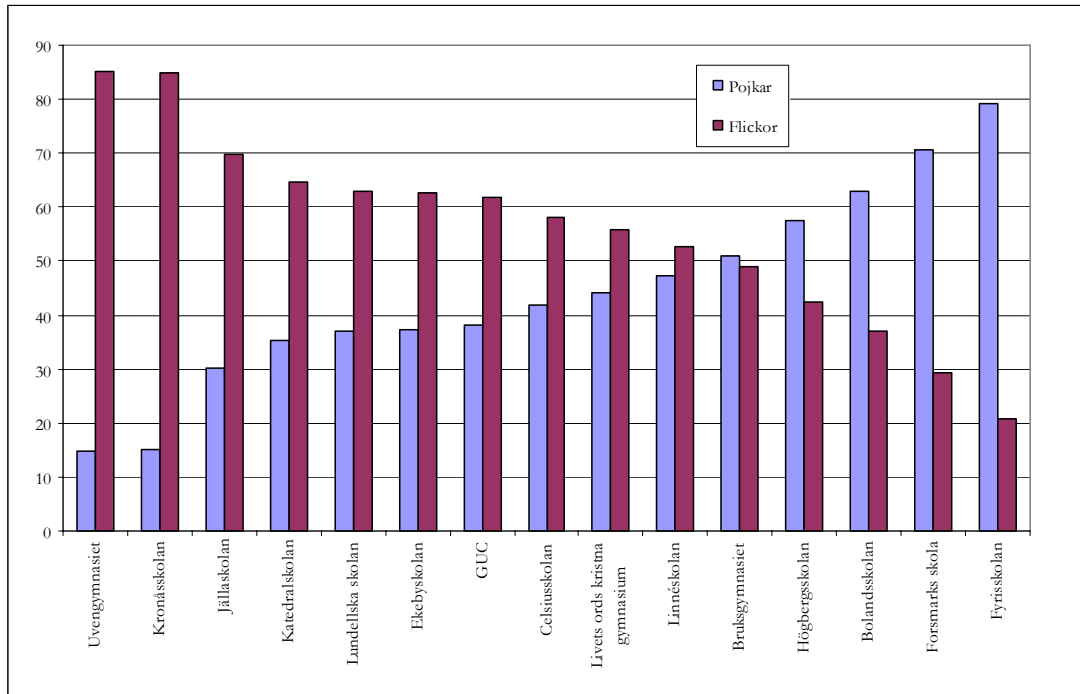
I skolledarintervjuerna framkom att man var mycket medveten om könsfördelningen och vid de skolor som har en skev sådan tog man upp detta som ett problem och sa att man önskade att det skulle ske en utjämning på sikt. Argumenten var att det blir en alltför ”grabbig stämning” med för mycket pojkar, det vill säga flickor innebär att det skapas en bättre (lugnare) stämning – alternativt att ”flickorna håller på att konkurrera ut killarna betygsmissigt” vilket ses som ett problem. Flickor ses alltså antingen som en komplementär kraft som ger lugn och ro eller som ett hot. Dessa båda fenomen hänger troligen samman. En lugn och disciplinerad flicka uppnår troligen bättre skolresultat, vilket resulterar i att hon blir ett hot mot den grabbiga skolhållningen. Båda synsätten är sprungna ur ett perspektiv där man utgår från pojkarnas behov.

⁶³ Utbildningar med färre än 20 elever under perioden finns inte med.

⁶⁴ Kronåsskolan slogs ihop med Lundellska skolan 1998.

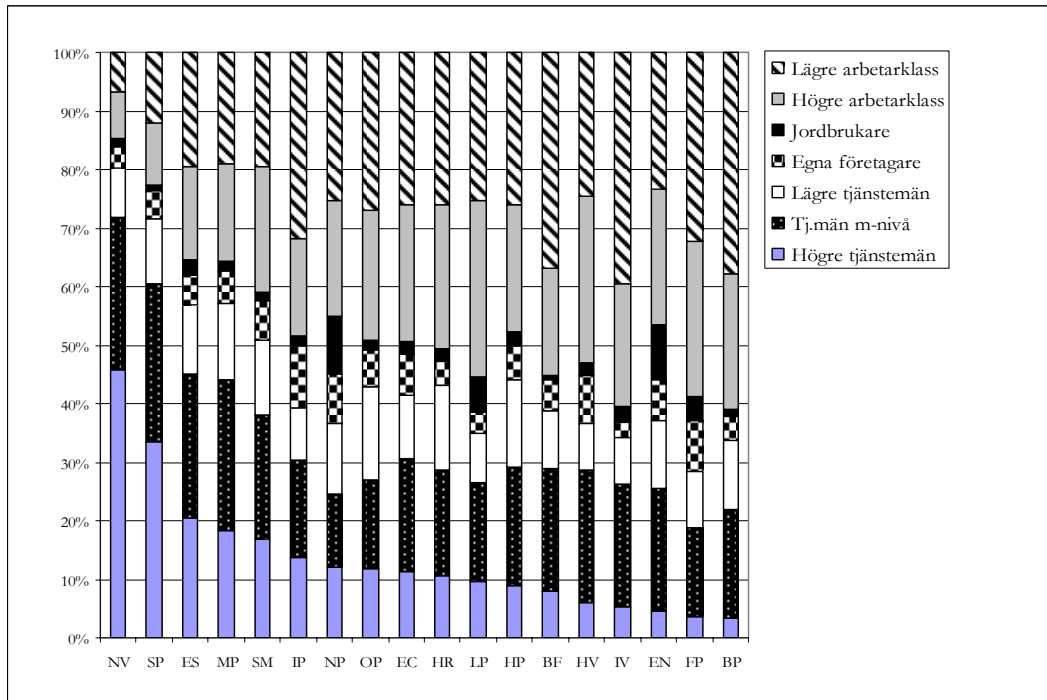
⁶⁵ Vi har inte tagit med IV-elever vilket gör att framför allt Uvengymnasiets resultat är missvisande då skolan har många IV-elever. Det är endast 26 elever som diagrammet baseras på vad gäller Uvengymnasiet.

Diagram 16 Andel flickor och pojkar, årskurs två, Uppsalaregionens skolor, 1997-2001.

Vi ska nu studera hur de olika sociala grupperna fördelar sig på programmen, för att därefter kombinera social grupptillhörighet och kön.

Diagram 17 Social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

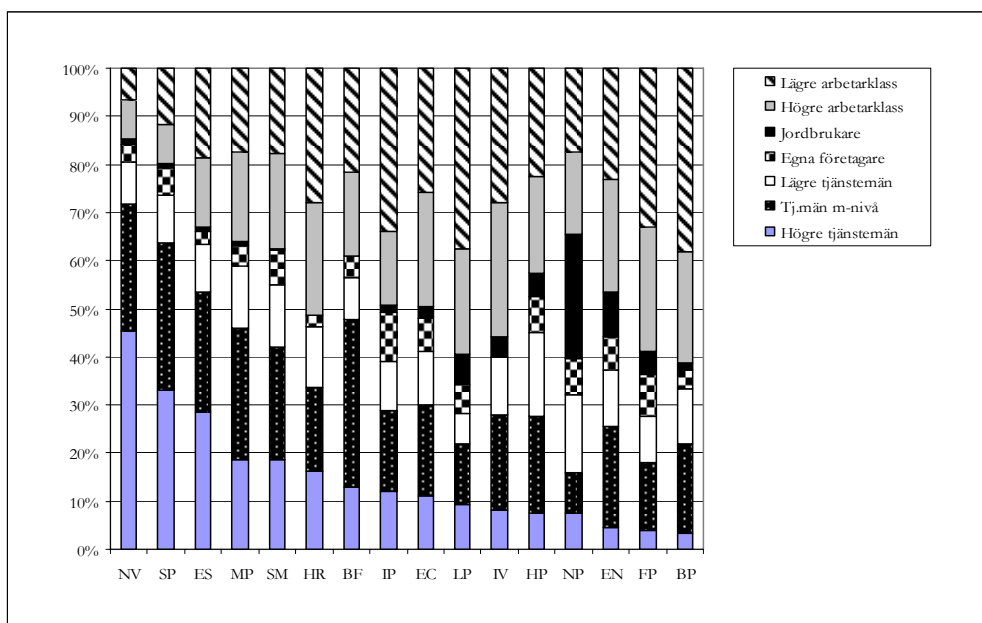

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggprogrammet.

Diagram 17 (se även Tabell 42) ger en tydlig bild av hur alla de yrkesförberedande programmen har betydligt högre andelar elever från arbetarklasshem än vad NV och SP har.⁶⁶ SM, ES och MP har något mindre andel arbetarklassbarn än övriga yrkesförberedande program och i den vänstra delen av diagrammet finner vi SP och NV med i särklass minst andel barn till arbetarfraktionerna.

I Diagram 18 och Diagram 19 (se även Tabell 38-Tabell 41) kombineras kön med social grupp och korstabulleras mot val av nationellt program.⁶⁷

Diagram 18 Pojkar, social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

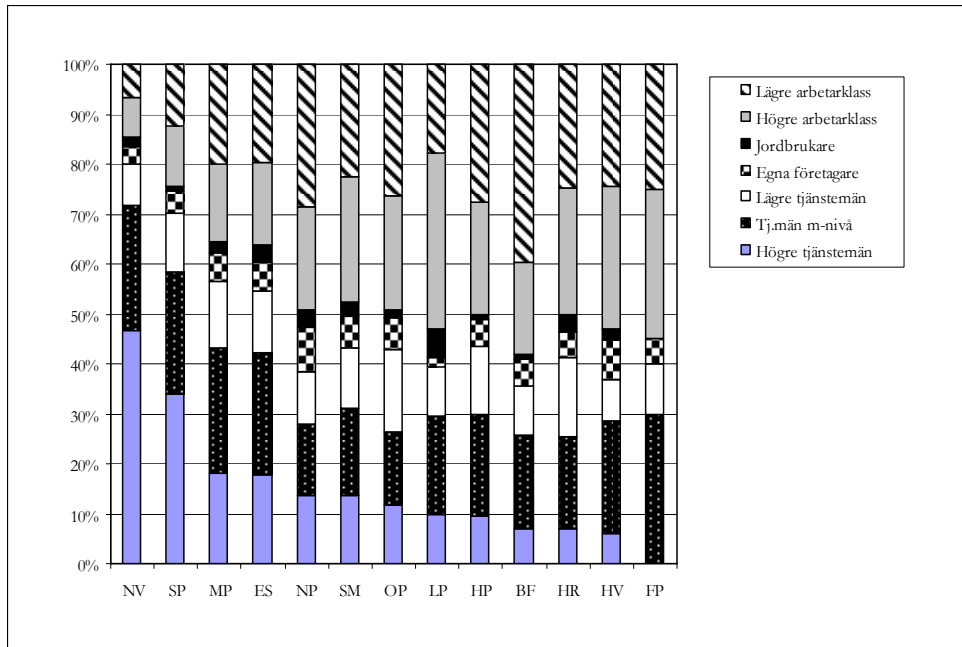

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggeprogrammet.

⁶⁶ Utbildningar med färre än 20 elever har plockats bort. Dessutom har endast de individer tagits med där det finns uppgift om föräldrarnas yrke – individer som tillhör grupperna ej i fob, övriga och ej förvärvsarbetande har plockats bort. Detta gäller för Diagram 17 - Diagram 20 .

⁶⁷ Viktigt att komma ihåg är att vi laborerar med de flickor och pojkar som går i gymnasieskolan (närmare bestämt termin tre) vilket gör det vanskligt att säga något om olika gruppers utbildningsstrategier. Vill vi fånga sociala gruppers strategier bör vi utgå från alla elever som går ut årskurs nio. Det är även värt att notera att vi endast tagit med de elever för vilka det finns uppgift om föräldrarnas yrke.

Diagram 19 Flickor, social grupp fördelat på nationellt program, elever i årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000, sorterat efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggprogrammet.

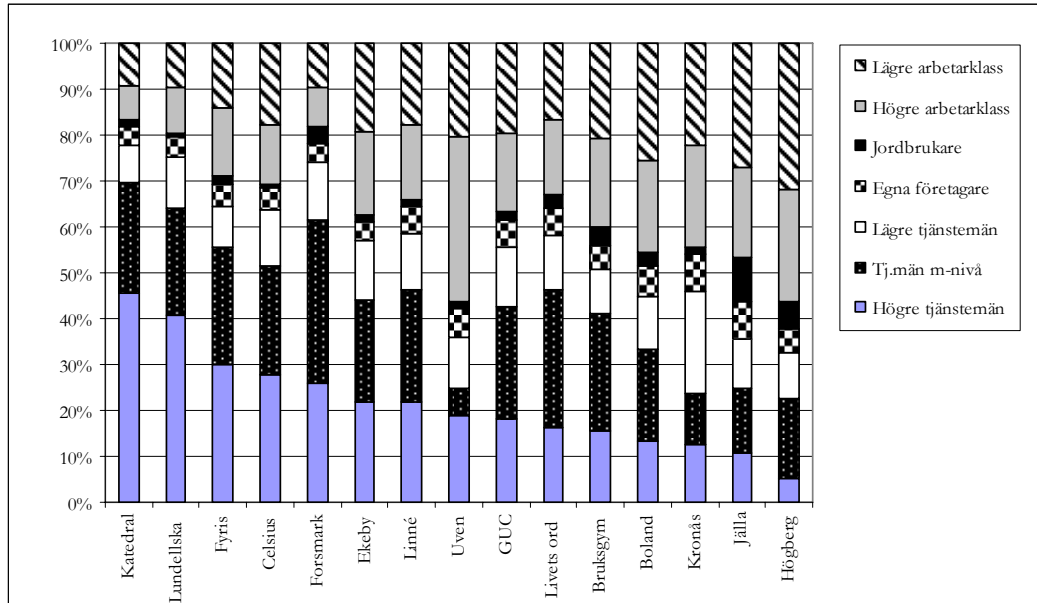
För det första kan vi ur Tabell 38-Tabell 41 se att Uppsala kommun i jämförelse med regionen har en större andel högre tjänstemän vilket innebär att andelen högre tjänstemannabarn på NV är större i kommunen jämfört med regionen. I Uppsala har NV 45 procent högre tjänstemannabarn (för regionen är motsvarande siffra 41 procent), om vi ser till hur fördelningen av pojkar ser ut på de olika programmen. Ser vi till fördelningen av flickor ur samma grupp får vi siffrorna 47 i kommunen och 43 i regionen. NV rekryterar flickor och pojkar med i stort sett identisk fördelning över de sociala grupperna.

SP har också likartad rekrytering sett till social grupp tillhörighet men med den skillnaden att bland de flickor som väljer SP kommer en något större andel från arbetarklass (och följaktligen en något mindre andel från tjänstemannahem). ES skiljer sig åt mellan könen. ES är liksom SP ett flickdominerat program men de pojkar som väljer ES har högre socialt ursprung än flickorna (18 procent av flickorna kommer från högre tjänstemannahem vilket kan jämföras med andelen pojkar från samma grupp som är 29 procent).

Ett annat intressant resultat är att av de pojkar som väljer NP, som i Uppsala också är ett flickdominerat program, kommer en betydligt större andel än bland flickorna från jordbrukarhem och vi kan konstatera att NP skiljer sig ganska väsentligt åt mellan könen. De flickor som väljer NP har högre socialt ursprung än pojkarna som söker samma program.

Vi ser även här hur pojkar väljer mellan något fler program än vad flickor gör. Det tycks således vara lättare för en pojke att välja ett flickdominerat program som exempelvis BF och OP än för en flicka att välja ett traditionellt manligt gymnasieprogram som exempelvis BP och EN.

Diagram 20 Social grupp fördelat på gymnasieskolorna i Uppsalaregionen, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), 1997-2001, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

Vi har tidigare visat hur könsfördelningen ser ut på de olika skolorna i regionen. I Diagram 20 visas hur de sociala grupperna fördelar sig (se även Tabell 43). De två äldsta läroverken i Uppsala (Katedralskolan och Lundellska skolan) har störst andelar elever från högre tjänstemannahem och det är påtagligt att en hög social rekrytering hänger samman med NV. De fem första skolorna i diagrammet har alla NV. De mer utpräglade yrkesskolorna har mycket lägre social rekrytering med undantag för Högbergsskolan och Bruks gymnasiet. De två senare, som ligger i Tierp respektive Östhammar, har som vi kan se förhållandevis mycket låg social rekrytering. På Högbergsskolan kommer 56 procent av eleverna från arbetarklasshem och endast 5 procent har någon förälder som klassificerats som högre tjänsteman.

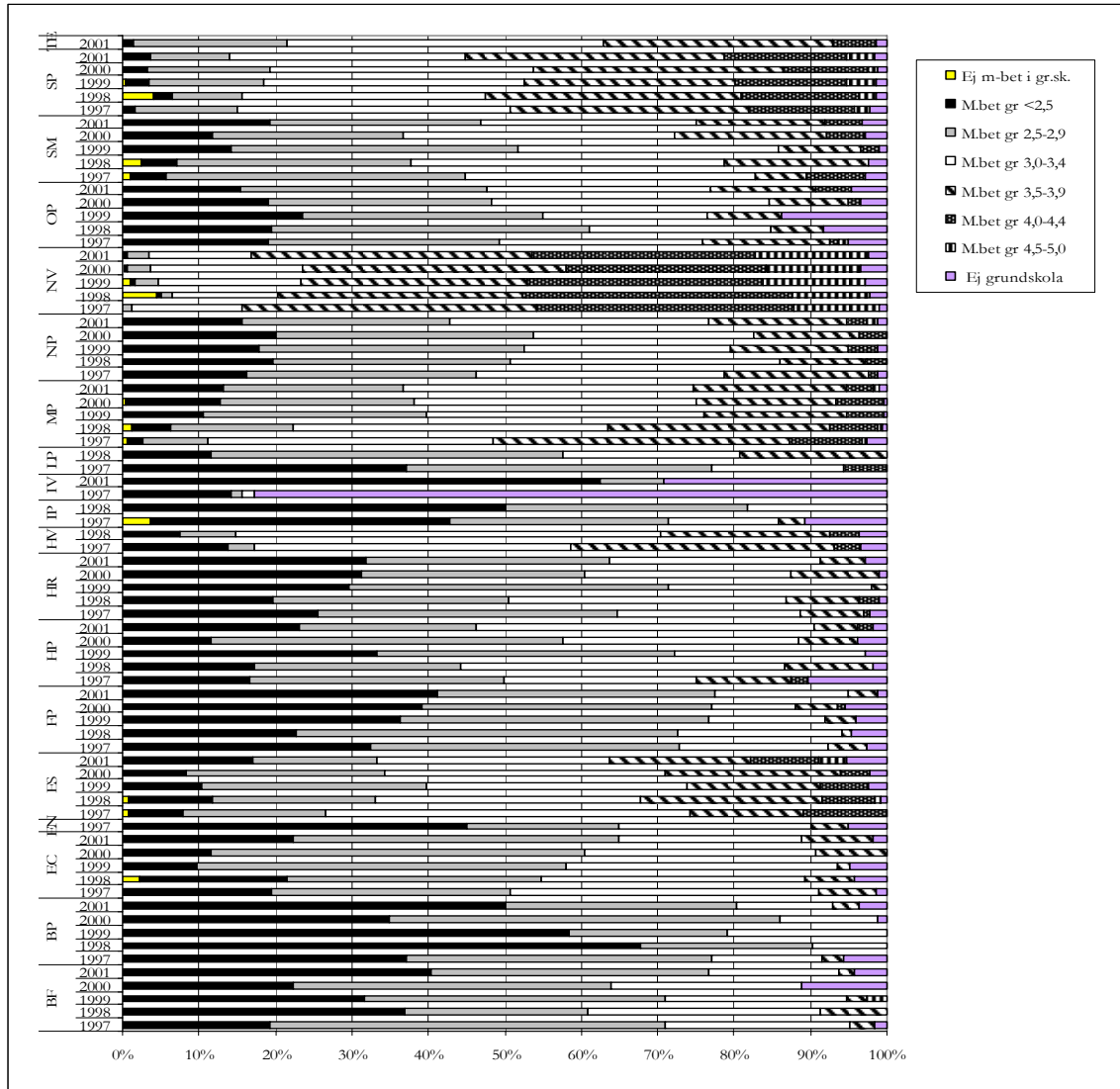
De fristående gymnasieskolorna i Uppsala har förhållandevis låg social rekrytering, vilket är intressant att jämföra med Stockholm, där flera fristående skolor konkurrerar om de allra mest kapitalstarka eleverna – exempelvis Viktor Rydbergs gymnasium, Internationella gymnasiet och Enskilda gymnasiet.

Betyg relaterat till program och skola

Skolkapitalets fördelning mellan program

En annan betydelsefull dimension av gymnasieskolans struktur är fördelningen av så kallade ”duktiga elever”. I intervjuerna med skolledare framkom att man ogärna talar om elever i termer av social bakgrund. Däremot gör man frekvent en distinktion mellan svaga och starka (eller duktiga) elever. Man är ofta även klar över vilka utbildningar som har en homogen och en heterogen sammansättning av elever med avseende på betyg. Låt oss börja med fördelningen av medelbetyg från grundskolan på de olika gymnasieprogrammen i Uppsala kommun.

Diagram 21 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till val av gymnasieprogram (elever i årskurs två), Uppsala kommun, 1997-2001.⁶⁸

NV = naturvetenskapliga programmet, SP = samhällsvetenskapliga programmet, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet, SM = specialutformat program, IP = industriprogrammet, NP = naturbruksprogrammet, OP = omvårdnadsprogrammet, EC = elprogrammet, HR = hotell- och restaurangprogrammet, LP = livsmedelsprogrammet, HP = handels- och administrationsprogrammet, BF = barn- och fritidsprogrammet, HV = hantverksprogrammet, IV = individuella programmet, EN = energiprogrammet, FP = fordonsprogrammet, BP = byggprogrammet, TE = teknikprogrammet.

I Diagram 21 kan vi se skillnader mellan programmen men även hur betygsfördelningen förändras över tid inom de olika programmen (se även Tabell 44). Vad det gäller NV och SP skiljer sig dessa elever relativt mycket åt om vi ser till betyg. NV har större andelar elever i de två högsta betygskategorierna och lägre andel elever med medelbetyg under 3,4 från grundskolan. De med allra lägst betyg förekommer i stort sett inte på NV. Man kan tolka detta resultat på två sätt. Att ett program har största andelarna elever med de högsta grundskolebetygen betyder något lite annat än att ett program inte har elever med dåliga betyg. För NV: s del gäller båda. På NV tycks dessutom andelen elever med höga betyg öka något om vi ser över tid.

Det talas ofta om tekniska och naturvetenskapliga utbildningar i ett och samma andetag men att sammanföra NV med TE är ur ett betygsperspektiv olämpligt. TE har en helt annan betygsstruktur än vad NV har – elever som går TE har betydligt mindre skolframgångar med

⁶⁸ Utbildningar med färre än 20 elever finns inte med.

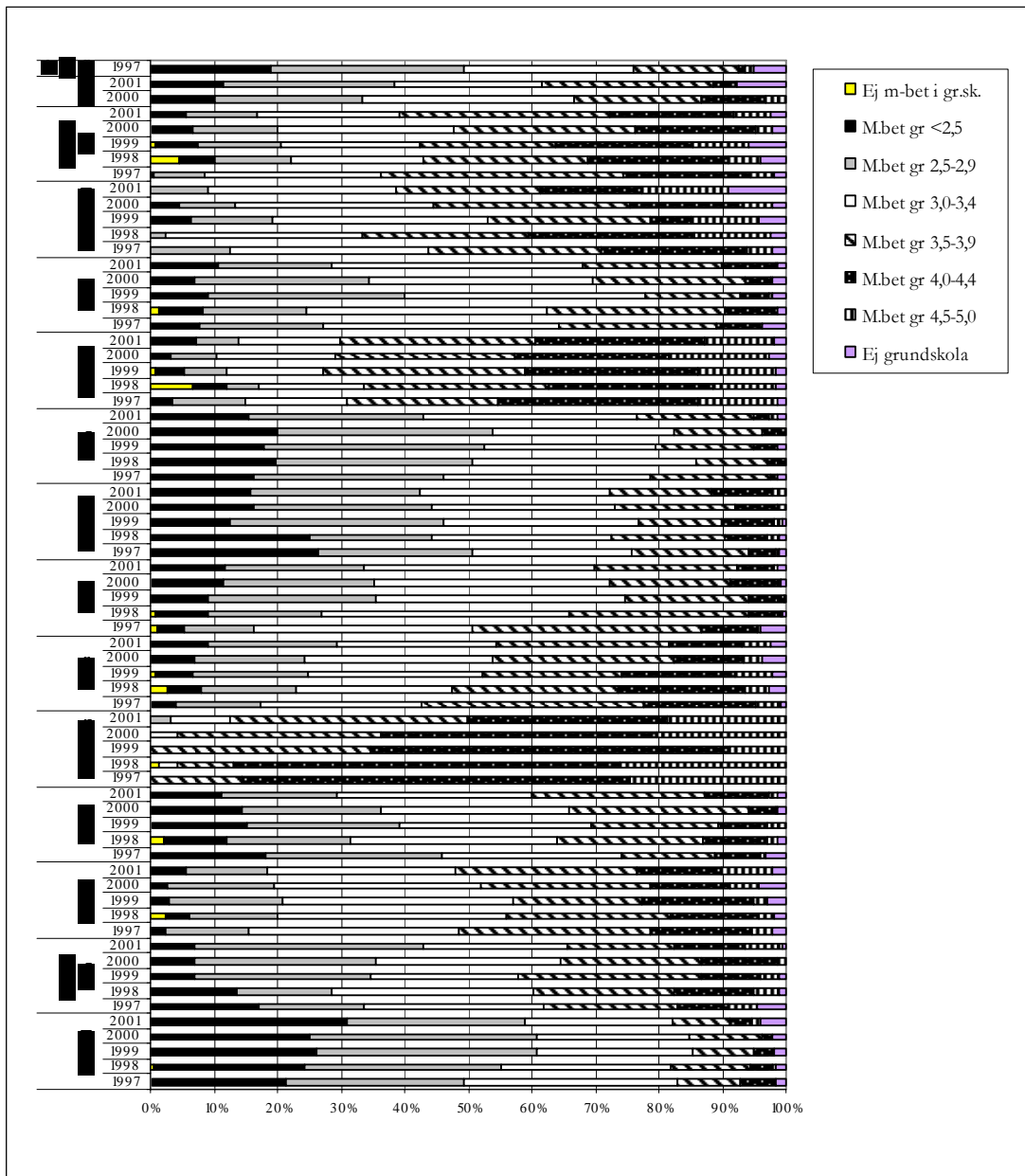
sig från grundskolan än vad NV-eleverna har – och ser vi endast till betyg ligger SP och TE närmare varandra än vad NV och TE gör.

De yrkesförberedande programmen har elever med medelmåttiga och knappa skolframgångar. Vi kan även se att program som EC, FP och MP tappar mark betygmässigt, de får större andelar elever med låga betyg under den undersökta perioden.

Skolkapitalets fördelning mellan skolorna

I stället för program kan vi ta de olika skolorna i regionen som utgångspunkt och undersöka fördelningen av grundskolebetyg.

Diagram 22 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till Uppsalaregionens skolor, 1997-2001.⁶⁹

⁶⁹ Utbildningar med färre än 20 elever finns inte med.

Forsmarks skola, Katedralskolan och Lundellska skolan har höga andelar elever med höga betyg. Katedralskolan har en stabil profil, Forsmarks skola tappar elever med höga betyg och Lundellska skolan fluktuerar något under perioden 1997-2001 (se även Tabell 45).

Bolandsskolan tycks öka sin andel elever med låga betyg liksom Fyrisskolan och GUC, under det att Ekebysskolan får något färre lägprensterande elever.

Kombinerar vi slutligen program och skola och relaterar detta till var elever med de allra bästa grundskolebetygen hamnar, får vi följande tabell:

Tabell 6 Andel elever med höga medelbetyg från grundskolan, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2001.⁷⁰

År 1997	Betyg 4,5-5,0	År 1998	Betyg 4,5-5,0	År 1999	Betyg 4,5-5,0	År 2000	Betyg 4,5-5,0	År 2001	Betyg 4,5-5,0
Forsmark NVLG	24,6	Forsmark NVLG	26,1	Lundellska NVLG	25,5	Katedral NVNA	27,5	Katedral NVLG	20,9
Katedral NVNA	23,1	Bruks gym NVNA	17,4	Katedral NVNA	19,8	Katedral NVLG	27,5	Celsius NVNV	20,3
Bruks gym NVNA	16,7	Katedral NVNA	14,7	Lundellska NVNA	13,4	Forsmark NVLG	20,3	Forsmark NVLG	18,8
Lundellska SPHU	10,0	Lundellska NVLG	12,1	Bruks gym NVNA	10,3	Celsius NVNA	12,1	Katedral NVNV	18,1
Celsius NVNA	8,7	Lundellska NVNA	10,8	Fyris NVTE	10,0	Lundellska NVNA	11,1	Lundellska NVNV	14,1
Lundellska NVLG	7,1	Katedral SPSA	8,7	Katedral SPSA	9,5	Katedral SPHU	8,3	Boland ESDN	13,0
Lundellska NVNA	7,1	Celsius NVNA	7,9	Fyris NVNA	8,9	Lundellska NVLG	6,8	Bruks gym SPEI	10,0
Fyris NVNA	5,9	Fyris NVTE	6,6	Forsmark NVLG	8,7	Fyris NVTE	6,5	Fyris NVNV	10,0
Fyris NVTE	5,8	Katedral SPHU	6,3	Ekeby SPLG	7,3	Bruks gym NVNA	5,0	Katedral SPSP	9,5
Katedral SPSA	5,6	Fyris NVNA	6,0	Katedral SPHU	5,3				
Katedral SPHU	5,3								

ForsmarkNVLG = Forsmarks skolas naturvetenskapliga program, lokal gren, KatedralNVNA = Katedralskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, Bruks gymNVNA = Bruks gymnasiet naturvetenskapliga program, naturvetenskap, LundellskaSPHU = Lundellska skolans samhällsvetenskapliga program, humanistisk, CelsiusNVNA = Celsiusskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, LundellskaNVLG = Lundellska skolans naturvetenskapliga program, lokal gren, LundellskaNVNA = Lundellska skolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, FyrisNVNA = Fyrisskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, FyrisNVTE = Fyrisskolans naturvetenskapliga program, teknik, KatedralSPSA = Katedralskolans samhällsvetenskapliga program, samhällsvetenskap, KatedralSPHU = Katedralskolans samhällsvetenskapliga program, humanistisk, EkebySPLG = Ekebysskolans samhällsvetenskapliga program, lokal gren, BolandESDN = Bolandsskolans estetiska program, dans.

Under perioden 1997-2001 är det endast en yrkesutbildning, ES med lokal inriktning, som kvalificerar in i toppkategorin av utbildningar med stor andel högprensterande elever. I övrigt är det NV och SP med olika inriktningar som har de högsta andelarna elever med mycket skolkapital. Katedralskolans NV har mellan 20-30 procent elever med medelbetyget 4,5-5,0 från grundskolan (gäller dock ej för år 1998 då siffran ligger på 15 procent). Forsmarks skola har i början av perioden mycket höga andelar elever med höga betyg men ser ut att tappa elever med de bästa grundskolebetygen.

Tabell 46 och Tabell 47 visar hur fördelningen av flickor och pojkar med höga och låga betyg från grundskolan på de olika gymnasieprogrammen ser ut. Tabellerna är sorterade efter minskande andel höga betyg. Slående är att flickor och pojkar med höga betyg väljer samma program, och de tycks även rangordna programmen på ett i stort sett identiskt vis. Programmen NVLG, NVNA, NVTE, SPHU, SPSA, SPLG och SPEK har i nämnd ordning minskande andel pojkar och flickor med medelbetyg över 4,0 i grundskolan. Lokal inriktning på NV är utbildningen med de absolut högsta andelarna av högprensterande elever. Humanistisk inriktning är den variant på SP som lockar de ”duktiga” eleverna som väljer bort NV. Konkurrensen om platserna på de mest populära programinriktningarna kommer förmodligen att öka för pojkarna då dessa inte lyckas uppnå lika höga skolresultat som flickorna.⁷¹

De allra flesta som går i årskurs två 1997-1999 avslutar sina gymnasiala studier efter tre år (se Tabell 48) men andelen minskar under perioden från 76 till 72 procent. En tendens tycks

⁷⁰ För att en utbildning ska finnas med i tabellen krävs att det är minst 20 elever på utbildningen och att andelen elever med höga grundskolebetyg uppgår till minst 5 procent.

⁷¹ Hur detta tar sig uttryck måste dock undersökas närmare med fokus på olika gruppers utbildningsstrategier i stället för att som vi gör i denna rapport, utgå från olika programs elevsammansättningar.

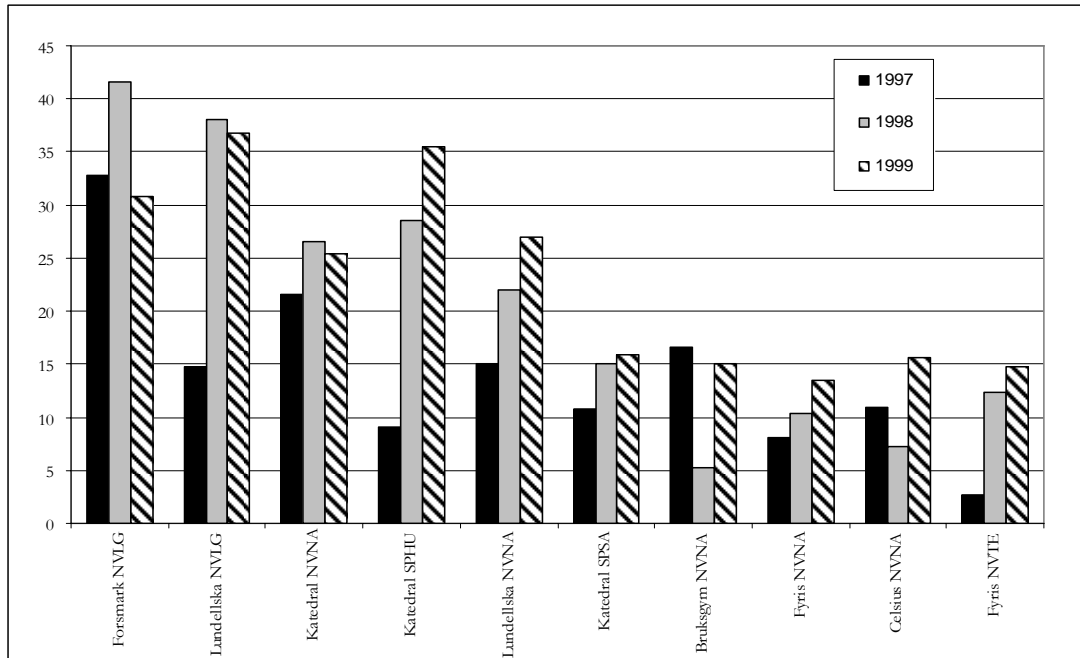
alltså vara att färre elever avslutar sina gymnasiestudier inom utsatt tid, en tendens som stämmer överens med vad som sker på nationell nivå.

De elever som avslutar sina studier inom tre år har varit utgångspunkten för Tabell 50. Tabellen är sorterad efter minskande andel högsta avgångsbetyg från gymnasiet (18,45-20,00). Vi ser att vi får röra oss ganska långt ner i tabellen innan vi stöter på något yrkesförberedande program. De elever som har mycket skolkapital med sig in i gymnasiet (höga betyg från årskurs nio) tycks förvalta detta väl under gymnasieåren och fyller på sina skoltillgångar under sina gymnasieår.

Under perioden 1997-1999 gäller följande för regionens utbildningar: 11 procent av eleverna har avgångsbetyg under 10,3, 17 procent har betyget 10,3-11,9, 23 procent har betyget 12,0-13,9, 26 procent har betyget 14,0-16,29, 16 procent har betyget 16,30-18,44 och 8 procent hamnar i den högsta betygs-kategorin 18,45-20,00.

Ett femtontal utbildningar i regionen har överrepresentation av elever som presterar allra bäst i gymnasieskolan och ett trettiotal utbildningar har överrepresentation av elever som går ut med de lägsta betygen. Det vill säga, högpresterande elever väljer mellan färre utbildningar än vad lågpresterande elever gör. Under perioden 1997-1999 har Forsmarks skolas NV-program med lokal inriktning störst andel elever som går ut gymnasiet med toppbetyg (35 procent), tätt följt av Lundellska skolans NVLG och Katedralskolans NV (33 procent och 24 procent).

Om vi studerar förändringen över tid finner vi att andelen elever som går ut med de högsta betygen nästan fördubblas mellan 1997 och 1999 (6 procent år 1997 och 10 procent år 1999, se Tabell 49). Diagram 23 och Tabell 49 visar de tio utbildningar i regionen som har de största andelarna högpresterande elever och hur andelarna förändras under 1997-1999. Resultatet visar att det är NV med olika inriktningar som hamnar på tiotopplistan men även Katedralskolans SPHU och SPSP finns med och vi ser även hur andelen elever med de bästa betygen ökar under perioden, framför allt mellan 1997 och 1998. Vi kan även se att Fyrissskolans och Celsiusskolans NV-elever har sämre avgångsbetyg än motsvarande elever på Katedralskolan och Lundellska skolan.

Diagram 23 Andel elever i årskurs två med högsta avgångsbetyg från gymnasiet, Uppsalaregionen, 1997-1999.⁷²

ForsmarkNVLG = Forsmarks skolas naturvetenskapliga program, lokal gren, KatedralNVNA = Katedralskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, BruksgymNVNA = Bruksgymnasiets naturvetenskapliga program, naturvetenskap, CelsiusNVNA = Celsiuskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, LundellskaNVLG = Lundellska skolans naturvetenskapliga program, lokal gren, LundellskaNVNA = Lundellska skolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, FyrisNVNA = Fyrisskolans naturvetenskapliga program, naturvetenskap, FyrisNVTE = Fyrisskolans naturvetenskapliga program, teknik, KatedralSPSA = Katedralskolans samhällsvetenskapliga program, samhällsvetenskap, KatedralSPHU = Katedralskolans samhällsvetenskapliga program, humanistisk.

Social rekrytering ur ett relationellt perspektiv

Programmets sociala rekrytering

Vi ska nu ägna uppmärksamheten åt hur rummet av de olika gymnasieskolorna och deras program är strukturerat. Vi börjar med att undersöka programmets rekrytering utifrån ett antal relationer: hushållets utbildningsnivå, elevernas medelbetyg från grundskolan, hushållets inkomst, hushållets sociala position och invandring.⁷³ Hög utbildningsnivå innebär att den högst utbildade föräldern har minst tre års högskolestudier, höga betyg innebär att eleven har 4,0-5,0 i medelbetyg från grundskolan och hög inkomst innebär att hushållsinkomsten ligger i 9-10 inkomstdecilen.⁷⁴

Diagram 24 och Diagram 25 (se även Tabell 53) visar vilka elever som finns på de olika gymnasieprogrammen i regionen. Vi har tagit med de studieförberedande utbildningarna samt

⁷² Utbildningar med färre än 50 elever finns inte med (detta för att inte riskera att ge en slumpmässig bild av betygsfördelningen). Populationen som diagrammet baseras på utgörs av de elever som har gått ut gymnasieskolan efter tre år. Övriga elever har filterats bort, vilket innebär att vi jämför avgångsbetygen mellan tre årskohorter som alla har passerat gymnasieskolan på utsatt tid.

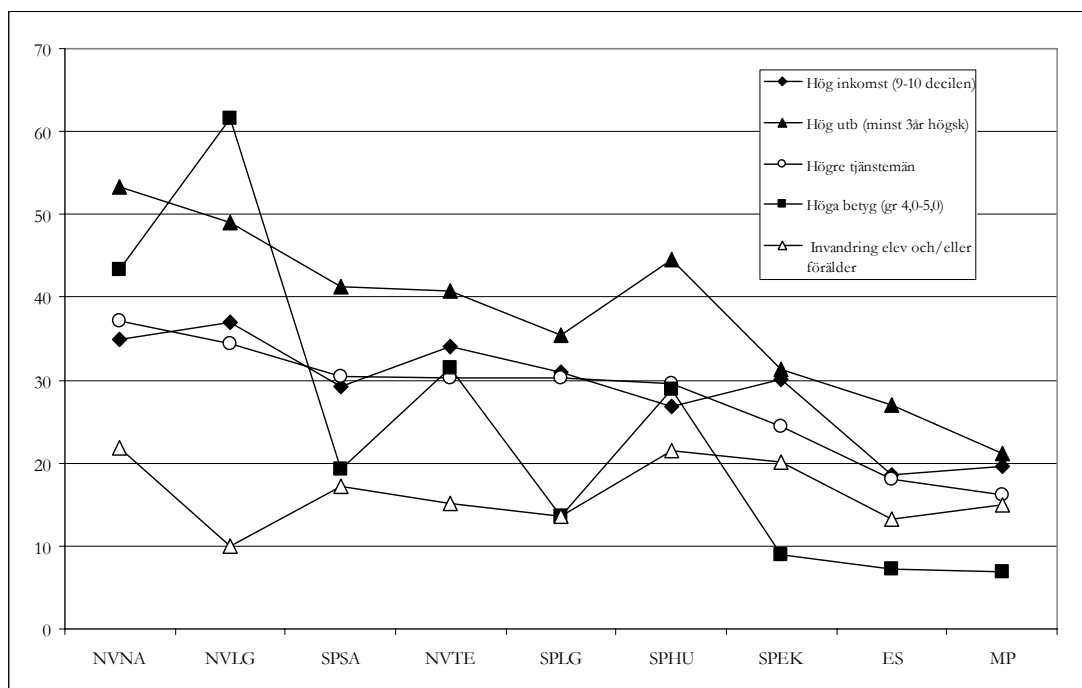
⁷³ För en beskrivning av hur begreppet hushåll har använts se Mikael Börjesson och Mikael Palme, *Social klassificering – analyser av olika nomenklatur för social klassificering och sociala grupperns karakteristika*. Paper presenterat på Workshop "Kulturellt kapital och sociala klasser", Uppsala universitet, 12-14 oktober, 2001. Texten finns tillgänglig på adressen: <http://www.skeptron.ilu.uu.se/broadly/sec/p-borjesson-palme-socialklassificering-0110.doc>.

⁷⁴ Vilket innebär att hushållet återfinns bland de 20 procent som har högst inkomst.

ES och MP.⁷⁵ I flera avseenden, exempelvis till sitt innehåll, ligger ES och MP närmare de studieförberedande programmen än övriga yrkesförberedande program.

NVNA har bland samtliga program den största överrepresentationen av högre tjänstemannabarn. NVTE har betydligt lägre social rekrytering än den ”klassiska” naturvetenskapliga inriktningen på NV. Av de studieförberedande utbildningarna har SPEK relativt låg social rekrytering. Noterbart är att SPHU lockar elever med mycket utbildningskapital men med förhållandevis lite ekonomiskt kapital. Humanistiska studier verkar således elever, med föräldrar som orienterar sig mot en kulturell pol, hitta fram till.

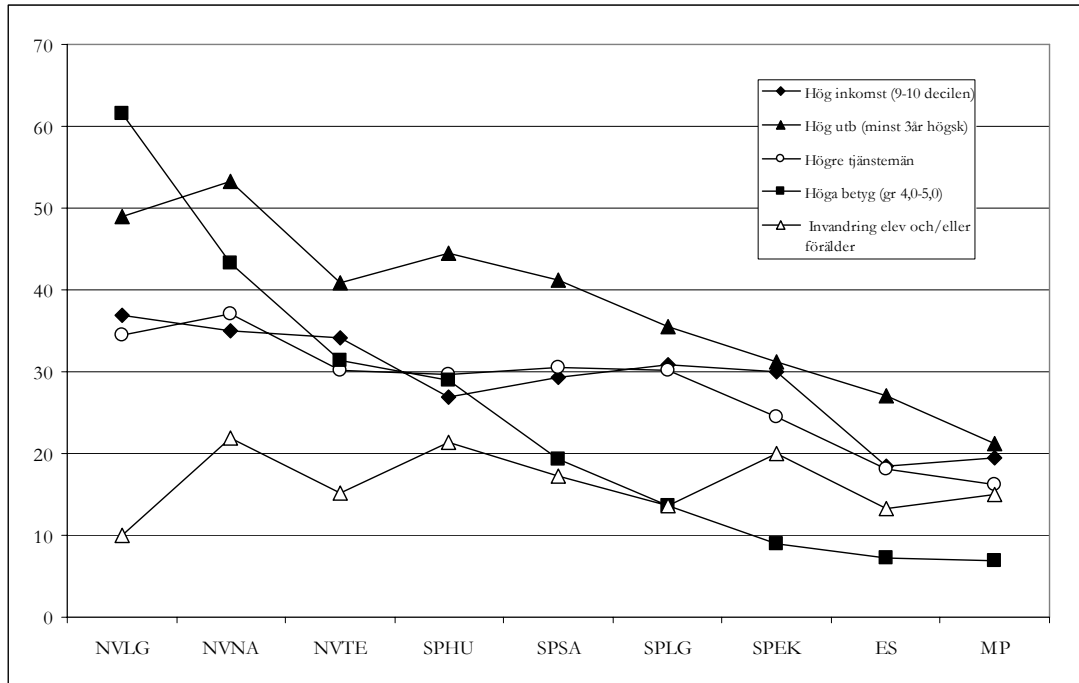
Diagram 24 Gymnasieprogrammens sociala sammansättning, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2000, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

NVNA = naturvetenskapliga programmet, naturvetenskap, NVLG = naturvetenskapliga programmet, lokal gren, SPSA = samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskap, NVTE = naturvetenskapliga programmet, teknik, SPLG = samhällsvetenskapliga programmet, lokal gren, SPHU = samhällsvetenskapliga programmet, humanistisk, SPEK = samhällsvetenskapliga programmet, ekonomi, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet.

⁷⁵ Utbildningarna SMSP och SMTE har inte tagits med i digrammet då dessa hade få elever i jämförelse med de övriga utvalda.

Diagram 25 Gymnasieprogrammens sociala sammansättning, elever i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997-2000, sorterad efter minskande andel höga betyg.

NVLG = naturvetenskapliga programmet, lokal gren, NVNA = naturvetenskapliga programmet, naturvetenskap, NVTE = naturvetenskapliga programmet, teknik, SPHU = samhällsvetenskapliga programmet, humanistisk, SPSA = samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskap, SPLG = samhällsvetenskapliga programmet, lokal gren, SPEK = samhällsvetenskapliga programmet, ekonomi, ES = estetiska programmet, MP = medieprogrammet.

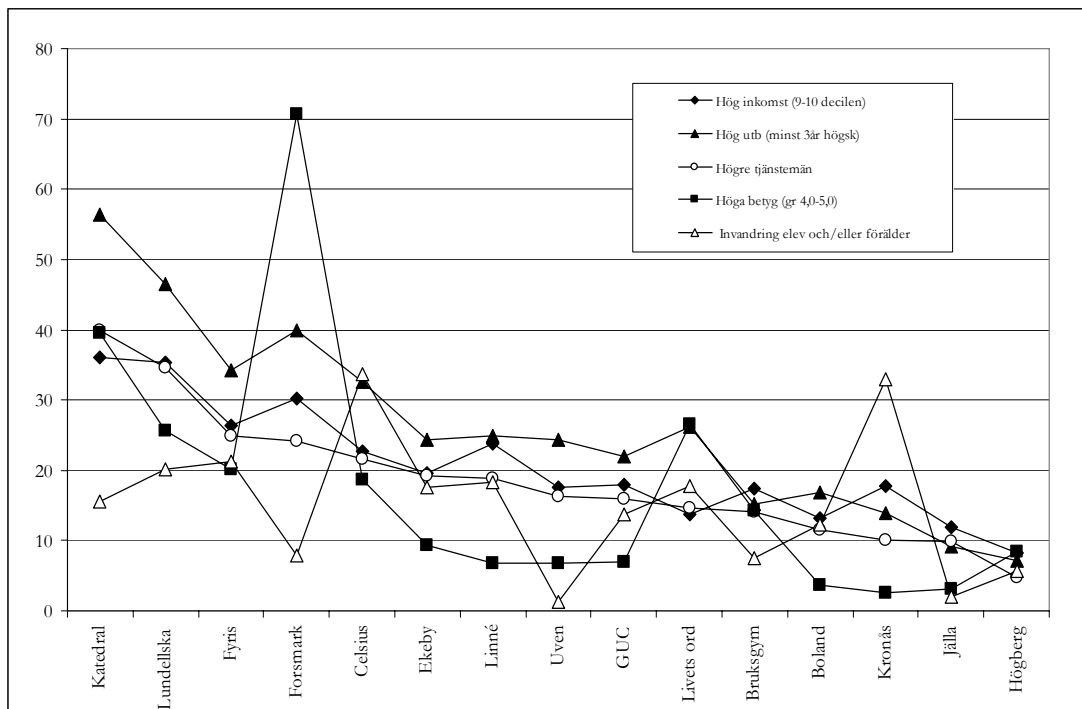
När vi sorterar utbildningarna efter minskande andel höga betyg (Diagram 25) hamnar NVLG i topp, följt av NVNA. NV:s dominans när det gäller att fånga in elever med mycket skolkapital är uppenbar och det finns en tydlig hierarki dels mellan NV och SP och dels inom dessa två programs olika inriktningar. Intressant att konstatera är att SPHU tycks vara en utbildning för flickor (87 procent flickor) med höga betyg som inte vill gå NV, vilket är det vanligaste valet för denna grupp i övrigt. MP och ES har jämfört med NV och SP, elever med lägre mått av tillgångar.

Diagrammen visar även att elever med någon form av invandrarbakgrund (antingen födda utomlands själva och/eller med föräldrar födda utomlands) är överrepresenterade på NVNA, SPHU och SPEK. NVLG har däremot låg andel elever med utländsk härkomst.

Skolornas sociala rekrytering

Så till skolorna. Diagram 26 och Diagram 27 ger en överblick över skolornas elevrekrytering. Samma variabler som för programmen har använts för att karaktärisera skolornas rekrytering.

Diagram 26 Skolornas sociala rekrytering, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), Uppsalaregionen, 1997-2001, sorterad efter minskande andel högre tjänstemannabarn.

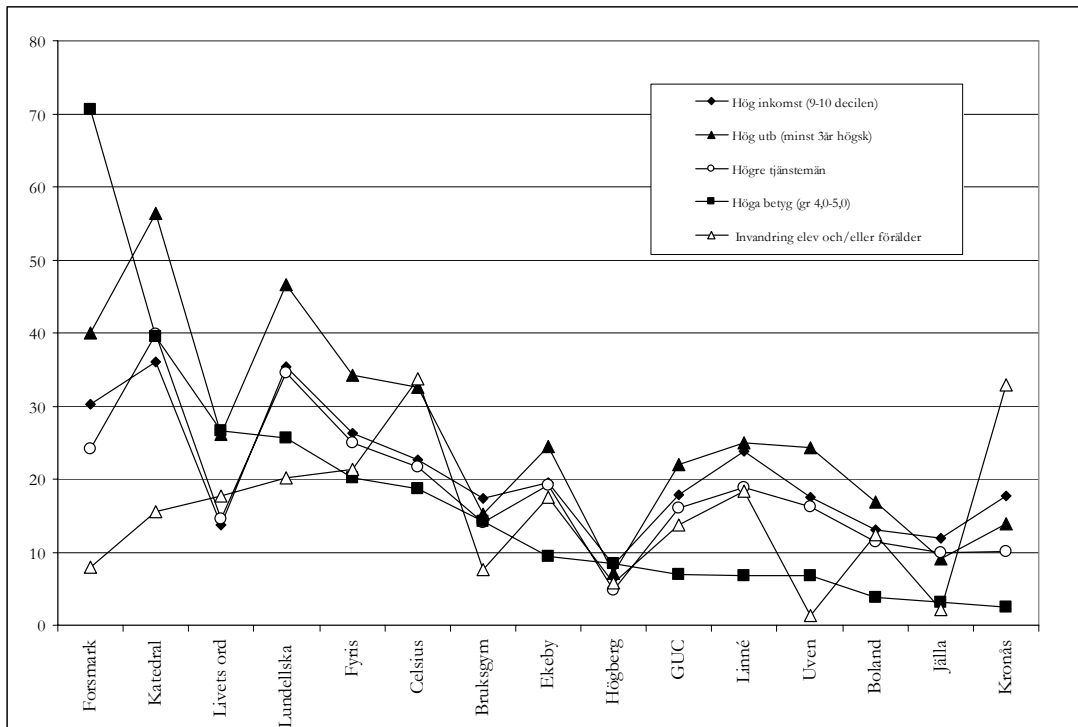
Katedralskolan, Lundellska skolan, Fyris skolan och Forsmarks skola har en överrepresentation av elever från högre tjänstemannahem. Samma grupp är kraftigt underrepresenterad på Högbergs-, Jälla-, Kronås- och Bolandsskolan. Vi kan tydligt se hur programutbudet påverkar den sociala rekryteringen. Bolandsskolan exempelvis, som nästan enbart har yrkesförberedande program, har stor andel elever med lite tillgångar. Det framkom i en intervju med skolledare på Bolandsskolan att man gärna ville starta SP, vilket kan ses som ett sätt för skolan att ”bredda” sin rekrytering. Det argument som fördes fram var att lärarna inte bara ville undervisa på A-kurser. På SP skulle exempelvis samhällskunskapslärarna även få undervisa på B-kurser i sina ämnen.

Ser vi till Celsius skolan har den en likartad rekrytering som Fyris skolan men med den skillnaden att på Celsius skolan finns betydligt fler elever med invandrarbakgrund. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att Celsius skolan har IV som inte finns med i vår analys. Men ser vi till resterande elever har som sagt Celsius skolas elever liknande kapitaltillgångar som Fyris skolas elever. Om Celsius skolan jämförs med skolor som inte har NV har skolan en förhållandevis hög social rekrytering. Jämför vi med skolorna i Uppsala som har NV, har skolan betydligt lägre social rekrytering än Katedralskolan och Lundellska skolan.

Det finns inga skolor som skiljer ut sig genom att ha elever tillhörande en ekonomisk elit enbart, utan vi ser att det ekonomiska kapitalet följer utbildningskapitalet.

Skolorna i kranskommunerna – Högbergsskolan och Bruks gymnasiet – har låg social rekrytering vilket hänger samman med kommunernas demografi. Detta gäller dock inte för Forsmarks skola som skiljer sig från de övriga två, genom att ha riksintag.

Diagram 27 Skolornas sociala rekrytering, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), Uppsalaregionen, 1997-2001, sorterad efter minskande andel höga betyg.

Elever som lyckats väl i grundskolan och således har mycket skolkapital med sig in gymnasiet hamnar framför allt på Forsmarks skola (riksintag), Katedralskolan, Livets ords kristna gymnasium (fristående skola) och Lundellska skolan.

På Forsmarks skola har över 70 procent av eleverna ett medelbetyg från grundskolan som ligger mellan 4,0 och 5,0. Jämför vi förändring över tid har vi tidigare konstaterat att Forsmarks skola tappar elever med de bästa betygen – 1997 har skolan 86 procent elever med höga betyg, 1998 87 procent, 1999 65 procent, 2000 64 procent och 2001 50 procent. Att Forsmarks skola kan rekrytera elever med höga betyg hänger givetvis samman med att skolan har riksintag. Skolan tycks vara en tillflyktsort för pojkar – skolan har 71 procent pojkar och 29 procent flickor i årskurs två – med goda betyg men som inte kommer från det allra översta samhällsskiktet (jämför med Katedralskolan och Lundellska skolan). Resultatet hänger även samman med att det inte är betygsintag i Uppsala vilket gör att skolor som Katedralskolan och Lundellska skolan inte kan styra sin intagning mot elever med höga betyg men det kan däremot Forsmarks skola som har betygsintag.

Livets ords kristna gymnasium som rekryterar 70-80 procent från sin egen grundskola har också en överrepresentation av högpresterande elever. Dessa elever har betydligt lägre social bakgrund än vad eleverna på Katedralskolan, Lundellska skolan och Forsmarks skola har.

Livets ords interna rekrytering är intressant i sammanhanget, då en av poängerna med en fristående skola torde vara att skaffa ett större rekryteringsunderlag – än vad som är möjligt för en kommunal skola – och på så vis få elever med de allra bästa betygen. Trots att Livets ords elevunderlag är förhållandevis snävt – nästan alla elever kommer från en grundskola – lyckas de få elever med höga betyg. Man kan tänka sig att höga betyg betyder något annat på Livets ords kristna gymnasium än vad det gör på Forsmarks skola där elever också tas in på betyg, men där man har en betydligt bredare rekryteringsbas för att fånga elever med de högsta betygen.

GUC, som är den andra fristående skolan, verkar inte konkurrera om elever med de högsta betygen från grundskolan.

Ser vi till invandring – här har elever och/eller föräldrar med annan nationell härkomst än Sverige räknats som invandrare – finner vi att Celsiusskolan, Kronåsskolan, Fyrissskolan och Lundellska skolan har jämförelsevis hög andel invandrarelever. Att Lundellska skolan har hög andel invandrarelever är troligen en effekt av att skolan slogs samman med Kronåsskolan 1998 (av diagrammet framgår att det var en invandrartät skola).

Sociogeografiska rummet

Uppsalaskolorna positioner sig i det sociogeografiska rummet. Skolor med hög andel elever med akademiskt kapital återfinns på den västra sidan av Fyrisån medan exempelvis Bolandsskolan med övervägande yrkesförberedande program – och förhållandevis låg andel elever med mycket utbildningskapital – återfinns på den östra sidan av ån och närmare bestämt i industriområdet Boländerna. De fristående skolorna som finns med i undersökningen ligger på den östra sidan, vilket även Internationella gymnasiet och IT-gymnasiet gör. Att hitta lokaler för de fristående skolorna i de centrala delarna av Uppsala är säkerligen inte det lättaste och lokalfrågan är inte oväsentlig i kampen om eleverna. Även om läget på skolan inte på något sätt är avgörande för vilka elever som rekryteras kan man tänka sig att ett centralt läge i kombination med attraktiva lokaler ger en konkurrensfördel. GUC ligger förhållandevis långt från stadskärnan men har i gengäld mycket moderna lokaler.

Att skollokalerna är en betydelsefull faktor i konkurrensen om elever vittnar intervjuerna med skolledarna om. Celsiusskolan, Fyrissskolan och Ekebysskolan har när intervjuerna genomförs ombyggnader på gång och det är uppenbart att en stor del av rektorens tid går åt att projektera, planera och bevaka att ombyggnaderna blir av och inte försvinner ner i kommunens besparingspaket. Med en nybyggd skola följer inte bara moderna lokaler utan det möjliggör även att de senaste pedagogiska visionerna kan iscensättas. I samband med ombyggnationer kan en inre omorganisation lättare drivas igenom med arbetslag och mer så kallad elevcenterad undervisning vilket innebär små grupprum försedda med datorer, för att ta ett exempel. Dessutom kommer sannolikt inte en nyupprustad skola att utsättas för några större nedskärningar av antalet elever.

Vi skulle därmed kunna sluta oss till att skolornas olika förutsättningar vad gäller lokaler är en del av insatsen i konkurrensen om elever. Men det hela är komplext. En skola som ligger i periferin kan kompenseras i attraktivitet av modernt utformade lokaler, samtidigt som en sliten skola kan vara populär därför att den ligger i centrala Uppsala.

Rummet av gymnasieutbildningar

Vi använder oss av korrespondensanalys för att få fram relationerna mellan skolornas utbildningar med utgångspunkt i vilka elever som går på de olika programmen. Korrespondensanalysen transformerar de skillnader som finns mellan variabler (exempelvis social grupp, val av utbildning, kön) till geometriska avstånd som sedan visas i form av olika axlar (dimensioner) i ett mångdimensionellt rum. Den första dimensionen är den axel som förklarar mest av spridningen, den andra dimensionen förklarar spridningen näst bäst – med hänsyn tagen till de skillnader som redogjorts för i den första dimensionen – osv.⁷⁶

⁷⁶ För en introduktion till korrespondensanalys och en genomgång av skillnaden mellan denna statistiska metod och mer klassisk statistik, se Donald Broady, *Sociologi och epistemologi. Om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*, LHS Förlag, Stockholm, (1990) 1991, s. 485-527. Se även Brigitte Le Roux & Henry Rouanet, *Geometric Data Analysis: From Correspondence Analysis to Structured Data Analysis*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht 2004 och Johs. Hjellbrekke, *Införing i korrespondensanalys*, 1999, Bergen, Fagboksförlaget.

De sociala grupperna representeras av trianglar och skolornas olika utbildningar är cirklar. De olika storlekarna på symbolerna representerar antalet individer. Att Fyrisskolans NVNA har den största symbolen av alla utbildningar innebär att det är den största utbildningen i regionen.

Grafen har formen av en triangel. I den vänstra delen av triangelns bas finner sönerna och olika typer av traditionellt sett manliga yrkesförberedande program och i triangelns högra bas återfinns de döttrar som valt att gå traditionellt sett kvinnliga yrkesförberedande program. I triangelns topp har vi Katedralskolans och Lundellska skolans NVNA. Lundellska skolans NV-LG ligger också i den allra översta delen av grafen. Dessa båda skolors samhällsvetenskapliga utbildningar placerar sig också jämförelsevis norrut i grafen.

Hur ska vi förstå grafens struktur och vad förklarar egentligen de två dimensionerna? Om vi börjar med den första dimensionen visar den på en könsdimension. Sönerna hamnar till vänster och döttrarna på den högra sidan och som följd av detta hamnar manliga yrkesförberedande program till vänster och kvinnliga sådana till höger. Eftersom den första dimensionen förklarar de största skillnaderna i materialet kan vi sluta oss till att med den typ av aktiva variabler som vi har använt oss av, är kön den faktor som förklarar mest av skillnaderna i materialet. Gymnasieskolan är således fortfarande en könssegregerad institution. Den andra dimensionen skiljer mellan elever som har mycket nedärvda kapitaltillgångar – framför allt utbildningskapital – som vi hittar i den övre delen av grafen och de som har mindre av resurser. Söner och döttrar till läkare, högre lärare samt civilingenjörer hamnar i den översta delen av grafen vilket står för långa prestigefyllda utbildningsinvesteringar. I den nedre delen av den andra dimensionen återfinns söner och döttrar till olika arbetarklassfraktioner, grupper som har knappa utbildningstillgångar. Den andra axeln kan alltså tolkas som skillnad i kapitalvolym. Den slutsats vi kan dra av den triangelformade strukturen, med kapitalstarka grupper i dess topp, är att den akademiska elitens söner och döttrar hamnar på samma program, nämligen på NV och då framför allt på Katedralskolan och Lundellska skolans NV. Statistiskt är skillnaderna mellan könen som minst bland elever som är rustade med mycket utbildningskapital medan det motsatta gäller för elever med ringa mängder av kapital. Hos arbetarklassens olika grupper är skillnaderna som störst mellan könen, sönerna läser på yrkesförberedande program med manliga förtecken (exempelvis BP, FP och EC) och döttrarna väljer att inrikta sin yrkesbana mot klassiska kvinnliga yrken (exempelvis OP och BF).

Vi kan även utläsa en dominans mellan regionens olika kommuner i grafen. Tierps olika utbildningar – inklusive NV – hamnar längst ner i grafen vilket innebär låg social rekrytering. Bruksgymnasiet och Forsmarks skola i Östhammar har något högre social rekrytering men deras NV har betydligt lägre social rekrytering än vad Uppsalaskolornas NV har, och då lägre framför allt i jämförelse med NV på Katedralskolan och Lundellska skolan.

Mellan de olika yrkesförberedande programmen finner vi en rangordning där EC har högre social rekrytering än BP, som dock har något högre social rekrytering än FP. Bland de flickdominerade programmen har HP högre social rekrytering än OP och BF.

Vi kan även spåra hierarkier inom olika program. Inom SP har på de flesta skolorna SPSA den högsta sociala rekryteringen. Intressant är att NVTE på Fyrisskolan har något högre social rekrytering än NVNA på samma skola. I riket i övrigt är tendensen att NVTE rekryterar ur lägre sociala skikt än NVNA, men vi måste då samtidigt komma ihåg att den yttersta akademiska eliten i Uppsala placerar sina barn först och främst på Katedralskolan och Lundellska skolans NVNA (och NVLG) och ur detta perspektiv följer Uppsalaregionen samma logik som riket i övrigt. Vi kan se i grafen att dessa båda skolors utbildningar dominerar rummet av utbildningar. Den övre delen av grafen utgörs till stora delar av dessa båda skolors studieförberedande utbildningar.

Graf 1 visar den sociala rekryteringen, eller vad eleverna har med sig i form av kapitaltillgångar hemifrån, men den säger inget om den meritokratiska rekryteringen, i alla fall inte direkt. Vi har tidigare visat vilka utbildningar som har elever med stora andelar höga betyg och detta hänger delvis samman med den sociala bakgrunden, men fallet Forsmarks skola är

ett exempel där det skiljer sig åt. Forsmarks NV har förhållandevis låg social rekrytering (jämfört med Katedralskolans och Lundellska skolans NV) men vi har tidigare sett att Forsmarks skola har den allra största andelen elever med höga betyg. Vi skulle här kunna tala om olika typer av rekrytering, en som först och främst grundar sig på sociala karaktäristika och en på mer meritokratisk rekrytering. För en skola som Katedralskolan sammanfaller dessa båda rekryteringsprofiler och man får dels elever ur högre sociala skikt men även högpresterande elever.

Ett annat intressant resultat är att det inte tycks finnas någon särskild stark uppdelning mellan en akademisk och en ekonomisk elit (det vill säga en elit som först och främst vilar på ekonomiska tillgångar). Det verkar således som om den akademiska eliten i Uppsala dominerar och grupper som exempelvis företagsledare intar inte någon utmärkande position.

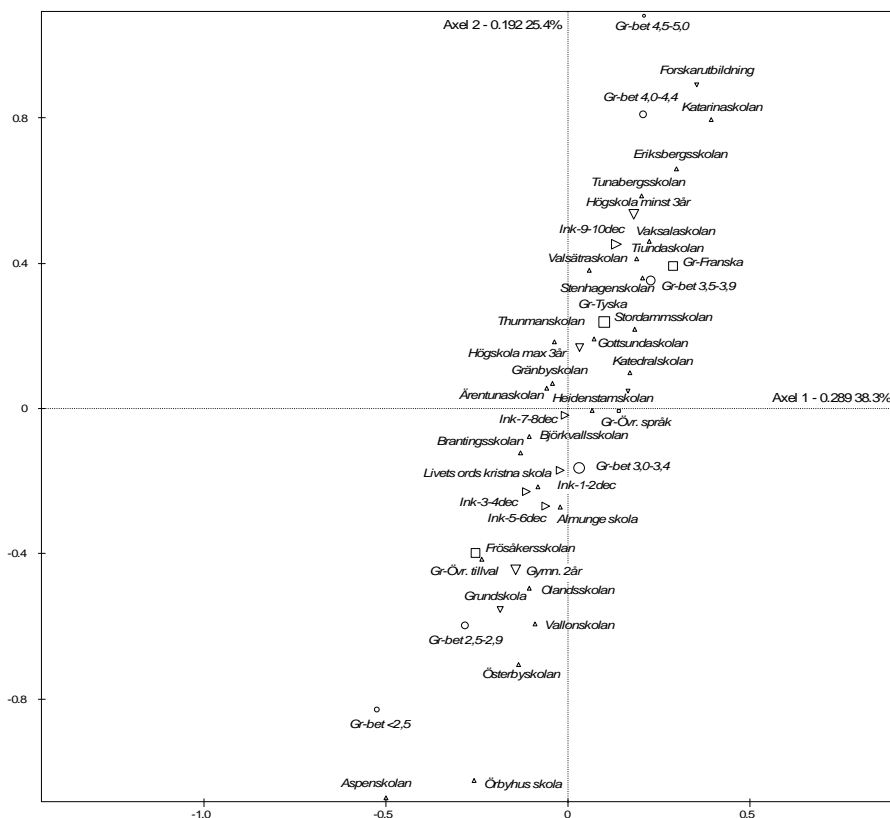
Om vi gör en något mer fin indelning av de sociala grupperna (27 sociala grupper i stället för 14) får vi resultatet att på Katedralskolans NVNA är läkarbarnen överrepresenterade 2,4 gånger, universitetsläraryrarna 1,6 gånger, civilingenjörsbarnen 1,4 gånger och ämnesläraryrarna 1,3 gånger (se Tabell 54). På Lundellska skolans NVLG är läkarbarnen överrepresenterade 1,5 gånger, civilingenjörsbarnen 1,5 gånger, universitetsläraryrarna 3,0 gånger och ämnesläraryrarna är ungefär dubbelt så många.⁷⁹ Den akademiska eliten ser uppenbarligen dessa två skolor som de främsta alternativen. NVLG på Forsmarks skola verkar dra till sig en medelklass orienterad mot privat sektor (tekniker inom privat sektor, tjänstemän på mellannivå inom privat sektor och poliser är överrepresenterade). Värt att notera är dock att grupper som är mer orienterade mot privat sektor, som företagsledare, högre tjänstemän i privat sektor, tekniker inom privat sektor, sprider ut sig mycket mer än vad den kulturella eliten tycks göra. Dessa grupper är helt enkelt inte lika selektiva vad det gäller utbildningsval.

De fristående skolorna i Uppsala, Livets ords kristna gymnasium och GUC utgör i konkurrensen om de bemedlade eleverna inget hot för de kommunala skolorna med anciennitet. Vi hittar dessa skolors utbildningar i grafens mitt och nedre delar. Bilden skiljer sig väsentligt från hur det ser ut i Stockholm där fristående skolor som Viktor Rydberg och Internationella gymnasiet konkurrerar om elever med högt socialt ursprung och med de bästa betygen, motsvarande fristående skolor finns inte i Uppsala vid den undersökta tidpunkten.

När man har konstruerat rummet av utbildningar kan man undersöka var andra, så kallade supplementära, egenskaper placerar sig någonstans. De supplementära variablerna (medelbetyg från grundskolan, språkval i grundskolan, grundskola, föräldrarnas högsta utbildningsnivå och inkomst) bygger inte upp rummet utan placeras in i den redan rådande strukturen (se Graf 2).

⁷⁹ Beräkningarna är gjorda på så sätt att vi har tittat på hur stor andel av alla elever i kommunen som har ett visst socialt ursprung - läkarbarnen utgör exempelvis 3,6 procent, barn till civilingenjörer 3,9 procent, barn till universitetslärare 2,7 procent och ämnesläraryrarna 2,8 procent (samtliga dessa grupper är överrepresenterade i Uppsala jämfört med riket). Sedan har vi studerat hur många av dem som läser på en viss utbildning på en viss skola och jämfört med genomsnittet för gruppen. På Lundellska NV-LG går det exempelvis 9,6 procent civilingenjörsbarn, vilket utgör 1,5 fler än det genomsnittliga värdet på 3,9 procent.

Graf 2 Korrespondensanalys av Uppsalaregionen, supplementära variabler, grundskolebetyg, grundskola, språk i grundskola, föräldrarnas utbildning och inkomst, 1997-2000.

För det första visar grafen att de supplementära variablerna först och främst struktureras efter den andra axeln, det vill säga enligt en social hierarkisk princip. Detta innebär att elevernas grundskolebetyg följer föräldrarnas utbildningsnivå och inkomstkurva. Utbildningsnivån betyder dock mer än vad inkomsten gör. För det andra ser vi att elevernas egna betyg är viktigare för gymnasievalet än föräldrarnas utbildningsnivå och inkomst. För det tredje kan konstateras att de olika grundskolorna skiljer sig väsentligt åt i sin placering i rummet. Grundskolor med elever med mycket tillgångar såväl nedärvda som förvärvade är Katarinaskolan, Eriksbergsskolan och Tunabergsskolan. Katarinaskolan intar den mest extrema positionen. I den nedre delen av grafen, där elever med lite tillgångar återfinns, hamnar skolor som Aspenskolan, Örbyhus skola och Österbyskolan. Grafen visar även att välja franska i grundskolan är något mer särskiljande än att välja tyska.

Sammanfattningsvis kan vi utifrån korrespondensanalysen sluta oss till att det i Uppsala finns två skolor som dominerar rummet av utbildningar, om vi ser till socialt ursprung och kön. I en region med en koncentration av akademiskt kapital tycks Katedralskolan och Lundellska skolans naturvetenskapliga program vara det slags utbildningsbana som denna mycket utbildningsstarka elit anser det mödan värt att investera i.

Avslutande ord

Om vi ska försöka oss på att sammanfatta Uppsala gymnasieskolas särdrag är den första fråga som måste besvaras, särdrag i förhållande till vad? Är det ett riksgenomsnitt som ska vara vägledande i jämförandet eller Stockholm eller någon annan närliggande kommun? Svaret är inte på något sätt givet. Ett riksgenomsnitt säger väldigt mycket och samtidigt ganska lite. En

spegling av en kommuns struktur mot ett genomsnitt för hela landet kan visst vara värdefull, men det är viktigt att hela tiden ha i åtanke att kommunerna skiljer sig väsentligt åt och att ett genomsnitt suddar ut dessa skillnader. I rapporten finns jämförelser av båda slag, dels till riket och dels till Stockholm och närliggande kommuner, detta för att på lite olika sätt försöka förstå Uppsala gymnasieskola. Även om Stockholms utbildningsutbud ligger nära är det få som väljer att söka sig dit. De allra flesta stannar kvar i Uppsala.

Intagningssystemet, med intag på försthandsval av program, är en liten specialitet i Uppsala. I stället för närhetsprincipen har man i Stockholm valt betygsintag, vilket alltså inte är fallet i Uppsala. Det myller av olika inriktningar som finns i kommunen är med största sannolikhet ett resultat av intagningssystemet, eftersom elever kan önska inriktning och därigenom göra ett skolval indirekt. Många Uppsalaelever har högutbildade föräldrar och förmodligen är detta en förklaring till att så stor andel väljer naturvetenskapligt program (det går från 13 procent till 10 procent i riket medan andelen var 16-20 procent i Uppsala under perioden 1997-2001). Många yrkesförberedande program är små i kommunen men det finns framför allt ett som är stort, medieprogrammet. Genom att niondeklassarna tas in på sitt önskade program har medieprogrammet kunnat växa i takt med att mediebranschen ökat i attraktivitet. Medieprogrammet är förlagt till GUC. Skolan är omdebatterad. Detta tycks till stor del bero av dess komplicerade ägandeförhållande – skolan startades på företagsinitiativ men större delen av koncernen har kommit att ägas av Uppsala kommun tillsammans med några kranskommuner. Dess ägandeform i kombination med att medieprogrammet är dyrt och växer gör att skolan har hamnat i strålkastarljuset.

Andelen elever som går på fristående skola har ökat i Uppsala (precis som i riket). Ett annat särdrag som blir synligt i jämförelsen med Stockholm är de fristående skolornas jämförelsevis låga sociala rekrytering i Uppsala. Motsvarigheter till Internationella gymnasiet eller Viktor Rydberg gymnasium i Stockholm finns inte.

Skolorna i Uppsala skiljer sig åt. Somliga är utpräglade yrkesförberedande skolor, andra har nästan bara studieförberedande program. Delvis beroende av programutbudet blir några skolor pojkskolor och andra mer eller mindre flickskolor. Socialt sett har Katedralskolan och Lundellska skolan ohotade positioner i kommunen. Ingen fristående skola utmanar deras dominerande ställning. Hit kommer många elever med höga betyg från grundskolan och med mycket nedärvt utbildningskapital i bagaget. Det är uppenbart hur det naturvetenskapliga programmet hänger samman med en hög social rekrytering, och då framför allt det naturvetenskapliga programmet med naturvetenskaplig inriktning (och lokal inriktning) som har den största överrepresentationen av högre tjänstemannabarn av samtliga program. Skolor som inte erbjuder det naturvetenskapliga programmet har således en lägre social rekrytering.

När även Tierp och Östhammar kommun tas med i analysen kan man se hur en geografisk dimension slår igenom. De båda grannkommunerna har en helt annan demografisk sammansättning än Uppsala, vilket leder till att deras skolor rekryterar elever med mindre tillgångar.

Ser vi till invandring har Celsiusskolan störst andel elever med invandrarbakgrund. Skolans förhållandevis låga attraktivitet beror troligen av dess höga andel elever med utländsk härkomst. Svenskfödda elever väljer inte i lika stor utsträckning aktivt till Celsiusskolan som till andra skolor i kommunen. Kommunens strategi för att motverka att vissa skolor blir populärare än andra tycks vara att placera attraktiva program på skolor som är mindre populära. Även Fyrisskolan och Lundellska skolan har relativt hög andel elever med utländsk härkomst.

Så till den meritokratiska rekryteringen. Forsmarks skola ligger i topp vad gäller andel elever med höga grundskolebetyg. Detta är inte så konstigt eftersom man har riksintag baserat på betyg. Skolan tappar dock elever med de högsta grundskolebetygen under den undersökta perioden 1997-2001. Katedralskolan och Lundellska skolan har också stor andel elever med höga betyg. Andra betygsmissiga tendenser är att Bolandsskolan tycks öka sin andel elever med låga betyg liksom Fyrisskolan och GUC, medan Ekebyskolan får något färre ”lågpresterande” elever. Slående är att flickor och pojkar med höga betyg väljer samma

program, och de tycks även rangordna programmen på ett i stort sett identiskt vis. Det är olika inriktningar på det naturvetenskapliga programmet som drar till sig ”högpresterande” elever. Ser vi endast till betygen ligger det samhällsvetenskapliga och tekniska programmet närmare varandra än vad det naturvetenskapliga och tekniska programmet gör. El-, fordons- och medieprogrammet tappar mark betygsmässigt, de får större andelar elever med låga betyg under den undersökta perioden. De som lyckas i grundskolan verkar fortsätta att göra det i gymnasiet. Det är elever från ”natur” som lyckas bäst i gymnasiet – detta till trots att det naturvetenskapliga programmet anses som den svåraste gymnasieutbildningen. Andelen elever som går ut med de högsta betygen från gymnasiet nästan fördubblas under perioden 1997-1999.

Korrespondensanalysen visar att gymnasieskolan fortfarande är en könssegregerad institution. Kön är den faktor som förklarar mest när vi laborerar med social grupp och kön. Korrespondensanalysen lyfter fram en triangelformad struktur med kapitalstarka grupper i dess topp. Den akademiska elitens söner och döttrar hamnar på samma program, nämligen på ”natur” och då framför allt på Katedralskolans och Lundellska skolans naturvetenskapliga program. På dessa skolors NV program är läkarbarnen, universitetsläraryrken, civilingenjörsbarnen och ämnesläraryrken överrepresenterade. Hos arbetarklassens olika grupper är skillnaderna som störst mellan könen, sönerna läser på yrkesförberedande program med manliga förtecken (exempelvis bygg-, fordons- och elprogrammet) och döttrarna väljer att inrikta sin yrkesbana mot klassiska kvinnliga yrken (exempelvis omvårdnads- och barn och fritidsprogrammet).

Det naturvetenskapliga programmet har en särställning i Uppsala. Lika lite som någon skola tycks kunna hota de äldre läroverken, kan något program hota det naturvetenskapliga programmets position. En möjlig förklaring till detta är att ekonomiskt kapitalstarka grupper är jämförelsevis svagt representerade i Uppsala, vilket leder till att ekonomiska och tekniska utbildningar intar mer dominerade positioner än vad som är fallet i exempelvis Stockholm.

Uppsalas gymnasieskola finns och verkar i en akademisk kontext. Detta får konsekvenser för hur utbildningsmarknaden ser ut. Med mycket utbildningstillgångar följer att vissa program väljs framför andra, vissa skolor blir mer populära än andra, skolframgångarna större än i andra kommuner och så vidare. Några av dessa konsekvenser har vi kunnat peka på och ringa in inom ramen för denna undersökning.

Appendix

Tabell 7 Gymnasieprogram- och grenförkortningar.

Program- och grenförkortningar för gymnasieprogrammen	
BF	Barn- fritidsprogrammet
BP	Byggprogrammet
EC	Elprogrammet
EN	Energiprogrammet
ES	Estetiska programmet
FP	Fordonsprogrammet
HP	Handelsprogrammet
HR	Hotell- och restaurangprogrammet
HV	Hantverksprogrammet
IB	International baccalaureate
IP	Industriprogrammet
IV	Individuella programmet
MP	Medieprogrammet
NP	Naturbruksprogrammet
NVMD	Naturvetenskapliga programmet, matematik och data inriktning
NV-LG	Naturvetenskapliga programmet, lokal gren
NVNV/NVNA	Naturvetenskapliga programmet, naturvetenskaplig gren/inriktning
NVTE	Naturvetenskapliga programmet, teknisk gren
OP	Omvårdnadsprogrammet
SM	Specialutformat program
SM-YF	Specialutformat program, yrkesförberedande
SPE	Samhällsvetenskapliga programmet, engelskspråkig
SPEK/SPEI	Samhällsvetenskapliga programmet, ekonomisk gren/inriktning
SPHU	Samhällsvetenskapliga programmet, humanistisk gren
SP-LG	Samhällsvetenskapliga programmet, lokal gren
SPSP/SPSA	Samhällsvetenskapliga programmet, samhällsvetenskaplig gren/inriktning
SPKU	Samhällsvetenskapliga programmet, kulturinriktning
SPSK	Samhällsvetenskapliga programmet, språkinriktning

Tabell 8 Näringsgrenstruktur i riket och i Uppsala kommun. Förvärvsarbetande över 16 år med bostad i aktuell region (dvs riket och Uppsala kommun) år 2001.

Ar 2001		Riket		Uppsala	
		Andel/kön	Andel/tot	Andel/kön	Andel/tot
Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske	män	1,4	1,8	0,9	1,2
	kvinnor	0,4		0,3	
Utvinning av mineral, tillverkningsindustri	män	13,6	18,4	6,0	9,0
	kvinnor	4,8		3,0	
Energi- o vattenförsörjning, avfallshantering	män	0,7	0,8	0,5	0,6
	kvinnor	0,2		0,1	
Byggindustri	män	5,3	5,8	5,0	5,4
	kvinnor	0,5		0,4	
Handel; transport, magasinering; kommunikation	män	11,3	18,5	11,3	18,0
	kvinnor	7,1		6,8	
Personliga och kulturella tjänster	män	2,9	6,7	3,4	7,3
	kvinnor	3,8		3,9	
Kreditinstitut, fastighetsförvalt, företagstjänster	män	7,9	13,8	9,0	14,6
	kvinnor	5,9		5,6	
Civila myndigheter, försvar; internat. organisationer	män	2,6	5,5	3,2	6,7
	kvinnor	2,9		3,5	
Forskning o utveckling; utbildning	män	2,9	8,5	6,3	15,2
	kvinnor	5,6		8,9	
Hälso- och sjukvård, socialtjänst; veterinärer	män	2,5	18,4	4,2	20,8
	kvinnor	15,8		16,5	
Näringsgren okänd	män	1,0	1,9	0,8	1,2
	kvinnor	0,9		0,4	
	Andel/tot	100	100	100	100
	N	4101856		92196	

Tabell 9 Avtal om gymnasieutbildningar mellan regionens kommuner.

Östhammar avtal med ->	Uppsala Byggprogrammet Elprogrammet Energiprogrammet Estetiskt program Fordonsprogrammet Hantverksprogrammet Hotell- och restaurangprogrammet Medieprogrammet Livsmedelprogrammet Specialutformat program frisör Specialutformat program florist Specialutformat program apotekstekniker
Uppsala avtal med ->	Östhammar Industriprogrammet Teknikprogrammet
Tierp avtal med ->	Uppsala Byggprogrammet Energiprogrammet Estetiskt program Fordonsprogrammet Hantverksprogrammet Hotell- och restaurangprogrammet Livsmedelsprogrammet Medieprogrammet Specialutformat program frisör Specialutformat program florist Specialutformat program apotekstekniker Specialutformat program aspergerelever

Tabell 10 Elevflödet med utgångspunkt i var eleverna gick ur årskurs nio (Uppsala läns kommuner är medtagna) och i vilken kommun de går årskurs två i gymnasiet.

År 1997 grundskolekommun/ gymnasiekommun	Enköping	Häbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar	N
Ej gymnasiet	0,3	1,6	2,2	1,9	1,9	1,4	54
Enköping	89,2	73,7	0,0	0,3	0,0	0,4	493
Gävle	0,0	0,0	2,6	0,1	89,3	0,0	100
Stockholm	0,0	0,5	0,4	0,8	0,0	0,4	20
Tierp	0,0	0,0	73,8	0,0	1,0	0,7	173
Upplands-Bro	0,3	10,5	0,0	0,2	0,0	0,4	27
Uppsala	6,7	8,4	17,5	93,6	1,0	26,4	2057
Östhammar	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	65,6	185
Övriga	3,6	5,3	3,5	2,8	6,8	4,7	109
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	
N	388	190	229	2032	103	276	3218
År 1998	Enköping	Häbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar	N
Ej gymnasiet	1,4	10,8	2,3	2,5	1,0	1,0	88
Enköping	77,2	59,1	0,0	0,1	0,0	0,0	444
Gävle	0,0	0,0	3,6	0,0	74,3	0,3	84
Stockholm	1,2	3,4	0,5	0,2	0,0	0,0	18
Tierp	0,0	0,0	71,6	0,1	8,9	0,7	172
Upplands-Bro	0,7	13,3	0,0	0,0	0,0	0,3	31
Uppsala	11,5	7,4	16,7	94,9	0,0	30,1	2112
Östhammar	0,0	0,0	0,9	0,1	0,0	62,6	185
Övriga	7,9	5,9	4,5	2,0	15,8	4,8	126
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	
N	416	203	222	2029	101	289	3260
År 1999	Enköping	Häbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar	N
Ej gymnasiet	1,4	1,9	3,8	1,9	5,5	1,3	66
Enköping	80,6	49,8	0,0	0,0	0,0	0,3	452
Gävle	0,2	0,0	1,4	0,0	81,7	0,0	93
Häbo	0,0	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	20
Järfälla	0,0	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0	21
Stockholm	0,9	4,7	0,0	0,6	0,0	0,7	28
Tierp	0,0	0,0	74,5	0,0	3,7	0,0	163
Upplands-Bro	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,3	18
Uppsala	9,3	9,9	16,5	95,5	0,9	38,0	2140
Östhammar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	56,8	173
Övriga	7,5	6,6	3,8	1,9	8,3	2,6	109
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	
N	428	213	212	2018	109	303	3283
År 2000	Enköping	Häbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar	N
Ej gymnasiet	1,2	3,0	3,7	2,5	0,0	1,9	76
Enköping	83,2	10,4	0,0	0,1	0,0	0,0	376
Gävle	0,0	0,0	4,1	0,0	76,2	0,8	90
Häbo	0,0	53,2	0,0	0,0	0,0	0,0	107
Stockholm	0,2	3,5	0,0	0,3	0,0	0,0	15
Tierp	0,0	0,0	69,7	0,2	2,0	0,4	175
Uppsala	10,9	9,5	18,3	94,4	4,0	18,3	2079
Östhammar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	75,3	199
Övriga	4,5	20,4	4,1	2,3	17,8	3,4	144
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	
N	423	201	241	2032	101	263	3261
År 2001	Enköping	Häbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar	N
Ej Gymnasiet	1,5	4,8	1,7	2,1	0,0	1,2	72
Enköping	79,0	23,7	0,0	0,0	0,0	0,3	431
Gävle	0,0	0,0	3,4	0,0	64,4	0,6	86
Häbo	0,0	43,4	0,0	0,0	0,0	0,0	99
Järfälla	0,2	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17
Stockholm	2,1	3,9	0,4	0,5	0,0	0,3	32
Tierp	0,0	0,0	78,8	0,0	16,9	0,3	207
Uppsala	11,8	7,5	12,3	94,6	1,7	16,7	2226
Östhammar	0,2	0,0	0,4	0,2	0,0	74,3	260
Övriga	5,3	9,6	3,0	2,6	16,9	6,4	153
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	
N	476	228	236	2183	118	342	3583

Tabell 11 Avgångselever årskurs nio år 1997-2001 från Tierp, Östhammar och Uppsala och ort för gymnasiestudier.

År	Uppsala	Tierp	Östhammar	Ej gymnasiet	Annan kommun	Andel/tot	N
1997	93,6	0	0,2	1,9	4,3	100	2032
1998	94,9	0,1	0,1	2,5	2,4	100	2029
1999	95,5	0	0	1,9	2,6	100	2018
2000	94,4	0,2	0	2,5	2,9	100	2032
2001	94,6	0	0,2	2,1	3,1	100	2183
	Tierp	Uppsala	Östhammar	Ej gymnasiet	Annan kommun		
1997	73,8	17,5	0	2,2	6,6	100	229
1998	71,6	16,7	0,9	2,3	8,6	100	222
1999	74,5	16,5	0	3,8	5,2	100	212
2000	69,7	18,3	0	3,7	8,3	100	241
2001	78,8	12,3	0,4	1,7	6,8	100	236
	Östhammar	Uppsala	Tierp	Ej gymnasiet	Annan kommun		
1997	65,6	26,4	0,7	1,4	5,8	100	276
1998	62,6	30,1	0,7	1,0	5,5	100	289
1999	56,8	38,0	0	1,3	4,0	100	303
2000	75,3	18,3	0,4	1,9	4,2	100	263
2001	74,3	16,7	0,3	1,2	7,6	100	342

Tabell 12 Elevflödet med utgångspunkt i vilken kommun som eleverna i årskurs två på gymnasiet har gått ur årskurs nio.

Enköping							
År	1997	1998	1999	2000	2001	1997-2001	N
Ej grundskola	1,4	1,1	0,9	0,9	1,7	1,2	28
Enköping	66,8	68,9	70,0	74,5	82,3	72,0	1684
Häbo	28,0	23,7	25,0	19,6	10,0	21,9	512
Uppsala	0,3	2,1	0,2	0,7	0,7	0,8	19
Järfälla	0,5	1,1	0,5	0,2	0,2	0,5	12
Övriga	2,9	3,2	3,4	4,1	5,0	3,6	85
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	2340
N	585	469	440	444	402	2340	
Häbo							
År	2000	2001	2000-2001	N			
Häbo	0	89,6	82,6	95			
Övriga	100	10,4	17,4	20			
Andel/tot	100	100	100	115			
N	9	106	115				
Tierp							
År	1997	1998	1999	2000	2001	1997-2001	N
Ej grundskola	1,1	1,2	0,6	0,0	0,0	0,6	5
Tierp	93,1	93,4	85,6	90,0	86,4	89,7	752
Älvkarleby	0,0	0,6	5,6	4,4	2,3	2,5	21
Östhammar	0,6	1,2	1,3	0,6	7,9	2,4	20
Heby	4,0	2,4	1,3	0,6	1,1	1,9	16
Uppsala	0,0	0,0	1,9	1,3	0,6	0,7	6
Övriga	1,1	1,2	3,7	3,1	1,7	2,1	18
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	838
N	174	167	160	160	177	838	
Uppsala							
År	1997	1998	1999	2000	2001	1997-2001	N
Ej grundskola	2,3	1,9	2,1	2,2	2,3	2,2	259
Uppsala	78,3	78,5	78,9	77,5	77,4	78,1	9378
Heby	3,1	4,0	4,4	4,1	5,2	4,2	501
Östhammar	4,0	4,0	3,5	4,8	2,3	3,7	447
Tierp	2,1	1,6	2,0	1,5	2,0	1,8	221
Enköping	1,3	1,2	2,0	1,6	1,9	1,6	192
Häbo	0,5	0,8	0,7	0,9	0,8	0,7	89
Norrälje	0,6	0,5	1,0	0,6	1,0	0,7	89
Sigtuna	0,5	0,9	0,5	0,6	0,7	0,6	75
Sala	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	42
Stockholm	0,5	0,3	0,2	0,3	0,5	0,3	41
Övriga	6,2	5,7	4,6	5,6	5,9	5,6	673
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	12007
N	2397	2396	2349	2441	2424	12007	
Östhammar							
År	1997	1998	1999	2000	2001	1997-2001	N
Ej grundskola	3,3	0,8	0,8	0,0	0,4	1,1	14
Östhammar	69,5	68,6	69,8	68,7	72,0	69,7	852
Uppsala	1,9	2,9	2,1	4,4	6,3	3,4	42
Tierp	1,5	2,9	3,7	2,6	2,5	2,6	32
Norrälje	1,1	3,3	2,9	4,4	0,4	2,4	29
Östersund	0,7	0,8	2,1	1,8	0,8	1,2	15
Gävle	1,1	1,6	1,2	0,0	1,7	1,1	14
Gotland	0,4	1,6	0,4	1,8	0,4	0,9	11
Katrineholm	0,4	0,8	1,2	0,9	0,4	0,7	9
Sigtuna	1,9	0,0	0,4	0,4	0,8	0,7	9
Haninge	1,5	0,0	0,8	0,4	0,4	0,7	8
Nynäshamn	1,5	0,4	0,8	0,4	0,0	0,7	8
Stockholm	1,1	1,6	0,0	0,0	0,4	0,7	8
Övriga	14,1	14,7	13,6	14,1	13,4	14,0	171
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	1222
N	269	245	242	227	239	1222	

Tabell 13 Elevflödet med utgångspunkt i var eleverna går ur årskurs nio (Uppsala läns kommuner medtagna) och i vilken kommun de sedan avslutar sina gymnasiestudier.

	År	Ej avslutad gym	Enköping	Sala	Strängnäs	Upplands-Bro	Uppsala	Västernäs	Åre	Övriga	Andel/tot	N	
Enköping	1994	18,2	70,5	0,3	0,0	0,3	6,3	1,8	0,0	2,8	100	396	
	1995	19,1	70,0	0,5	0,2	0,0	6,0	1,6	0,0	2,6	100	430	
	1996	18,4	71,9	0,0	0,0	0,0	5,5	1,7	0,4	2,1	100	474	
	1997	18,8	70,4	0,3	0,3	0,5	6,2	0,8	0,5	2,3	100	388	
	1998	40,1	47,8	0,5	1,7	0,7	5,0	1,4	0,5	2,2	100	416	
	N	481	1393	6	9	6	122	31	6	50	2104		
	År	Ej avslutad gym	Enköping	Järfälla	Sigtuna	Stockholm	Upplands-Bro	Uppsala	Västernäs	Övriga	Andel/tot	N	
Häbo	1994	18,6	61,9	0,4	2,7	4,0	2,7	6,6	0,0	3,1	100	226	
	1995	26,0	57,3	1,8	2,6	1,3	2,6	3,5	1,3	3,5	100	227	
	1996	21,7	58,4	2,7	1,4	3,2	6,3	4,1	0,5	1,8	100	221	
	1997	22,6	51,1	1,6	1,1	0,0	12,1	7,9	0,0	3,7	100	190	
	1998	38,4	36,9	1,0	1,0	2,5	7,4	6,4	2,0	4,4	100	203	
	N	270	571	16	19	24	64	60	8	35	1067		
	År	Ej avslutad gym	Gräve	Stockholm	Tierp	Uppsala	Östhammar	Övriga	Andel	N			
Tierp	1994	19,9	5,1	0,5	55,6	14,4	2,8	1,9	100	216			
	1995	23,6	1,2	0,0	57,5	9,7	4,2	3,9	100	259			
	1996	18,0	1,3	1,7	56,1	18,4	1,7	2,9	100	239			
	1997	25,3	1,7	0,0	53,3	14,4	2,2	3,1	100	229			
	1998	37,4	2,3	0,5	40,1	11,3	3,6	5,0	100	222			
	N	288	26	6	614	158	34	39	1165				
	År	Ej avslutad gym	Enköping	Göteborg	Sigtuna	Stockholm	Uppsala	Västernäs	Åre	Östhammar	Övriga	Andel/tot	N
Uppsala	1994	24,0	0,1	0,2	0,1	0,1	73,8	0,3	0,0	0,2	1,2	100	1782
	1995	21,7	0,3	0,1	0,1	0,7	73,9	0,4	0,3	0,3	2,4	100	1951
	1996	22,5	0,1	0,1	0,1	0,2	74,8	0,2	0,0	0,2	1,7	100	2032
	1997	23,2	0,2	0,0	0,1	0,9	72,7	0,1	0,2	0,2	2,2	100	2032
	1998	38,1	0,0	0,1	0,2	0,3	59,7	0,0	0,0	0,2	1,1	100	2029
	N	2554	14	10	13	43	6966	21	11	23	171	9826	
	År	Ej avslutad gym	Gräve	Sandviken	Tierp	Uppsala	Östhammar	Övriga	Andel/tot	N			
Älvkarleby	1994	26,9	58,1	6,5	2,2	2,2	1,1	3,2	100	93			
	1995	28,7	64,8	1,9	1,9	0,9	0,0	1,9	100	108			
	1996	27,8	65,2	1,7	0,0	2,6	1,7	0,9	100	115			
	1997	25,2	67,0	4,9	1,0	0,0	1,0	1,0	100	103			
	1998	34,7	49,5	5,0	5,9	1,0	2,0	2,0	100	101			
	N	149	318	20	11	7	6	9	520				
	År	Ej avslutad gym	Enköping	Norrålle	Tierp	Uppsala	Östhammar	Övriga	Andel/tot	N			
Östhammar	1994	27,5	0,0	1,0	0,0	24,7	42,6	4,1	100	291			
	1995	22,8	1,3	0,3	0,7	22,1	49,5	3,3	100	303			
	1996	25,0	0,3	0,6	0,3	26,5	43,1	4,2	100	332			
	1997	17,4	0,7	0,0	0,7	23,6	52,2	5,4	100	276			
	1998	34,6	0,0	0,0	0,3	17,0	43,3	4,8	100	289			
	N	380	7	6	6	341	686	65	1491				

Tabell 14 Totala antalet elever år 1997-2001 i Uppsalaregionens skolor.

År	1997	1998	1999	2000	2001	N
Fyrisskolan	1137	1275	1268	1231	1225	6136
Bolandsskolan	755	770	860	988	1102	4475
Lundellska skolan	628	903	956	934	987	4408
GUC	594	697	791	904	924	4703
Katedralskolan	1013	994	926	887	883	3718
Linnéskolan	767	766	751	695	739	3934
Celsiuskolan	864	839	756	749	726	4179
Ekebysskolan	999	901	843	714	722	3070
Bruksgymnasiet	662	594	575	585	654	2768
Högbergsskolan	585	536	526	536	585	1303
Jällaskolan	232	261	266	254	290	1114
Uvengymnasiet	175	179	204	273	283	671
Livets ords kristna gymnasium	121	131	133	135	151	3910
Forsmarks gymnasium	139	139	134	134	128	674
Internationella gymnasiet	0	0	0	0	25	25
Eric Sahlström institutet	0	0	0	0	11	11
Kronåsskolan	222	0	0	0	0	222
N	8893	8985	8989	9019	9435	45321

Tabell 15 Antal elever i årskurs två i kommunal, landsting och fristående gymnasieskola, Uppsala kommun, 1997-2001.

År/Huvudman	1997	1998	1999	2000	2001	N
Gy-kommunal	1987	2060	1968	2028	1972	10015
Gy-landsting	159	71	78	80	77	465
Gy-fristående	251	265	303	333	375	1527
Total	2397	2396	2349	2441	2424	12007

Tabell 16 Andel elever som går i årskurs nio i fristående skola och socialt ursprung, 1994-2001.

År	Huvudman	Högre tjänstemän	Tjänstemän- privat	Lägre tjänstemän	Egna före-tagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	Övriga	Fj föränters arbetande	SEI-Fj uppigg	Andel/100	N
1994	Gr-fristående	8,8	20,6	5,9	2,9	0,0	20,6	23,5	2,9	0,0	14,7	100	34
	Gr-kommunal	27,6	20,5	9,8	4,4	2,0	11,4	12,9	1,4	0,1	9,8	100	1748
1995	Gr-fristående	27,2	20,5	9,8	4,4	2,0	11,6	13,1	1,4	0,1	9,9	100	1782
	Gr-kommunal	9,8	23,5	7,8	7,8	0,0	5,9	17,6	2,0	2,0	23,5	100	51
1996	Gr-fristående	29,5	21,2	8,8	4,2	1,3	10,2	14,2	1,7	0,2	8,6	100	1900
	Gr-kommunal	29,0	21,2	8,8	4,3	1,3	10,1	14,3	1,7	0,3	9,0	100	1951
1997	Gr-fristående	22,1	24,7	13,0	5,2	1,3	9,1	15,6	1,3	0,0	7,8	100	77
	Gr-kommunal	26,2	21,4	10,0	4,4	1,4	11,1	14,2	1,2	0,1	10,0	100	1955
1998	Gr-fristående	26,1	21,5	10,1	4,4	1,4	11,0	14,3	1,2	0,1	9,9	100	2032
	Gr-kommunal	31,8	27,3	6,8	3,8	0,0	9,8	8,3	1,5	0,0	10,6	100	132
1999	Gr-fristående	25,5	20,7	9,8	3,8	1,4	10,8	14,4	1,8	0,2	11,7	100	1900
	Gr-kommunal	25,9	21,1	9,6	3,8	1,3	10,7	14,0	1,8	0,2	11,6	100	2032
2000	Gr-fristående	29,2	19,8	11,3	6,6	0,0	6,6	15,1	0,9	0,0	10,4	100	106
	Gr-kommunal	24,3	19,6	10,1	4,5	1,2	11,0	13,8	1,7	0,4	13,4	100	1923
2001	Gr-fristående	24,6	19,6	10,2	4,6	1,1	10,8	13,8	1,6	0,3	13,3	100	2029
	Gr-kommunal	29,3	23,9	14,1	3,3	0,0	8,7	7,6	3,3	0,0	9,8	100	92
2002	Gr-fristående	25,2	19,6	8,7	4,6	0,9	11,8	13,8	1,9	0,2	13,3	100	1926
	Gr-kommunal	25,4	19,8	9,0	4,5	0,8	11,7	13,5	1,9	0,2	13,2	100	2018
2003	Gr-fristående	32,0	24,7	4,0	5,3	1,3	10,0	8,7	0,7	0,0	13,3	100	150
	Gr-kommunal	22,5	18,0	10,6	3,9	1,2	10,8	14,8	2,2	0,2	15,9	100	1882
2004	Gr-fristående	23,2	18,5	10,1	4,0	1,2	10,7	14,3	2,1	0,2	15,7	100	2032
	Gr-kommunal	33,3	16,7	8,7	8,7	0,0	9,5	11,1	1,6	0,0	10,3	100	126
2005	Gr-fristående	20,9	20,2	10,5	3,2	1,1	12,2	16,2	2,5	0,1	13,1	100	2057
	Gr-kommunal	21,6	20,0	10,4	3,5	1,1	12,0	15,9	2,4	0,1	13,0	100	2183

Tabell 17 Andel elever i årskurs nio i de olika grundskolorna i Uppsala och socialt ursprung, 1994-2001 sammanslaget. Skolor med mindre än 10 elever finns ej med.

	Grundskola	Cvilingenjör	Läkare	Univ. o ämneslärare	Hjfrman, Junstet, Officrare	Företagsledare	Konstprod., Journalister	Klasslärare	Tekniker	Tjänin mellan nivå	Kont-, hand- o. vandanst.	Småföretagare o handelsmän	Bönder	Kval. arbetare	Ökval. arbetare	Övriga	Ej förvärsarb.	Soc-Ej i Fob-90	Andel/rot	N
Almunge skola	4,0	0,3	2,4	3,0	1,0	0,8	2,1	10,6	13,6	8,0	5,3	7,1	16,5	18,8	1,3	1,4	3,8	100	624	
Björkvallsskolan	2,5	1,1	2,7	8,7	1,2	1,3	4,1	13,5	13,5	10,0	5,1	3,6	16,2	11,0	1,5	1,8	2,2	100	964	
Brantingsskolan	3,0	1,3	2,8	6,1	0,9	1,6	3,5	8,6	14,1	11,6	5,2	2,7	10,4	16,2	2,1	4,7	5,0	100	1055	
Eriksbergsskolan	7,5	10,4	14,2	9,1	1,4	4,0	6,0	4,7	13,5	4,1	1,3	0,1	3,3	8,4	2,1	4,7	5,3	100	1352	
Gottsundaskolan	4,1	4,1	5,0	5,5	0,9	2,0	3,8	7,4	15,2	6,7	2,2	0,2	6,6	14,6	2,8	5,7	13,2	100	862	
Gränbyskolan	2,0	1,4	3,3	4,6	0,6	2,0	2,9	7,7	13,9	8,6	2,4	0,7	9,8	19,6	2,3	6,0	12,1	100	1193	
Heidenstamskolan	2,4	3,6	4,0	7,9	1,5	2,1	3,3	5,7	15,9	9,4	4,2	0,9	6,8	17,1	3,2	6,6	5,3	100	806	
Katarinaskolan	9,9	10,7	9,6	12,2	2,9	4,1	3,8	7,2	13,6	5,5	2,9	0,0	4,3	2,9	1,2	3,2	6,1	100	345	
Katedralskolan	5,8	1,1	5,8	4,7	0,5	0,5	3,7	5,8	12,1	7,4	5,3	3,7	14,7	18,9	1,6	3,2	5,3	100	190	
Livets ords kristna skola	0,2	1,5	4,2	4,2	0,7	2,5	6,2	6,5	16,1	6,2	5,7	1,5	11,7	17,1	2,2	3,7	9,7	100	403	
Stenhagenskolan	1,6	1,9	4,4	3,3	0,0	0,8	4,1	5,2	7,9	7,1	2,2	0,0	6,6	11,0	2,5	16,2	25,2	100	365	
Stordammsskolan	6,3	3,5	5,2	10,5	1,3	1,8	4,1	10,9	16,4	8,7	2,8	0,2	5,5	10,1	1,8	5,2	5,9	100	543	
Stordammsskolan ab-huset	6,3	2,7	6,3	7,6	1,7	2,3	4,0	6,6	15,0	9,0	1,3	0,0	6,6	11,6	4,3	4,7	10,0	100	301	
Sävjaskolan	6,5	1,4	4,0	5,8	1,1	2,5	4,7	6,5	12,3	10,1	3,2	0,0	7,9	11,2	2,2	5,4	15,2	100	277	
Thunmanskolan	4,6	2,7	3,3	11,5	1,8	1,5	4,0	8,8	14,7	8,9	3,7	2,7	10,6	10,6	1,7	2,4	6,6	100	1360	
Tjundaskolan	5,3	8,6	8,9	7,1	1,1	3,7	5,6	5,9	13,1	6,0	2,6	0,6	5,0	8,7	2,0	3,3	12,7	100	1075	
Tunabergsskolan	6,6	6,7	9,1	10,5	1,7	3,5	6,5	7,5	13,3	5,3	2,7	2,2	6,6	10,4	1,4	2,4	3,5	100	1366	
Vaksalaskolan	4,0	6,0	5,7	11,1	2,5	5,4	5,2	5,7	16,4	8,3	2,0	0,3	4,5	9,0	2,0	5,9	6,0	100	648	
Valsätraskolan	6,4	5,4	5,3	6,4	1,3	1,7	2,4	6,3	12,5	6,1	2,3	1,7	7,6	12,3	2,2	8,9	11,1	100	942	
Ärentunaskolan	4,6	1,8	4,2	6,1	1,6	0,7	4,0	11,4	15,7	8,1	3,2	1,8	14,1	16,0	1,2	1,8	3,9	100	1361	
N	741	667	921	1223	212	367	687	1266	2264	1225	509	254	1409	2053	316	710	1208		16032	

Tabell 18 Andel elever i gymnasiet årskurs två som har gått på kommunal och fristående grundskola i Uppsala, 1997-2001.

År 1997	Kommunal grundskola	Fristående grundskola	Andel/tot	N	Grundskola: Livets ord (fristående)	Grundskola: Katarinaskolan (fristående)
Bolandsskolan	99,2	0,8	100	249		
Celsiuskolan	98,3	1,7	100	240		
Ekebyskolan	99,0	1,0	100	315		
Fyrisskolan	98,6	1,4	100	370		
GUC	98,5	1,5	100	195		
Jällaskolan	100,0	0,0	100	79		
Katedralskolan	97,7	2,3	100	341		
Kronässkolan Landstingets Gy	98,7	1,3	100	75		
Linnéskolan	99,6	0,4	100	226		
Livets Ords Kristna Gymnasium	23,4	76,6	100	47	100	
Lundellska Skolan	99,5	0,5	100	205		
N	2278	64		2342		
År 1998	Kommunal grundskola	Fristående grundskola	Andel/tot	N	Grundskola: Livets ord	Grundskola: Katarinaskolan
Bolandsskolan	99,1	0,9	100	228		
Celsiuskolan	96,1	3,9	100	207		
Ekebyskolan	97,8	2,2	100	313		
Fyrisskolan	96,1	3,9	100	380		
GUC	98,6	1,4	100	222		
Jällaskolan	100,0	0,0	100	71		
Katedralskolan	92,7	7,3	100	300		90,9
Linnéskolan	97,1	2,9	100	276		
Livets Ords Kristna Gymnasium	26,8	73,2	100	41	90,0	
Lundellska Skolan	95,2	4,8	100	311		
N	2239	110	100	2349		
År 1999	Kommunal grundskola	Fristående grundskola	Andel/tot	N	Grundskola: Livets ord	Grundskola: Katarinaskolan
Bolandsskolan	96,4	3,6	100	247		
Celsiuskolan	95,9	4,1	100	172		
Ekebyskolan	98,9	1,1	100	261		
Fyrisskolan	97,7	2,3	100	434		
GUC	98,8	1,2	100	255		
Jällaskolan	98,7	1,3	100	77		
Katedralskolan	94,0	6,0	100	318		100
Linnéskolan	97,2	2,8	100	217		
Livets Ords Kristna Gymnasium	31,1	68,9	100	45	83,9	
Lundellska Skolan	94,5	5,5	100	256		92,9
Uven	94,4	5,6	100	18		
Uven har totalt 18 elever varav 1 på fristående.	2196	104		2300		
År 2000	Kommunal grundskola	Fristående grundskola	Andel/tot	N	Grundskola: Livets ord	Grundskola: Katarinaskolan
Bolandsskolan	98,1	1,9	100	317		
Celsiuskolan	99,0	1,0	100	206		
Ekebyskolan	98,8	1,3	100	240		
Fyrisskolan	96,7	3,3	100	336		
GUC	97,9	2,1	100	286		
Jällaskolan	98,8	1,3	100	80		
Katedralskolan	93,2	6,8	100	265		83,3
Linnéskolan	99,2	0,8	100	242		
Livets Ords Kristna Gymnasium	22,7	77,3	100	44	82,4	
Lundellska Skolan	95,3	4,7	100	341		75
Uven	96,7	3,3		30		
N	2287	100		2387		
År 2001	Kommunal grundskola	Fristående grundskola	Andel/tot	N	Grundskola: Livets ord	Grundskola: Katarinaskolan
Bolandsskolan	98,5	1,5	100	338		
Celsiuskolan	98,9	1,1	100	175		
Ekebyskolan	97,8	2,2	100	229		
Fyrisskolan	95,4	4,6	100	350		
GUC	96,6	3,4	100	327		
Jällaskolan	96,1	3,9	100	76		
Katedralskolan	92,9	7,1	100	282		90
Linnéskolan	96,1	3,9	100	231		
Livets Ords Kristna Gymnasium	22,5	77,5	100	40	74,2	
Lundellska Skolan	88,9	11,1	100	296		97,0
Uven	100	0		24		
N	2233	135		2368		

Tabell 19 Andelar elever i årskurs två på nationella programmen, Uppsala kommun, 1997-2001.

År	BF	BP	EC	EN	ES	EP	HP	HR	HV	IP	IV	LP	MP	NP	NVLG	NVMD
1997	2,5	1,4	2,7	0,8	5,2	3,1	1,9	5,4	1,2	1,1	2,8	1,4	7,6	3,2	1,1	0,0
1998	1,9	1,3	3,9	0,6	4,9	3,5	2,2	4,4	1,1	0,9	0,7	1,1	7,2	2,9	2,4	0,0
1999	1,6	1,0	2,6	0,2	5,4	4,2	1,5	4,2	0,0	0,6	0,1	0,7	8,9	3,3	2,3	0,0
2000	1,5	3,5	1,8	0,4	5,3	3,7	1,1	3,9	0,0	0,3	0,5	0,5	10,3	3,3	5,7	0,0
2001	1,9	2,3	2,2	0,6	5,5	3,3	2,1	2,8	0,4	0,0	1,0	0,7	11,8	3,1	1,8	0,2
N	229	232	319	63	638	432	214	503	65	72	127	106	1113	386	323	6
	NVNA/NVNV	NVTE/TE	OP	SM	SANV	SMSP	SMTE	SMTF	SPE	SPEK/SPEI	SPHU/SPSK	SPKU	SPLG	SPSA/SPSP	Andel/rot	N
1997	17,0	5,6	3,2	1,8	0,5	0,0	0,0	1,9	0,0	8,9	2,7	0,0	1,7	14,9	100	2467
1998	17,8	3,8	3,0	3,3	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	10,5	2,9	0,0	1,2	16,5	100	2414
1999	20,4	3,4	2,2	8,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	8,6	2,8	0,0	3,5	13,7	100	2351
2000	15,0	1,9	2,4	1,5	0,0	2,5	1,0	6,9	2,3	9,0	1,9	0,0	4,5	9,5	100	2454
2001	16,0	2,9	2,7	1,7	0,0	2,7	0,1	5,6	0,0	12,7	1,5	1,2	2,2	10,9	100	2448
N	2087	426	325	389	14	127	27	419	57	1207	289	30	320	1589		12134

Tabell 20 Andelar elever i årskurs två på nationella programmen, Uppsalaregionen, 1997-2001.

År	BF	BP	EC	EN	ES	EP	HP	HR	HV	IP	IV	LP	MP	NP	NVLG	NVMD
1997	3,2	1,3	3,0	0,7	4,4	3,5	3,1	5,9	1,0	2,4	2,6	1,2	6,4	2,7	3,6	0,0
1998	2,7	1,3	3,9	0,5	4,2	3,8	3,1	5,6	1,0	1,9	0,6	0,9	6,2	2,5	5,1	0,0
1999	1,8	1,0	2,8	0,2	4,6	4,3	2,4	4,8	0,0	1,8	0,1	0,6	7,6	2,8	4,9	0,0
2000	1,5	3,6	1,9	0,3	4,6	4,3	1,9	4,5	0,0	0,5	0,9	0,5	8,8	2,8	7,9	0,0
2001	2,4	2,4	3,2	0,5	4,7	4,3	2,5	3,4	0,3	0,6	1,1	0,6	10,1	2,7	3,7	0,4
N	330	273	421	63	638	572	373	690	65	206	154	106	1113	386	716	12
	NVNA/NVNV	NVTE/TE	OP	SM	SANV	SMSP	SMTE	SMTF	SPE	SPEK/SPEI	SPHU/SPSK	SPKU	SPLG	SPSA/SPSP	Andel/rot	N
1997	15,9	5,2	3,1	1,9	0,4	0,0	0,0	1,6	0,0	8,3	2,5	0,0	1,5	14,3	100	2916
1998	16,1	3,8	2,8	3,5	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	9,6	3,0	0,0	1,1	15,3	100	2826
1999	18,8	3,6	2,7	7,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	8,2	2,9	0,0	3,0	13,2	100	2754
2000	14,2	2,0	2,4	1,3	0,0	2,1	0,8	6,7	2,3	8,1	2,0	0,0	3,9	10,2	100	2854
2001	14,4	3,6	2,6	1,5	0,0	2,3	0,1	6,0	0,0	11,9	1,4	1,4	1,9	10,0	100	2871
N	2253	516	387	436	14	127	27	478	66	1314	334	39	320	1792		14221

Tabell 21 Antal elever på yrkes- och studieförberedande program i Uppsalaregionens skolor, årskurs två, 1997-2001.

Skola	År	IV	SF	SM	YF	N
Bolandsskolan	1997		0		253	253
	1998		0		232	232
	1999		0		252	252
	2000		0		324	324
	2001		3		349	352
Bruksgymnasiet	1997	6	85	11	104	206
	1998	0	77	18	81	176
	1999	1	92	18	63	174
	2000	13	91	0	67	171
	2001	7	68	0	107	182
Celsiuskolan	1997	53	245			298
	1998	0	211			211
	1999	0	177			177
	2000	0	215			215
	2001	0	179			179
Ekebyskolan	1997		137		188	325
	1998		170		147	317
	1999		147		114	261
	2000		134		109	243
	2001		147		85	232
Forsmarks skola	1997		69			69
	1998		69			69
	1999		69			69
	2000		69			69
	2001		64			64
Fyrisskolan	1997	7	258	0	115	380
	1998	8	241	0	149	398
	1999	0	294	70	79	443
	2000	5	284	0	65	354
	2001	10	280	0	79	369
GUC	1997			0	203	203
	1998			34	189	223
	1999			47	209	256
	2000			36	252	288
	2001			42	289	331
Högbergsskolan	1997		60		114	174
	1998		48		119	167
	1999		51		109	160
	2000		62		98	160
	2001		54		123	177
Jällaskolan	1997	0			80	80
	1998	10			71	81
	1999	2			78	80
	2000	4			80	84
	2001	14			77	91
Katedralskolan	1997	10	284		62	356
	1998	0	260		46	306
	1999	0	285		38	323
	2000	0	236		36	272
	2001	0	240		47	287
Kronåsskolan	1997				79	79
Linnéskolan	1997		114	44	77	235
	1998		155	46	79	280
	1999		116	70	36	222
	2000		153	0	94	247
	2001		155	0	79	234
Livets ords kristna gymnasium	1997		48			48
	1998		42			42
	1999		47			47
	2000		45			45
	2001		44			44
Lundellska skolan	1997	0	210		0	210
	1998	0	252		72	324
	1999	0	221		51	272
	2000	4	227		121	352
	2001	0	222		81	303
Uvengymnasiet	1999		0		18	18
	2000		13		17	30
	2001		11		15	26

Tabell 22 Andelar elever på nationellt program och lokal gren i Uppsalaregionens skolor, årskurs två, 1997-2001.

Skola	År	IV	LokGren	NatProg	SM	Andel/tot	N
Bolandsskolan	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	253
	1998	0,0	22,4	77,6	0,0	100	232
	1999	0,0	16,7	83,3	0,0	100	252
	2000	0,0	13,0	80,6	6,5	100	324
	2001	0,0	0,0	76,7	23,3	100	352
Bruksgymnasiet	1997	2,9	4,4	87,4	5,3	100	206
	1998	0,0	9,1	80,7	10,2	100	176
	1999	0,6	5,7	83,3	10,3	100	174
	2000	7,6	10,5	68,4	13,5	100	171
	2001	3,8	0,0	76,4	19,8	100	182
Celsiuskolan	1997	17,8	0,0	77,9	4,4	100	298
	1998	0,0	0,0	100,0	0,0	100	211
	1999	0,0	0,0	100,0	0,0	100	177
	2000	0,0	0,0	100,0	0,0	100	215
	2001	0,0	0,0	100,0	0,0	100	179
Ekebyskolan	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	325
	1998	0,0	0,0	100,0	0,0	100	317
	1999	0,0	21,1	78,9	0,0	100	261
	2000	0,0	21,0	79,0	0,0	100	243
	2001	0,0	23,7	76,3	0,0	100	232
Forsmarks skola	1997	0,0	100,0	0,0	0,0	100	69
	1998	0,0	100,0	0,0	0,0	100	69
	1999	0,0	100,0	0,0	0,0	100	69
	2000	0,0	100,0	0,0	0,0	100	69
	2001	0,0	100,0	0,0	0,0	100	64
Fyrisskolan	1997	1,8	0,0	85,5	12,6	100	380
	1998	2,0	0,0	86,2	11,8	100	398
	1999	0,0	3,4	80,8	15,8	100	443
	2000	1,4	4,2	74,0	20,3	100	354
	2001	2,7	0,0	83,7	13,6	100	369
Guc	1997	0,0	74,9	25,1	0,0	100	203
	1998	0,0	60,1	24,7	15,2	100	223
	1999	0,0	55,9	25,8	18,4	100	256
	2000	0,0	62,5	25,0	12,5	100	288
	2001	0,0	74,9	12,4	12,7	100	331
Högbergsskolan	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	174
	1998	0,0	0,0	100,0	0,0	100	167
	1999	0,0	0,0	100,0	0,0	100	160
	2000	0,0	0,0	100,0	0,0	100	160
	2001	0,0	0,0	100,0	0,0	100	177
Jällaskolan	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	80
	1998	12,3	0,0	87,7	0,0	100	81
	1999	2,5	0,0	97,5	0,0	100	80
	2000	4,8	0,0	95,2	0,0	100	84
	2001	15,4	0,0	84,6	0,0	100	91
Katedralskolan	1997	2,8	0,0	97,2	0,0	100	356
	1998	0,0	0,0	100,0	0,0	100	306
	1999	0,0	0,0	100,0	0,0	100	323
	2000	0,0	18,8	81,3	0,0	100	272
	2001	0,0	15,0	85,0	0,0	100	287
Kronåsskolan	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	79
	1998	0,0	18,3	63,0	18,7	100	235
	1999	0,0	10,7	72,9	16,4	100	280
	2000	0,0	12,2	56,3	31,5	100	222
	2001	0,0	23,9	48,6	27,5	100	247
Livets ords kristna gymnasium	2001	0,0	0,0	88,5	11,5	100	234
	1997	0,0	0,0	100,0	0,0	100	48
	1998	0,0	0,0	100,0	0,0	100	42
	1999	0,0	0,0	100,0	0,0	100	47
	2000	0,0	0,0	100,0	0,0	100	45
Lundellska skolan	2001	0,0	0,0	100,0	0,0	100	44
	1997	0,0	13,3	86,7	0,0	100	210
	1998	0,0	17,9	82,1	0,0	100	324
	1999	0,0	20,2	79,8	0,0	100	272
	2000	1,1	25,0	55,7	18,2	100	352
Uvengymnasiet	2001	0,0	0,0	93,1	6,9	100	303
	1999	0,0	0,0	0,0	100,0	100	18
	2000	0,0	0,0	0,0	100,0	100	30
	2001	0,0	0,0	0,0	100,0	100	26

**Tabell 23 Förhållandet mellan nationella program och lokala inriktningar/
specialutformat program, Uppsalaregionen, 1997-2001.**

År	NatProg	LokGren	SM	IV	Andel/tot	N
1997	83,1	10,3	4,0	2,6	100	2916
1998	81,5	12,7	5,1	0,6	100	2826
1999	76,7	15,1	8,1	0,1	100	2754
2000	68,0	20,1	11,0	0,9	100	2854
2001	74,7	14,3	9,9	1,1	100	2871
N	10926	2059	1082	154		14221

**Tabell 24 Förhållandet mellan nationella program och lokala inriktningar/
specialutformat program, Uppsala kommun, 1997-2001.**

År	NatProg	LokGren	SM	IV	Andel/tot	N
1997	83,9	9,0	4,3	2,8	100	2467
1998	82,6	11,4	5,3	0,7	100	2414
1999	76,9	14,3	8,7	0,1	100	2351
2000	67,8	19,8	11,9	0,5	100	2454
2001	74,8	14,1	10,1	1,0	100	2448
N	127	1666	9365	976		12134

**Tabell 25 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen,
1997, radprocent.**

År 1997	Boland	Braksjön	Calvus	Ekshy	Forsmark	Fynis	Gluc	Högberg	Jälla	Katedral	Kronås	Linné	Livets ord	Lundeliska	Andel/tot	N
BF	0,0	20,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,8	0,0	66,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	94
BP	89,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	39
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,1	0,0	23,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	88
EN	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	20
ES	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	128
FP	75,5	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	102
HP	0,0	16,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,8	0,0	0,0	0,0	52,7	0,0	0,0	100	91
HR	0,0	13,3	0,0	76,9	0,0	0,0	0,0	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	173
HV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100	29
IP	18,8	34,8	0,0	0,0	0,0	0,0	21,7	24,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	69
IV	0,0	9,1	80,3	0,0	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	66
IVIK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	10
LP	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	35
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	188
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	80
NV-LG	0,0	8,5	0,0	0,0	65,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,4	100	106
NVNA	0,0	6,5	14,9	0,0	0,0	25,6	0,0	3,2	0,0	33,6	0,0	0,0	4,1	12,1	100	464
NVTE	0,0	7,9	0,0	0,0	0,0	92,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	151
OP	0,0	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,8	0,0	0,0	0,0	100	91
SM	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	100	55
SMNV	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	13
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	48
SPEK	0,0	4,1	39,5	22,2	0,0	0,0	0,0	5,3	0,0	0,0	0,0	13,2	6,6	9,1	100	243
SPHU	0,0	8,2	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,1	0,0	0,0	1,4	27,4	100	73
SP-LG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100	43
SPSA	0,0	4,3	14,1	19,9	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0	21,6	0,0	9,4	2,9	20,1	100	417
N	253	206	298	325	69	380	203	174	80	356	79	235	48	210		2916

Tabell 26 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1997, kolumnprocent.

År 1997	Bohland	Brusksym	Cedrus	Ekeby	Forsmark	Fynis	GUC	Högberg	Jälla	Katedral	Kronis	Linné	Livets ord	Lundsliska	N
BF	0,0	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0	94
BP	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	39
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,6	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	88
EN	0,0	0,0	0,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20
ES	50,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	128
FP	30,4	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	102
HP	0,0	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,1	0,0	0,0	0,0	20,4	0,0	0,0	91
HR	0,0	11,2	0,0	40,9	0,0	0,0	0,0	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	173
HV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,3	0,0	0,0	29
IP	5,1	11,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69
IV	0,0	2,9	17,8	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66
IVIK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	10
LP	0,0	0,0	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	188
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80
NV-LG	0,0	4,4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,3	106
NVNA	0,0	14,6	23,2	0,0	0,0	31,3	0,0	8,6	0,0	43,8	0,0	0,0	39,6	26,7	464
NVTE	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	36,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	151
OP	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	91
SM	0,0	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,7	0,0	0,0	55
SMNV	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48
SPEK	0,0	4,9	32,2	16,6	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	13,6	33,3	10,5	243
SPHU	0,0	2,9	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,7	0,0	0,0	2,1	9,5	73
SP-LG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3	0,0	0,0	43
SPSA	0,0	8,7	19,8	25,5	0,0	0,0	0,0	18,4	0,0	25,3	0,0	16,6	25,0	40,0	417
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	2916
N	253	206	298	325	69	380	203	174	80	356	79	235	48	210	

Tabell 27 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1998, radprocent.

År 1998	Bohland	Brusksym	Cedrus	Ekeby	Forsmark	Fynis	GUC	Högberg	Jälla	Katedral	Linné	Livets ord	Lundsliska	Andel/tot	N
BF	0,0	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,3	0,0	60,5	0,0	0,0	0,0	100	76
BP	86,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	36
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,3	0,0	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	109
EN	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	14
ES	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	118
FP	70,1	5,6	0,0	0,0	0,0	8,4	0,0	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	107
HP	0,0	19,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,6	0,0	0,0	59,1	0,0	0,0	100	88
HR	0,0	15,9	0,0	68,2	0,0	0,0	0,0	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	157
HV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100	27
IP	14,5	29,1	0,0	0,0	0,0	0,0	25,5	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	55
IV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	44,4	0,0	0,0	55,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100	18
LP	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	26
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	175
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	71
NV-LG	0,0	11,2	0,0	0,0	48,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,6	100	143
NVNA	0,0	5,0	13,8	0,0	0,0	32,9	0,0	0,9	0,0	29,8	0,0	3,3	14,3	100	456
NVTE	0,0	5,6	0,0	0,0	0,0	85,0	0,0	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	107
OP	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	91,1	100	79
SM	0,0	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	34,7	0,0	0,0	0,0	46,9	0,0	0,0	100	98
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	47
SPEK	0,0	2,6	20,3	21,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	30,3	4,1	17,7	100	271
SPHU	0,0	8,1	25,6	0,0	0,0	0,0	0,0	9,3	0,0	37,2	0,0	0,0	19,8	100	86
SP-LG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100	30
SPSA	0,0	4,2	16,4	26,2	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	21,3	10,0	3,7	14,8	100	432
N	232	176	211	317	69	398	223	167	81	306	280	42	324	2826	

Tabell 28 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1998, kolumnprocent.

År 1998	Bolnäs	Bråksåsen	Cadsius	Ekedby	Forsmark	Fyns	GUC	Högberg	Jälla	Karedal	Linné	Livets ord	Lundsliska	N
BF	0,0	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	76
BP	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,4	0,0	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	109
EN	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14
ES	50,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	118
FP	32,3	3,4	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	107
HP	0,0	9,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4	0,0	0,0	18,6	0,0	0,0	88
HR	0,0	14,2	0,0	33,8	0,0	0,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	157
HV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6	0,0	0,0	27
IP	3,4	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	6,3	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55
IV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0	18
LP	0,0	0,0	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	175
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	87,7	0,0	0,0	0,0	0,0	71
NV-LG	0,0	9,1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,9	143
NVNA	0,0	13,1	29,9	0,0	0,0	37,7	0,0	2,4	0,0	44,4	0,0	35,7	20,1	456
NVTE	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	22,9	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	107
OP	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2	79
SM	0,0	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0	0,0	0,0	16,4	0,0	0,0	98
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	47
SPEK	0,0	4,0	26,1	18,0	0,0	0,0	0,0	6,6	0,0	0,0	29,3	26,2	14,8	271
SPHU	0,0	4,0	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	10,5	0,0	0,0	5,2	86
SP-LG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,7	0,0	0,0	30
SPSA	0,0	10,2	33,6	35,6	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	30,1	15,4	38,1	19,8	432
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	2826
N	232	176	211	317	69	398	223	167	81	306	280	42	324	

Tabell 29 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1999, radprocent.

År 1999	Bolnäs	Bråksåsen	Cadsius	Ekedby	Forsmark	Fyns	GUC	Högberg	Jälla	Karedal	Linné	Livets ord	Lundsliska	Uven	Andel/tot	N
BF	0,0	22,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	77,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100	49
BP	85,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	28
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	79,5	0,0	20,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	78
EN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	5
ES	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	126
FP	73,7	0,0	0,0	0,0	0,0	10,2	0,0	16,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	118
HP	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,9	0,0	0,0	53,7	0,0	0,0	0,0	100	67
HR	0,0	10,5	0,0	73,7	0,0	0,0	0,0	15,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	133
IP	30,6	34,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	49
IV	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	3
LP	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	16
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	209
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	78
NV-LG	0,0	7,5	0,0	0,0	51,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,0	0,0	100	134
NVNA	0,0	5,6	10,4	0,0	0,0	41,4	0,0	1,7	0,0	25,3	0,0	2,5	13,0	0,0	100	517
NVTE	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	81,6	0,0	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	98
OP	0,0	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	69,9	0,0	100	73
SM	0,0	8,8	0,0	0,0	0,0	34,1	22,9	0,0	0,0	0,0	34,1	0,0	0,0	0,0	100	205
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100	18
SPEK	0,0	5,3	26,1	12,8	0,0	0,0	0,0	4,9	0,0	0,0	25,2	6,6	19,0	0,0	100	226
SPHU	0,0	6,3	22,8	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9	0,0	48,1	0,0	0,0	13,9	0,0	100	79
SP-LG	0,0	0,0	0,0	67,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,9	0,0	0,0	0,0	100	82
SPSA	0,0	8,3	12,7	17,4	0,0	0,0	0,0	3,3	0,0	32,0	8,8	5,2	12,4	0,0	100	363
N	252	174	177	261	69	443	256	160	80	323	222	47	272	18	2754	

Tabell 30 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 1999, kolumnprocent.

År 1999	Boland	Bruskyrn	Cedrus	Elkeby	Forsmark	Fyrns	GULC	Högberg	Jälla	Karadral	Linné	Ljungs ord	Lundsliska	Uven	N
BF	0,0	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	49
BP	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78
EN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5
ES	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	126
FP	34,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	11,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	118
HP	0,0	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,5	0,0	0,0	16,2	0,0	0,0	0,0	67
HR	0,0	8,0	0,0	37,5	0,0	0,0	0,0	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	133
IP	6,0	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49
IV	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3
LP	0,0	0,0	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	81,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	209
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	97,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78
NV-LG	0,0	5,7	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,2	0,0	134
NVNA	0,0	16,7	30,5	0,0	0,0	48,3	0,0	5,6	0,0	40,6	0,0	27,7	24,6	0,0	517
NVTE	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	18,1	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	98
OP	0,0	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8	0,0	73
SM	0,0	10,3	0,0	0,0	0,0	15,8	18,4	0,0	0,0	0,0	31,5	0,0	0,0	0,0	205
SM-YF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	18
SPEK	0,0	6,9	33,3	11,1	0,0	0,0	0,0	6,9	0,0	0,0	25,7	31,9	15,8	0,0	226
SPHU	0,0	2,9	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	11,8	0,0	0,0	4,0	0,0	79
SP-LG	0,0	0,0	0,0	21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,2	0,0	0,0	0,0	82
SPSA	0,0	17,2	26,0	24,1	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	35,9	14,4	40,4	16,5	0,0	363
Andel/tot	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	2754
N	252	174	177	261	69	443	256	160	80	323	222	47	272	18	

Tabell 31 Skolornas programstorlekar baserat på eleverna i årskurs två, Uppsalaregionen, 2000, radprocent.

År 2000	Boland	Bruskyrn	Cedrus	Elkeby	Forsmark	Fyrns	GULC	Högberg	Jälla	Karadral	Linné	Ljungs ord	Lundsliska	Uven	Andel/tot	N
BF	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100	42
BP	84,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	102
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	81,1	0,0	18,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	53
EN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	9
ES	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	131
FP	64,8	6,6	0,0	0,0	0,0	10,7	0,0	18,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	122
HP	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,4	0,0	0,0	47,3	0,0	0,0	0,0	100	55
HR	0,0	12,4	0,0	74,4	0,0	0,0	0,0	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	129
IP	46,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	15
IV	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	19,2	0,0	0,0	15,4	0,0	0,0	0,0	15,4	0,0	100	26
LP	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	13
MP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	252
NP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	80
NV-LG	0,0	8,0	0,0	0,0	30,5	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	0,0	0,0	38,9	0,0	100	226
NVNA	0,0	5,0	16,3	0,0	0,0	41,1	0,0	3,7	0,0	22,5	0,0	2,5	8,9	0,0	100	404
NVTE	0,0	6,9	0,0	0,0	0,0	79,3	0,0	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	58
OP	0,0	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	85,3	0,0	100	68
SM	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	36
SMNV	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100	1
SMSP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	78,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,3	100	61
SMTE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	24
SM-YF	10,9	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,4	0,0	32,8	8,9	100	192
SPE	0,0	0,0	0,0	86,2	0,0	0,0	0,0	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100	65
SPEK	0,0	4,7	37,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	27,2	6,0	23,7	0,0	100	232
SPHU	0,0	8,9	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	0,0	42,9	0,0	0,0	26,8	0,0	100	56
SP-LG	0,0	0,0	0,0	46,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,6	0,0	0,0	0,0	100	110
SPSA	0,0	11,3	18,2	9,2	0,0	0,0	0,0	8,6	0,0	24,0	10,6	7,2	11,0	0,0	100	292
N	324	171	215	243	69	354	288	160	84	272	247	45	352	30	2854	

Tabell 36 Fördelning av flickor och pojkar på de olika gymnasieprogrammen, regionen, 1997-2000.

	Pojkar	Flickor	N
HV	3,6	96,4	56
ESDT	7,1	92,9	98
OP	10,9	89,1	311
BF	12,6	87,4	261
SPHU	13,3	86,7	294
ES	15,1	84,9	106
ESKF	18,7	81,3	139
SPE	21,5	78,5	65
NP	28,5	71,5	309
MP	31,2	68,8	580
SPSA	32,7	67,3	1504
MPIR	33,1	66,9	172
HP	33,9	66,1	301
LP	37,8	62,2	90
MPTR	38,9	61,1	72
HR	41,6	58,4	592
SP-LG	47,9	52,1	265
SPEK	51,7	48,3	972
NVNA	52,3	47,7	1841
ESMU	52,5	47,5	160
IV	54,9	45,1	113
SM-YF	57,7	42,3	305
NV-LG	60,1	39,9	609
SM	75,1	24,9	394
SMSP	77,0	23,0	61
NVTE	81,2	18,8	414
SMTE	91,7	8,3	24
FP	94,9	5,1	449
IP	95,2	4,8	188
BP	99,0	1,0	205
EC	99,1	0,9	328
EN	100,0	0,0	48
N	5561	5765	11326

Tabell 37 Könsfördelning på regionens skolor, regionen, elever i årskurs två, 1997-2001.

Skola	Pojkar	Flickor	Andel/tot	N
Uven	14,9	85,1	100	74
Kronåsskolan	15,2	84,8	100	79
Jällaskolan	30,3	69,7	100	416
Katedralskolan	35,3	64,7	100	1544
Lundellska skolan	37,0	63,0	100	1461
Ekebysskolan	37,2	62,8	100	1378
GUC	38,1	61,9	100	1301
Celsiuskolan	41,8	58,2	100	1080
Livets ords kristna gymnasium	44,2	55,8	100	226
Linnéskolan	47,4	52,6	100	1218
Bruksgymnasiet	50,9	49,1	100	909
Högbergsskolan	57,6	42,4	100	838
Bolandsskolan	62,9	37,1	100	1413
Forsmarks skola	70,6	29,4	100	340
Fyrisskolan	79,3	20,7	100	1944
				14221

Tabell 38 Pojkar och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, regionen, 1997-2000.

Program	Högre tjänsteman	Tjänsteman m-nivå	Lägre tjänsteman	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	N
NV	40,8	29,0	9,5	3,8	1,7	8,0	7,2	1436
SP	31,9	30,2	10,2	5,5	1,1	8,8	12,4	1042
ES	28,6	25,0	9,8	2,7	0,9	14,3	18,8	112
MP	18,6	27,3	13,0	4,3	0,9	18,6	17,3	231
SM	18,1	23,7	13,5	6,7	0,4	19,6	18,1	465
HR	14,2	16,6	12,3	4,3	0,5	23,2	28,9	211
BF	11,5	34,6	7,7	3,8	0,0	19,2	23,1	26
EC	9,8	21,7	9,1	6,5	3,3	23,9	25,7	276
LP	9,4	12,5	6,3	6,3	6,3	21,9	37,5	32
OP	8,7	21,7	8,7	4,3	0,0	26,1	30,4	23
HP	7,6	19,0	16,5	8,9	3,8	20,3	24,1	79
NP	7,4	8,6	16,0	7,4	25,9	17,3	17,3	81
IP	6,8	14,8	11,1	7,4	4,9	22,2	32,7	162
IV	6,1	21,2	9,1	0,0	3,0	30,3	30,3	33
EN	4,7	20,9	11,6	7,0	9,3	23,3	23,3	43
FP	2,9	14,0	9,9	9,9	4,4	26,3	32,5	342
BP	2,8	19,1	10,1	3,4	1,7	24,2	38,8	178
Andel	24,8	24,9	10,6	5,3	2,3	14,9	17,2	4772
N	1184	1189	507	255	108	709	820	

Tabell 39 Pojkar och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.

Program	Högre tjänstemän	Tjänstemän m-nivå	Lägre tjänstemän	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	N
NV	45,4	26,2	8,9	3,7	1,0	8,1	6,7	1121
SP	32,9	30,6	10,0	5,6	0,8	8,4	11,6	957
ES	28,6	25,0	9,8	2,7	0,9	14,3	18,8	112
SM	18,6	23,3	12,9	7,2	0,5	19,6	17,9	403
MP	18,6	27,3	13,0	4,3	0,9	18,6	17,3	231
HR	16,2	17,5	12,3	2,6	0,0	23,4	27,9	154
BF	13,0	34,8	8,7	4,3	0,0	17,4	21,7	23
IP	11,9	16,9	10,2	10,2	1,7	15,3	33,9	59
EC	11,1	19,0	11,1	6,9	2,3	23,6	25,9	216
LP	9,4	12,5	6,3	6,3	6,3	21,9	37,5	32
IV	8,0	20,0	12,0	0,0	4,0	28,0	28,0	25
HP	7,5	20,0	17,5	7,5	5,0	20,0	22,5	40
NP	7,4	8,6	16,0	7,4	25,9	17,3	17,3	81
EN	4,7	20,9	11,6	7,0	9,3	23,3	23,3	43
FP	3,8	14,2	9,6	8,8	4,6	26,1	33,0	261
BP	3,3	18,7	11,3	4,0	1,3	23,3	38,0	150
Andel	27,2	24,5	10,5	5,3	1,9	14,3	16,4	3908
N	1064	956	412	206	74	558	638	

Tabell 40 Flickor och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, regionen, 1997-2000.

Program	Högre tjänstemän	Tjänstemän m-nivå	Lägre tjänstemän	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	N
NV	42,5	27,0	8,5	3,4	2,4	9,1	7,2	1016
SP	32,2	24,1	11,5	4,5	1,7	12,4	13,6	1682
MP	18,1	25,1	13,3	5,8	2,2	15,7	19,9	498
ES	17,8	24,5	12,4	5,7	3,3	16,6	19,6	331
NP	13,8	14,3	10,3	8,9	3,4	20,7	28,6	203
SM	13,8	17,0	12,1	6,7	2,7	25,0	22,8	224
OP	11,2	14,8	14,8	6,7	2,2	24,7	25,6	223
LP	9,8	19,6	9,8	2,0	5,9	35,3	17,6	51
HP	8,1	16,8	12,7	4,0	5,8	27,2	25,4	173
HV	6,1	22,4	8,2	8,2	2,0	28,6	24,5	49
HR	5,8	16,9	14,1	4,2	4,2	24,6	30,4	313
BF	5,3	16,3	10,5	5,8	2,1	20,0	40,0	190
IV	0,0	25,0	10,0	10,0	0,0	15,0	40,0	20
FP	0,0	33,3	9,5	4,8	0,0	28,6	23,8	21
Andel	25,2	22,6	11,3	4,9	2,5	15,8	17,7	4994
N	1257	1131	567	245	123	790	881	

Tabell 41 Flickor och sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.

Program	Högre tjänstemän	Tj.män m-nivå	Lägre tjänstemän	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	N
NV	46,5	25,3	8,2	3,3	2,0	8,0	6,6	838
SP	34,1	24,4	11,6	4,5	1,1	12,0	12,3	1486
MP	18,1	25,1	13,3	5,8	2,2	15,7	19,9	498
ES	17,8	24,5	12,4	5,7	3,3	16,6	19,6	331
NP	13,8	14,3	10,3	8,9	3,4	20,7	28,6	203
SM	13,8	17,4	11,9	6,4	2,8	25,2	22,5	218
OP	11,9	14,6	16,2	6,5	1,6	22,7	26,5	185
LP	9,8	19,6	9,8	2,0	5,9	35,3	17,6	51
HP	9,6	20,2	13,8	5,3	1,1	22,3	27,7	94
BF	7,0	18,6	10,1	5,4	0,8	18,6	39,5	129
HR	6,9	18,5	15,9	5,2	3,4	25,3	24,9	233
HV	6,1	22,4	8,2	8,2	2,0	28,6	24,5	49
FP	0,0	30,0	10,0	5,0	0,0	30,0	25,0	20
Andel	26,8	22,8	11,5	5,0	1,9	15,2	16,7	4335
N	1167	988	500	217	85	659	719	

Tabell 42 Sociala grupper fördelat på nationellt program, elever årskurs två, Uppsala kommun, 1997-2000.

Program	Högre tjänstemän	Tj.män m-nivå	Lägre tjänstemän	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	N
IV	5,3	21,1	7,9	2,6	2,6	21,1	39,5	1959
BP	3,3	18,5	11,9	4,0	1,3	23,2	37,7	2443
BF	7,9	21,1	9,9	5,3	0,7	18,4	36,8	443
FP	3,6	15,3	9,6	8,5	4,3	26,3	32,4	729
IP	13,6	16,7	9,1	10,6	1,5	16,7	31,8	621
OP	11,8	15,3	15,8	6,4	1,5	22,2	27,1	66
HP	9,0	20,1	14,9	6,0	2,2	21,6	26,1	284
HR	10,6	18,1	14,5	4,1	2,1	24,5	26,1	203
EC	11,4	19,2	11,0	6,8	2,3	23,3	26,0	219
NP	12,0	12,7	12,0	8,5	9,9	19,7	25,4	387
LP	9,6	16,9	8,4	3,6	6,0	30,1	25,3	83
HV	6,1	22,4	8,2	8,2	2,0	28,6	24,5	134
EN	4,7	20,9	11,6	7,0	9,3	23,3	23,3	152
SM	16,9	21,3	12,6	6,9	1,3	21,6	19,5	49
ES	20,5	24,6	11,7	5,0	2,7	16,0	19,4	38
MP	18,2	25,8	13,2	5,3	1,8	16,6	19,1	43
SP	33,6	26,9	11,0	5,0	1,0	10,6	12,0	281
NV	45,9	25,8	8,6	3,5	1,4	8,1	6,6	151
Andel	27,0	23,6	11,0	5,1	1,9	14,8	16,6	8285
N	2236	1953	915	426	159	1223	1373	

Tabell 43 Sociala grupper fördelat på Uppsalaregionens skolor, elever i årskurs två (IV-elever ej medtagna), 1997-2001.

Skola	Högre tjänstemän	Tj.män m-nivå	Lägre tjänstemän	Egna företagare	Jordbrukare	Högre arbetarklass	Lägre arbetarklass	Andel/tot	N
Katedralskolan	45,7	23,8	8,5	4,0	1,5	7,4	9,2	100	1337
Lundellska skolan	40,9	23,2	11,1	4,2	1,0	10,1	9,5	100	1232
Fyrisskolan	30,1	25,5	9,0	4,8	2,0	14,8	14,0	100	1586
Celsiuskolan	27,6	23,9	12,2	4,7	0,9	12,9	17,8	100	804
Forsmarks skola	25,9	35,6	12,6	4,1	3,5	8,5	9,8	100	317
Ekebyskolan	22,0	22,1	13,0	4,2	1,5	18,0	19,3	100	1200
Linnéskolan	21,7	24,5	12,2	5,9	1,7	16,2	17,8	100	1056
Uvengymnasiet	18,8	6,3	10,9	6,3	1,6	35,9	20,3	100	64
GUC	18,0	24,4	13,3	5,7	1,8	17,1	19,7	100	1154
Livets ords gym.	16,3	30,0	11,8	5,9	3,0	16,3	16,7	100	203
Bruksgymnasiet	15,7	25,5	9,4	5,3	4,0	19,5	20,6	100	791
Bolandsskolan	13,4	19,8	11,4	6,8	3,0	20,1	25,4	100	1206
Kronåskolan	12,7	11,1	22,2	7,9	1,6	22,2	22,2	100	63
Jällaskolan	10,7	14,1	10,7	8,2	9,6	19,5	27,1	100	354
Högbergsskolan	5,3	17,2	10,0	5,3	6,0	24,1	32,0	100	750
Andel/N	24,9	23,2	11,0	5,1	2,4	15,6	17,7	100	12117
N	3014	2811	1338	624	293	1889	2148		

Tabell 44 Elevers medelbetyg i grundskolan relaterat till val av gymnasieprogram (elever i årskurs två), Uppsala kommun, 1997-2001.

Program	År	Ej m-bet i grsk	M-bet gr <2,5	M-bet gr 2,5-2,9	M-bet gr 3,0-3,4	M-bet gr 3,5-3,9	M-bet gr 4,0-4,4	M-bet gr 4,5-5,0	Ej grundskola	Andel/rot	N
BF	1997	0,0	19,4	51,6	24,2	3,2	0,0	0,0	1,6	100	62
	1998	0,0	37,0	23,9	30,4	8,7	0,0	0,0	0,0	100	46
	1999	0,0	31,6	39,5	23,7	2,6	0,0	2,6	0,0	100	38
	2000	0,0	22,2	41,7	25,0	0,0	0,0	0,0	11,1	100	36
	2001	0,0	40,4	36,2	17,0	2,1	0,0	0,0	4,3	100	47
BP	1997	0,0	37,1	40,0	14,3	2,9	0,0	0,0	5,7	100	35
	1998	0,0	67,7	22,6	9,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100	31
	1999	0,0	58,3	20,8	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100	24
	2000	0,0	34,9	51,2	12,8	0,0	0,0	0,0	1,2	100	86
	2001	0,0	50,0	30,4	12,5	3,6	0,0	0,0	3,6	100	56
EC	1997	0,0	19,4	31,3	40,3	7,5	0,0	0,0	1,5	100	67
	1998	2,2	19,4	33,3	34,4	6,5	0,0	0,0	4,3	100	93
	1999	0,0	9,7	48,4	35,5	1,6	0,0	0,0	4,8	100	62
	2000	0,0	11,6	48,8	30,2	9,3	0,0	0,0	0,0	100	43
2001	0,0	22,2	42,6	24,1	9,3	0,0	0,0	1,9	100	54	
EN	1997	0,0	45,0	20,0	25,0	5,0	0,0	0,0	5,0	100	20
ES	1997	0,8	7,0	18,8	47,7	14,8	10,9	0,0	0,0	100	128
	1998	0,8	11,0	21,2	34,7	23,7	6,8	0,8	0,8	100	118
	1999	0,0	10,3	29,4	34,1	17,5	6,3	0,0	2,4	100	126
	2000	0,0	8,4	26,0	36,6	22,9	3,8	0,0	2,3	100	131
	2001	0,0	17,0	16,3	30,4	18,5	8,9	3,7	5,2	100	135
FP	1997	0,0	32,5	40,3	19,5	5,2	0,0	0,0	2,6	100	77
	1998	0,0	22,6	50,0	21,4	1,2	0,0	0,0	4,8	100	84
	1999	0,0	36,4	40,4	15,2	4,0	0,0	0,0	4,0	100	99
	2000	0,0	39,1	38,0	10,9	5,4	1,1	0,0	5,4	100	92
	2001	0,0	41,3	36,3	17,5	3,8	0,0	0,0	1,3	100	80
HP	1997	0,0	16,7	33,3	25,0	12,5	2,1	0,0	10,4	100	48
	1998	0,0	17,3	26,9	42,3	11,5	0,0	0,0	1,9	100	52
	1999	0,0	33,3	38,9	25,0	0,0	0,0	0,0	2,8	100	36
	2000	0,0	11,5	46,2	30,8	7,7	0,0	0,0	3,8	100	26
	2001	0,0	23,1	23,1	44,2	5,8	1,9	0,0	1,9	100	52
HR	1997	0,0	25,6	39,1	24,1	8,3	0,8	0,0	2,3	100	133
	1998	0,0	19,6	30,8	36,4	9,3	2,8	0,0	0,9	100	107
	1999	0,0	29,6	41,8	26,5	2,0	0,0	0,0	0,0	100	98
	2000	0,0	31,3	29,2	27,1	11,5	0,0	0,0	1,0	100	96
	2001	0,0	31,9	31,9	27,5	5,8	0,0	0,0	2,9	100	69
HV	1997	0,0	13,8	3,4	41,4	34,5	3,4	0,0	3,4	100	29
	1998	0,0	7,4	7,4	55,6	22,2	3,7	0,0	3,7	100	27
IP	1997	3,6	39,3	28,6	14,3	3,6	0,0	0,0	10,7	100	28
	1998	0,0	50,0	31,8	18,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100	22
IV	1997	0,0	14,3	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	82,9	100	70
	2001	0,0	62,5	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0	29,2	100	24
LP	1997	0,0	37,1	40,0	17,1	0,0	5,7	0,0	0,0	100	35
	1998	0,0	11,5	46,2	23,1	19,2	0,0	0,0	0,0	100	26
MP	1997	0,5	2,1	8,5	37,2	38,8	9,6	0,5	2,7	100	188
	1998	1,1	5,1	16,0	41,1	29,1	6,3	0,6	0,6	100	175
	1999	0,0	10,5	29,2	36,4	18,7	4,8	0,0	0,5	100	209
	2000	0,4	12,3	25,4	36,9	18,3	6,3	0,0	0,4	100	252
	2001	0,0	13,1	23,5	38,1	20,1	3,5	0,7	1,0	100	289
NP	1997	0,0	16,3	30,0	32,5	18,8	1,3	0,0	1,3	100	80
	1998	0,0	19,7	31,0	35,2	11,3	2,8	0,0	0,0	100	71
	1999	0,0	17,9	34,6	26,9	15,4	3,8	0,0	1,3	100	78
	2000	0,0	20,0	33,8	28,8	13,8	3,8	0,0	0,0	100	80
	2001	0,0	15,6	27,3	33,8	18,2	2,6	1,3	1,3	100	77
NV	1997	0,0	0,0	1,2	14,3	38,6	33,8	11,1	1,0	100	586
	1998	4,5	0,5	1,4	13,8	32,0	35,5	10,0	2,2	100	578
	1999	1,0	0,7	3,1	18,6	29,6	30,8	13,5	2,8	100	614
	2000	0,2	0,4	3,1	19,9	34,5	26,2	12,5	3,4	100	554
	2001	0,0	0,7	2,7	13,4	36,8	29,1	14,8	2,5	100	440

Fortsättning på Tabell 44.

OP	1997	0,0	19,0	30,4	26,6	16,5	1,3	1,3	5,1	100	79
	1998	0,0	19,4	41,7	23,6	6,9	0,0	0,0	8,3	100	72
	1999	0,0	23,5	31,4	21,6	9,8	0,0	0,0	13,7	100	51
	2000	0,0	19,0	29,3	36,2	10,3	1,7	0,0	3,4	100	58
	2001	0,0	15,4	32,3	29,2	13,8	4,6	0,0	4,6	100	65
SM	1997	1,0	4,8	39,0	38,1	6,7	7,6	0,0	2,9	100	105
	1998	2,4	4,7	30,7	40,9	18,9	0,0	0,0	2,4	100	127
	1999	0,0	14,1	37,6	34,1	10,7	2,4	0,0	1,0	100	205
	2000	0,0	11,7	25,1	35,4	19,9	4,8	0,3	2,7	100	291
	2001	0,0	19,4	27,4	28,2	16,9	4,8	0,0	3,2	100	248
SP	1997	0,0	1,7	13,3	35,7	31,1	13,8	2,0	2,3	100	697
	1998	4,0	2,5	9,0	31,9	33,6	15,3	2,4	1,3	100	753
	1999	0,4	3,0	15,0	34,2	27,5	14,7	3,7	1,5	100	673
	2000	0,0	3,3	15,9	34,5	32,8	11,1	1,2	1,2	100	667
	2001	0,0	3,7	10,3	30,9	33,8	16,1	3,6	1,7	100	702
TE	2001	0,0	1,4	20,0	41,4	30,0	5,7	0,0	1,4	100	70
Andel/N		0,7	9,8	18,3	28,2	23,8	12,9	3,7	2,7	100	11982
N		79	1173	2198	3376	2847	1544	444	321		

Tabell 46 Pojkars grundskolebetyg och val av program, årskurs två, regionen, 1997-2000.

	Pojkar- M.bet.gr.>4,0	Pojkar- M.bet.gr. 3,0-3,9	Pojkar- M.bet.gr.<3,0	Pojkar- Saknar M.bet.gr.	Pojkar- Ej grundskola	Andel/ tot	N
NV-LG	55,2	41,8	2,7	0,3	0,0	100,0	366
NVNA	31,8	60,0	4,0	1,8	2,5	100,0	962
NVTE	28,3	68,8	1,8	0,0	1,2	100,0	336
SPHU	25,6	74,4	0,0	0,0	0,0	100,0	39
SPSA	11,2	66,5	19,5	0,8	2,0	100,0	492
SP-LG	7,9	60,6	30,7	0,8	0,0	100,0	127
SPEK	4,6	69,2	24,9	0,6	0,8	100,0	503
LP	2,9	23,5	73,5	0,0	0,0	100,0	34
MP	2,6	54,5	40,6	0,8	1,5	100,0	266
ES	2,3	53,4	42,1	0,8	1,5	100,0	133
SMSP	2,1	29,8	66,0	0,0	2,1	100,0	47
NP	1,1	33,0	64,8	0,0	1,1	100,0	88
SM-YF	1,1	42,6	52,3	1,1	2,8	100,0	176
EC	0,6	41,8	54,2	0,6	2,8	100,0	325
HR	0,4	32,1	66,3	0,0	1,2	100,0	246
SM	0,3	49,0	48,3	0,7	1,7	100,0	296
FP	0,2	20,2	75,6	0,0	4,0	100,0	426
SMTE	0,0	90,9	9,1	0,0	0,0	100,0	22
BF	0,0	18,2	81,8	0,0	0,0	100,0	33
OP	0,0	20,6	58,8	0,0	20,6	100,0	34
EN	0,0	27,1	68,8	0,0	4,2	100,0	48
IV	0,0	1,6	56,5	0,0	41,9	100,0	62
HP	0,0	37,3	55,9	0,0	6,9	100,0	102
IP	0,0	23,5	73,2	0,6	2,8	100,0	179
BP	0,0	13,8	85,2	0,0	1,0	100,0	203
N/Andel	13,0	48,4	35,4	0,6	2,6	100,0	5545
N	722	2695	1971	36	147		

Tabell 47 Flickors grundskolebetyg och val av program, årskurs två, regionen, 1997-2000.

	Flickor- M.bet.gr.>4,0	Flickor- M.bet.gr. 3,0-3,9	Flickor- M.bet.gr.<3,0	Flickor- Saknar M.bet.gr.	Flickor- Ej grundskola	Andel/ tot	N
NV-LG	71,2	26,7	0,0	0,4	1,6	100,0	243
NVNA	56,0	38,8	1,5	1,5	2,3	100,0	879
NVTE	44,9	46,2	2,6	2,6	3,8	100,0	78
SPHU	29,4	57,6	9,8	0,8	2,4	100,0	255
SPSA	23,2	64,4	8,9	1,8	1,7	100,0	1012
SP-LG	18,8	64,5	15,9	0,7	0,0	100,0	138
SPEK	13,6	68,9	14,7	0,9	1,9	100,0	469
SM	13,3	67,3	17,3	0,0	2,0	100,0	98
MP	9,0	67,2	22,8	0,4	0,7	100,0	558
ES	8,9	59,7	29,7	0,3	1,4	100,0	370
SPE	5,9	84,3	9,8	0,0	0,0	100,0	51
FP	4,3	30,4	60,9	0,0	4,3	100,0	23
HV	3,7	77,8	16,7	0,0	1,9	100,0	54
NP	3,6	50,7	45,2	0,0	0,5	100,0	221
LP	3,6	30,4	64,3	0,0	1,8	100,0	56
OP	1,8	39,0	53,8	0,0	5,4	100,0	277
HR	1,7	42,5	55,2	0,0	0,6	100,0	346
SM-YF	1,6	62,0	34,1	0,0	2,3	100,0	129
HP	1,5	39,2	56,3	0,0	3,0	100,0	199
BF	0,4	29,4	67,1	0,0	3,1	100,0	228
IV	0,0	2,0	39,2	0,0	58,8	100,0	51
N/Andel	21,4	52,6	22,8	0,8	2,4	100,0	5735
N	1238	3042	1315	44	140		

Tabell 48 Andel elever som gått ut gymnasiet efter tre år, årskurs två, regionen.

År	Et avgång år	Avgång år efter tre år	Avgång år efter fyra år	Avgång år efter fem år	Andel/ tot	N
1997	19,7	76,3	3,1	0,9	100,0	2916
1998	18,7	77,8	3,5	0,0	100,0	2826
1999	27,9	72,1	0,0	0,0	100,0	2754
Andel/N	22,0	75,5	2,2	0,3	100,0	8496
N	1871	6411	188	26		

Tabell 49 Utbildningar med de största andelarna elever som har de högsta betygen och som går ur gymnasiet efter tre år, årskurs två, regionen, 1997-1999.

Skola och utbildning	1997	1998	1999	N
FORS_NV-LG	32,8	41,5	30,8	197
LUND_NV-LG	14,8	38,0	36,7	126
KAUP_NVNA	21,6	26,5	25,5	362
KAUP_SPHU	9,1	28,6	35,5	92
LUND_NVNA	15,1	22,0	26,9	164
KAUP_SPSA	10,8	15,0	16,0	257
BRUK_NVNA	16,7	5,3	15,0	63
FYRL_NVNA	8,1	10,4	13,5	397
CELS_NVNA	10,9	7,3	15,6	155
FYRL_NVTE	2,7	12,3	14,8	244
Andel /N	5,5	8,5	9,9	
N	123	187	197	

Tabell 50 Avgångsbetyg från gymnasiet för elever som genomgått gymnasiet på tre år, årskurs två, regionen, 1997-1999, ej utb. färre än 20 elever.

Skola och utbildning	M.betyg <10,3	10,3-11,9	12,0-13,9	14,0-16,29	16,3-18,44	18,45-20,0	Andel/tot	N
FORS_NV-LG	0,0	1,0	6,1	26,4	31,5	35,0	100,0	197
LUND_NV-LG	0,0	1,6	8,7	27,0	30,2	32,5	100,0	126
KAUP_NVNA	0,0	3,9	8,8	31,2	31,8	24,3	100,0	362
KAUP_SPHU	4,3	5,4	13,0	19,6	33,7	23,9	100,0	92
LUND_NVNA	1,8	3,0	14,0	28,7	31,1	21,3	100,0	164
LORD_NVNA	0,0	2,8	25,0	27,8	25,0	19,4	100,0	36
BRUK_NVTE	0,0	15,0	15,0	40,0	15,0	15,0	100,0	20
HÖGB_NVNA	3,6	7,1	25,0	32,1	17,9	14,3	100,0	28
KAUP_SPSA	2,7	6,2	17,9	27,6	31,5	14,0	100,0	257
BRUK_NVNA	0,0	11,1	27,0	31,7	17,5	12,7	100,0	63
LORD_SPSA	0,0	8,8	11,8	38,2	29,4	11,8	100,0	34
EKEB_SP-LG	0,0	9,3	7,0	34,9	37,2	11,6	100,0	43
HÖGB_SPEK	18,5	7,4	37,0	14,8	11,1	11,1	100,0	27
FYRL_NVNA	6,5	8,3	24,9	27,5	21,7	11,1	100,0	397
CELS_NVNA	5,8	9,7	20,6	30,3	22,6	11,0	100,0	155
LUND_SPHU	0,0	10,8	18,9	40,5	18,9	10,8	100,0	37
FYRL_NVTE	7,8	12,7	23,4	29,1	18,4	8,6	100,0	244
LINN_SPSA	15,3	17,6	29,4	24,7	4,7	8,2	100,0	85
CELS_SPHU	7,9	10,5	21,1	42,1	10,5	7,9	100,0	38
EKEB_SPSA	4,1	13,7	21,3	32,0	21,3	7,6	100,0	197
BRUK_NV-LG	0,0	3,7	33,3	33,3	22,2	7,4	100,0	27
GUC_MPTR	18,5	22,2	33,3	11,1	7,4	7,4	100,0	27
BRUK_SPSA	1,9	14,8	22,2	38,9	14,8	7,4	100,0	54
LUND_SPSA	0,0	15,7	22,0	32,1	23,9	6,3	100,0	159
LUND_SPEK	2,4	15,9	24,4	39,0	13,4	4,9	100,0	82
BOLA_ES	11,4	20,5	11,4	31,8	20,5	4,5	100,0	44
GUC_SM	2,7	16,4	35,6	38,4	2,7	4,1	100,0	73
EKEB_SPEK	6,3	13,9	24,1	36,7	15,2	3,8	100,0	79
GUC_MPIR	7,7	17,9	28,2	22,2	20,5	3,4	100,0	117
CELS_SPSA	14,3	26,5	27,2	21,8	6,8	3,4	100,0	147
HÖGB_BF	41,9	16,1	12,9	9,7	16,1	3,2	100,0	31
CELS_SPEK	16,6	21,7	28,0	25,5	5,1	3,2	100,0	157
GUC_MP	13,4	18,4	22,1	30,2	13,7	2,2	100,0	321
HÖGB_SPSA	18,4	18,4	22,4	32,7	6,1	2,0	100,0	49
VGKR_OP	22,0	34,0	14,0	18,0	10,0	2,0	100,0	50
BOLA_ESDT	5,5	18,2	30,9	29,1	14,5	1,8	100,0	55
LINN_SP-LG	22,5	22,5	19,7	28,2	5,6	1,4	100,0	71
LINN_SPEK	15,2	22,8	26,2	24,1	10,3	1,4	100,0	145
LUND_OP	13,5	40,5	23,0	17,6	4,1	1,4	100,0	74
BOLA_ESMU	15,1	22,1	23,3	24,4	14,0	1,2	100,0	86
BOLA_ESKF	28,6	14,3	28,6	17,6	9,9	1,1	100,0	91
JÄLL_NP	19,2	24,7	29,1	19,8	6,0	1,1	100,0	182
KAUP_BF	27,9	26,9	13,5	21,2	9,6	1,0	100,0	104
BRUK_OP	10,0	35,0	35,0	10,0	10,0	0,0	100,0	20
FYRL_SM	0,0	17,4	39,1	39,1	4,3	0,0	100,0	23
GUC_IP	39,1	13,0	34,8	13,0	0,0	0,0	100,0	23
BRUK_SPEK	4,2	12,5	41,7	29,2	12,5	0,0	100,0	24
LORD_SPEK	0,0	29,2	37,5	12,5	20,8	0,0	100,0	24
BRUK_BF	16,0	28,0	32,0	24,0	0,0	0,0	100,0	25
HÖGB_FP	50,0	20,0	23,3	6,7	0,0	0,0	100,0	30
BOLA_IP	16,1	25,8	25,8	29,0	3,2	0,0	100,0	31
HÖGB_EC	6,5	51,6	29,0	12,9	0,0	0,0	100,0	31
BRUK_HP	0,0	37,5	28,1	28,1	6,3	0,0	100,0	32
HÖGB_IP	43,8	34,4	18,8	3,1	0,0	0,0	100,0	32
BRUK_SM	5,3	26,3	31,6	36,8	0,0	0,0	100,0	38
EKEB_LP	11,6	23,3	23,3	34,9	7,0	0,0	100,0	43
BRUK_IP	25,5	40,4	29,8	4,3	0,0	0,0	100,0	47
LINN_HV	21,3	19,1	36,2	19,1	4,3	0,0	100,0	47
BRUK_HR	14,3	34,7	24,5	26,5	0,0	0,0	100,0	49
HÖGB_HR	11,1	38,9	37,0	13,0	0,0	0,0	100,0	54
FYRL_SM-YF	24,6	28,1	17,5	24,6	5,3	0,0	100,0	57
HÖGB_HP	23,7	20,3	25,4	18,6	11,9	0,0	100,0	59
BOLA_BP	20,0	38,7	33,3	8,0	0,0	0,0	100,0	75
LINN_HP	22,4	26,2	23,4	23,4	4,7	0,0	100,0	107
FYRL_EC	16,1	25,9	38,4	17,0	2,7	0,0	100,0	112
LINN_SM	15,0	17,5	32,5	28,3	6,7	0,0	100,0	120
EKEB_HR	6,7	25,3	45,3	16,0	6,7	0,0	100,0	150
BOLA_FP	33,7	46,7	17,9	1,6	0,0	0,0	100,0	184
Andel/N	10,7	17,4	22,9	25,5	15,5	8,0	100,0	6264
N	673	1087	1436	1596	972	500	6264	

Tabell 53 Gymnasieprogrammets sociala rekrytering, föräldrarnas inkomst, utbildningsnivå, härkomst, social position, elever i årskurs två, regionen, åren 1997-2000 sammanslagna.

	H-Högskola minst 3 år		H-Grundscola		H-Link-sam-9-10 dec.		H-Link-sam-1-2 dec.		Utbildning		N	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
NVNA	15,0	35,0	6,0	53,3	0,3	14,7	1,2	5,6	78,2	2,8	43,3	2,4
SPSA	17,0	29,3	9,1	41,3	0,3	8,2	2,3	6,4	82,8	12,4	19,3	1,8
SPEK	17,8	30,0	12,1	31,3	0,2	10,8	2,8	6,3	79,9	20,0	9,0	1,3
MP	20,6	19,5	14,0	21,2	0,0	4,2	3,5	7,3	85,0	28,5	6,9	1,0
NV-LG	12,5	36,9	4,4	48,9	0,7	4,6	2,0	2,8	90,0	1,6	61,6	0,7
HR	21,1	12,0	26,2	9,6	0,0	3,4	3,2	4,4	89,0	59,8	1,2	0,8
ES	20,9	18,5	13,3	27,0	0,0	4,6	2,6	6,2	86,7	33,0	7,2	1,4
FP	19,8	8,2	30,1	5,8	0,4	10,5	0,4	1,8	86,9	74,8	0,4	4,0
NVTE	13,3	34,1	8,2	40,8	0,2	10,1	1,2	3,6	84,8	1,9	31,4	1,7
SM	17,3	16,8	18,8	19,0	0,0	10,7	2,0	5,6	81,7	40,6	3,6	1,8
EC	19,8	14,9	19,8	9,1	0,0	8,5	1,2	4,0	86,3	54,0	0,6	2,7
OP	17,7	12,5	27,7	8,7	0,3	18,6	3,5	6,1	71,4	54,3	1,6	7,1
NP	22,7	12,9	21,7	10,0	0,0	0,0	0,3	1,6	98,1	50,8	2,9	0,6
SM-YF	20,7	14,4	21,0	17,7	0,3	11,8	1,6	5,9	80,3	44,6	1,3	2,6
HP	20,6	13,6	23,3	8,0	0,0	10,3	2,3	4,7	82,7	56,1	1,0	4,3
SPHU	14,6	26,9	10,5	44,6	0,7	9,5	3,7	7,5	78,6	8,5	28,9	2,0
SP-LG	14,7	30,9	8,3	35,5	0,0	5,7	2,6	5,3	86,4	23,0	13,6	0,0
BF	28,0	8,4	30,7	8,0	1,1	5,7	4,2	3,1	85,8	69,0	0,4	2,7
BP	24,9	4,9	28,3	5,4	0,5	3,9	0,0	1,5	94,1	84,4	0,0	1,5
IP	20,2	9,6	26,6	8,0	0,0	4,3	1,6	3,7	90,4	71,8	0,0	2,7
IV	14,2	6,2	26,5	18,6	10,6	38,9	1,8	2,7	46,0	48,7	0,0	49,6
LP	13,3	7,8	30,0	3,3	0,0	1,1	1,1	4,4	93,3	67,8	3,3	1,1
SPE	26,2	10,8	7,7	24,6	0,0	21,5	6,2	9,2	63,1	15,4	4,6	0,0
SMSP	14,8	26,2	13,1	36,1	0,0	16,4	0,0	4,9	78,7	54,1	6,6	1,6
HV	23,2	14,3	17,9	10,7	0,0	12,5	0,0	7,1	80,4	16,1	3,6	3,6
EN	20,8	6,3	27,1	10,4	0,0	6,3	0,0	2,1	91,7	68,8	0,0	4,2
SMTE	20,8	25,0	8,3	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	8,3	0,0	0,0
N/Andel	18,0	23,4	14,7	29,7	0,4	9,2	2,1	5,2	83,2	29,0	17,2	2,4
N	2035	2649	1661	3359	40	1041	239	584	9422	3285	1953	277

Tabell 55 Koordinater och bidragsvärden för korrespondensanalysens två första axlar.

Söner och döttrar	Axel 1			Axel 2	
	Koordinat	Bidrag		Koordinat	Bidrag
P-Okval. Arbetare	-0,92	22,0	F-Okval. arbetare	-0,67	19,1
P-Kval. Arbetare	-0,91	16,9	F-Kval. arbetare	-0,59	12,4
P-Tj.män mellan.	-0,45	5,3	P-Okval. arbetare	-0,34	4,5
P-Kontorsanst.	-0,56	4,3	F-Kontorsanst.	-0,36	3,1
P-Tekniker	-0,5	4,1	P-Kval. arbetare	-0,3	2,7
P-Småföretagare	-0,68	3,2	F-Bönder	-0,42	1,3
P-Bönder	-0,79	2,8	F-Småföretagare	-0,34	1,2
P-Klasslärare	-0,26	0,6	P-Bönder	-0,35	0,8
P-Högre tj.män	-0,19	0,5	P-Småföretagare	-0,16	0,3
P-Företagare	-0,19	0,1	F-Tekniker	-0,1	0,2
P-Civilingenjör	-0,07	0,0	F-Tj.män mellan.	-0,06	0,2
P-Konstproducenter	-0,05	0,0	P-Kontorsanst.	-0,03	0,0
P-Läkare	0,01	0,0	F-Klasslärare	0,09	0,1
P-Högre lärare	0,07	0,1	F-Företagare	0,25	0,3
F-Företagare	0,33	0,3	P-Företagare	0,33	0,4
F-Bönder	0,44	1,0	F-Konstproducenter	0,28	0,5
F-Konstproducenter	0,54	1,2	P-Klasslärare	0,26	1,0
F-Småföretagare	0,43	1,2	P-Tekniker	0,21	1,1
F-Civilingenjör	0,45	1,5	P-Tj.män mellan.	0,19	1,4
F-Högre tj.män	0,39	2,1	P-Konstproducenter	0,47	1,5
F-Klasslärare	0,5	2,2	F-Högre tj.män	0,39	3,1
F-Läkare	0,61	2,5	F-Civilingenjör	0,54	3,3
F-Tekniker	0,41	2,7	P-Högre tj.män	0,52	5,8
F-Högre lärare	0,54	3,1	P-Civilingenjör	0,72	6,0
F-Kontorsanst.	0,51	4,3	F-Läkare	0,79	6,4
F-Kval. arbetare	0,47	5,3	P-Läkare	0,84	6,8
F-Tj.män mellan.	0,46	5,9	F-Högre lärare	0,66	6,9
F-Okval. arbetare	0,48	6,6	P-Högre lärare	0,82	9,6
Medelvärde		3,6	Medelvärde		3,6

Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi
(Sociology of Education and Culture Research Reports)
ISSN 1103-1115

1. Donald Broady & Mikael Palme, *Högskolan som fält och studenternas livsbanor*, 1992
2. Mikael Palme, *En "trygg" uppväxtmiljö*, 1992
3. Stig Elofsson, *Vad blev barnen? Rekryteringsstudier*, 1992
4. Annika Ullman, *De plåtslagarna! De plåtslagarna!*, 1992
5. Annika Ullman, *Humaniora som personlighetsfördjupning?*, 1992
6. Donald Broady, *Läsestycken för samhällsvetare*, 1994
7. Boel Englund, *Språk, argumentation och vetenskaplig verksamhet*, 1994
8. Kerstin Skog Östlin, *Fädernas kyrka i Sveriges television*, 1994
9. Mikael Palme, *Valet till gymnasiet*, 1994
10. Mikael Palme, *Gymnasieskolans sociala struktur i Stockholmsregionen före 1991 års skolreform*, 1994
11. Mikael Börjesson, *Det naturliga valet. En studie i studenters utbildningsval och livsstilar*, 1996
12. Richard Palmer, *Socio-Economic Spaces of Transnationally Connected Business Professionals*, 1996
13. Ingrid Heyman, "...det är utbildningen som gjort att vi kommit någonstans". *Studier av tre elitgymnasier med internationalisering på programmet*, 1997
14. Elisabeth Hultqvist "Jag tycker det är för slapt". *Om pedagogiken på det individuella programmet*, 1998
15. Mikael Börjesson, *Kampen om det "internationella". En kartläggning av transnationella strategier vid högskolor och universitet i Stockholm*, 1998
16. Mikael Palme, *The Meaning of School. Repetition and Drop Out in the Mozambican Primary School*, 1998.
17. Mikael Palme, *Final Report and Recommendations from the Evaluation of Teaching Materials for Lower Primary Education in Mozambique. I. General Issues*, 1998
18. Kenneth Hyltenstam & Christopher Stroud, *Final Report and Recommendations from the Evaluation of Teaching Materials for Lower Primary Education in Mozambique. II. Language Issues*, 1998
19. Wiggo Kilborn, *Final Report and Recommendations from the Evaluation of Teaching Materials for Lower Primary Education in Mozambique. III. Mathematics*, 1998
20. Ulla Alfredsson & Calisto Linha, *Where God lives. Introduction to a Study of the Independent Protestant Churches in the Maputo Area*, 1998
21. Kenneth Hyltenstam & Christopher Stroud, *Proposals for Revised Language Curricula for Mozambican Primary Schools. A Discussion Document*, 1998
22. Donald Broady et al, *Formering för offentlighet. En kollektivbiografi över Stockholmskvinnor 1880—1920. Forskningsplan*, 1998
23. Ulf Borelius, *Habitus och religionstillhörighet i Peru*, 1998
24. Ulf Borelius, *Tillit och habitus*, 1998
25. Kerstin Sund-Tidholm, *Internationalisering vid gymnasieskolans omvårdnadsprogram. En intervjustudie*, 1998
26. Mikael Börjesson, *An Introduction to Manuel Castells' The Information Age*, 1999
27. Donald Broady, Mats B. Andersson, Mikael Börjesson, Jonas Gustafsson, Elisabeth Hultqvist, Mikael Palme, *Skolan under 1990-talet. Sociala förutsättningar och utbildningsstrategier*, 2000
28. Donald Broady, *Studier av högskolan och gymnasieskolan som fält. Forskningsprogram 2002-2004*, 2001
29. Esbjörn Larsson, *Inventering av utbildningshistorisk forskning vid svenska lärosäten*, 2003
30. Mikael Börjesson, *Det svenska högskolefältet och lärarutbildningarna*, 2003
31. Ulf Borelius, *Källkritik och befrielseologi. Ett bidrag till forskningen kring befrielseologins uppkomst*, 2004
32. Mikael Börjesson, *Gymnasieskolans sociala struktur och sociala gruppers utbildningsstrategier – tendenser på nationell nivå 1997-2001*, 2004
33. Ingrid Nordqvist och Monica Langerth Zetterman, *Gymnasieskolan som konkurrensfält. Ett regionalt perspektiv – Gävleborgs län*, 2004
34. Ida Lidegran, *Uppsala – en akademiskt dominerad gymnasieskola*, 2004, rev 2006

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi

(Sociology of Education and Culture)

Prof. D. Broady

Postal address	ILU, Uppsala universitet Box 2136, SE-750 02 Uppsala, Sweden
Phone switchboard	018 4712500, int. +46 18 4712500
Fax	018 4712400, int. +46 18 4712400
URL	http://www.skeptron.ilu.uu.se/broady/sec/
Publications	Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi (Sociology of Education and Culture Research Reports), ISSN 1103-1115 Skeptronhäften (Skeptron Occasional Papers), ISSN 0284-0731
Distribution	ILU, Uppsala universitet, Box 2136, SE-750 02 Uppsala, Sweden Phone 018 4712401, fax 018 4712400, e-mail Dep.Teach@ilu.uu.se